

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის სამართაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

სახელმწიფოს ეფექტიანი მართვის პრობლემები

XXIX სამართაშორისო სამეცნიერო
კონფერენციის მასალები

PROBLEMS OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF STATE

*MATERIALS OF XXIX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE*

ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ

*МАТЕРИАЛЫ XXIX МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ*

(22.02.2018)

თბილისი
Tbilisi Тбилиси
2018

უპკ (UDC; УДК) 1+32+33+34+35
ს-366 P-93 II-781

სახელმწიფოს მუშაობის მართვის პრობლემები.
XXIX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (22.02.2018).
თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2018. – 94 გვ.

PROBLEMS OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF STATE.
MATERIALS OF XXIX INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE (22.02.2018).
Tbilisi: International Publishing House “Progress”, 2018. – 94 p.

ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ.
МАТЕРИАЛЫ XXIX МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ (22.02.2018).
Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2018. – 94 с.

კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტი:

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – თავმჯდომარე
ირაკლი გაბისონია (თბილისი, საქართველო) – თანათავმჯდომარე
ანზორ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – თანათავმჯდომარე
ედუარდ კორიტსკი (ჰამბურგი, გერმანია) – წევრი
სლავომირ პარტიცკი (ლუბლინი, პოლონეთი) – წევრი

ORGANIZATION COMMITTEE OF THE CONFERENCE:

ALFRED KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – CHAIRMAN
IRAKLI GABISONIA (TBILISI, GEORGIA) – CO-CHAIRMAN
ANZOR KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – CO-CHAIRMAN
EDUARD KORITSKY (HAMBURG, GERMANY) – MEMBER
SLAWOMIR PARTYCKI (LUBLIN, POLAND) – MEMBER

ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ КОНФЕРЕНЦИИ:

АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА
ИРАКЛИЙ ГАБИСОНИЯ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – СОПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА
АНЗОР КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – СОПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА
ЭДУАРД КОРИЦКИЙ (ГАМБУРГ, ГЕРМАНИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
СЛАВОМИР ПАРТЫЦКИЙ (ЛЮБЛИН, ПОЛЬША) – ЧЛЕН КОМИТЕТА

სამეცნიერო რედაქტორი – ალფრედ კურატაშვილი
SCIENTIFIC EDITER – ALFRED KURATASHVILI
НАУЧНЫЙ РЕДАКТОР – АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ

რეგენზენტები:

მიხეილ როკეტლიშვილი (ნიუ-იორკი, აშშ) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი
ოქსანა სოლდატენკო (კიევი, უკრაინა) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი

REVIEWERS:

MIKHAIL ROKETLISHVILI (NEW YORK, USA) – DOCTOR OF SC., PROFESSOR, ACADEMICIAN
OKSANA SOLDATENKO (KIEV, UKRAINE) – DOKTOR OF SC., PROF., ACADEMICIAN

РЕЦЕНЗЕНТЫ:

МИХАИЛ РОКЕТЛИШВИЛИ (НЬЮ-ЙОРК, США) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК
ОКСАНА СОЛДАТЕНКО (КИЕВ, УКРАИНА) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК

© ალფრედ ანზორის ძე კურატაშვილი, 2018
ALFRED A. KURATASHVILI, 2018
АЛЬФРЕД АНЗОРОВИЧ КУРАТАШВИЛИ, 2018

ISBN 978-9941-9454-4-1

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლის
კრიმინალური ქმედების
მხილება და
საჯაროდ გამოცხადება
– დაფიქსირება –
უდანაშაულობის
პრეზუმფციის პრინციპს
არ ეწინააღმდეგება ... (!?)**

**უდანაშაულობის
პრეზუმფციის პრინციპი
არ უნდა გავრცელდეს იმ თანამდებობის პირებზე,
რომლებიც კანონსაწინააღმდეგო ქმედებისათვის
სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში
არ მიეცემიან (!?)**

სასამართლო სისტემაში და მთლიანად სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევა და დამკვიდრება შეუძლებელი იქნება მანამ, სანამ სახელმწიფოს კონსტიტუციით და სხვა სათანადო კანონებით იარსებებს კანონსაწინააღმდეგოდ და სრულიად უსამართლოდ “დაკანონებული” “იმუნიტეტი” მოსამართლის დანაშაულებრივ ქმედებაზე (ქმედებებზე), და სანამ ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორიის [1; და სხვა] საფუძველზე, და აღნიშნული თეორიის შესაბამისად ჩემს მიერვე შექმნილი სამართლებრივი მექანიზმების მიხედვით, არ იქნება განსაზღვრული და ამოქმედებული სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი (კრიმინალური) – გადაწყვეტილების მიღებისათვის (!?).

უფრო მეტიც, იურისტებმა, და, მით უმეტეს, შესაბამისმა თანამდებობის პირებმა უნდა გააცნობიერონ და აღიარონ, რომ კრიმინალური ვითომდა

“სამართლებრივი” “ნორმებით” მოსამართლის “გალმერთება” და მისთვის კანონსაწინააღმდეგო დამოუკიდებლობის მინიჭება – ადამიანურობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულია (!!).

ზემოაღნიშნული ვითარების გაუცნობიერებლობა, მასზე “თვალის დახუჭვა” და მისი ვერდანახვა (*ან ვითომდა ვერდანახვა*), სხვა რომ აღარაფერი ვთქვათ, სამარცხვინოზე სამარცხვინოა (!!).

* * *

ამრიგად, სასამართლო სისტემაში, და, *მასთან ერთად*, სახელმწიფოში – სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების პრობლემას არაფერი არ ეშველება მანამ, სანამ ლაპარაკი იქნება მხოლოდ მოსამართლეთა დამოუკიდებლობაზე, და სანამ – ზოგჯერ უსამართლოდ და კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “სამართლებრივი” “ნორმების” “საფუძველზე” “რეფორმების” ჩატარების ნაცვლად, სათანადო თანამდებობის პირები “არ გააცნობიერებენ” შემდეგს:

ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის, კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის საერთაშორისო მასშტაბით საყოველთაოდ აღიარებული სამართლებრივი პრინციპის დამკვიდრებისათვის, “რჩეულთათვის” ეგრეთ წოდებული “იმუნიტეტის” მინიჭებით გამოწვეული კანონის წინაშე არსებული უთანასწორობისა და მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციის აღმოფხვრისათვის – უმთავრესია მოსამართლისთვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის დაკისრების დაკანონება, მის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო – *დანაშაულებრივი* – გადაწყვეტილებისათვის.

მაშასადამე, სასამართლო სისტემაში დაუყოვნებლივ უნდა აღმოფხვრას ვითარება, როდესაც მოსამართლეს გააჩნია მხოლოდ დამოუკიდებლობა და უფლებები – ამ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის გარეშე (!!).

* * *

უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპთან დაკავშირებით მნიშვნელოვნად მიმაჩნია აღვნიშნო შემდეგი:

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ პირი, *უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპის შესაბამისად*, უდანაშაულოდ ითვლება მანამ, სანამ მისი დამნაშავეობა არ დამტკიცდება სასამართლოს მიერ, და სანამ სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი არ შევა კანონიერ ძალაში.

კერძოდ, *მაგალითად*, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად:

“1. პირი უდანაშაულოდ ითვლება, ვიდრე მისი დამნაშავეობა არ დამტკიცდება სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენით” [2].

ამასთან, მიუხედავად იმისა, რომ ეს სამართლებრივი ნორმა საერთოდ მისაღებია, აუცილებლად მიმაჩნია ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ, *ჯერ ერთი*, უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპის დაცვა სავალდებულოა სამართალდამცავი ორგანოებისათვის, ხოლო ყველა სხვა ადამიანს, *რომელსაც*

უდავო მტკიცებულება გააჩნია, შეუძლია თავისი პასუხისმგებლობით ამხილოს დამნაშავე, რაც სამართალდამცავი ორგანოებისთვის ინფორმაციის წყარო უნდა გახდეს, რომელიც სათანადო რეაგირებას საჭიროებს, და, მეორეც, პრინციპულად მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს აქ აგრეთვე იმაზე, რომ თუმცა აღნიშნული სამართლებრივი ნორმა [2, მე-5 მუხლის პირველი ნაწილი], ერთი შეხედვით – *ანუ ზედაპირულად* – თითქოს არავითარ დავის საგანს არ წარმოადგენს, მაგრამ თუ მას სიღრმისეულად გავაანალიზებთ, მოქმედი კანონმდებლობის გათვალისწინებით მივალთ მეცნიერულად დასაბუთებულ შემდეგ ლოგიკურ დასკვნამდე:

მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების, ანუ მის მიერ კრიმინალური ქმედების მხილება და საჯაროდ გამოცხადება – *საჯაროდ დაფიქსირება* – უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპს არ ეწინააღმდეგება, *რამეთუ*, უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპი არ უნდა გავრცელდეს იმ თანამდებობის პირებზე, რომლებიც კანონსაწინააღმდეგო – *ანუ კრიმინალური* – ქმედებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არ მიეცემიან (!)

* * *

საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით, *მაგალითად*, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციით [3, მუხლი 7], ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციით [4, მუხლი 14], და ა.შ., ასევე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით, *მაგალითად*, საქართველოს კონსტიტუციით [5, მუხლი 14], რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუციით [6, მუხლი 19], უკრაინის კონსტიტუციით [7, მუხლი 24], გერმანიის კონსტიტუციით [8, მუხლი 3], საფრანგეთის კონსტიტუციით [9, მუხლი 1], იტალიის კონსტიტუციით [10, მუხლი 3], და ა.შ., აღიარებულია – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა.

ამასთან დაკავშირებით, პრინციპულად მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს შემდეგზე:

სწორედ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის პრინციპის უხემ დარღვევას, მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციას და ადამიანურობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულს წარმოადგენს ის ანტისამართლებრივი ფაქტი, რომ მოქმედი “კანონმდებლობის” თანახმად მოსამართლე არ ექვემდებარება სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას საერთოდ, და, *მათ შორის*, კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, რაც – *ანუ მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება* – უდავოდ კრიმინალურ ქმედებას წარმოადგენს, მაგრამ რაც, “რატომღაც”, დანაშაულად “არ ითვლება” (!).

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (!).

* * *

იურიდიულ მეცნიერებაში და პრაქტიკაში, ხალხის ინტერესების უზენაესობიდან [11; და სხვა], ანუ ყოველი ადამიანის ინტერესების უზენაესობიდან გამომდინარე – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის საერთაშორისო მასშტაბით საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპის დაცვის აუცილებლობიდან გამომდინარე – უდავოდ მნიშვნელოვანია ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ იმ პირობებში, როდესაც მოქმედი “კანონმდებლობის” თანახმად მოსამართლე არ ექვემდებარება სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას მის მიერ ჩადენილი სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულებრივი ქმედებისათვის – მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, ანუ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეცემისათვის, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის – სასამართლო ვერანაირად ვერ შეძლებს, რომ მოსამართლე, რომელმაც კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილება მიიღო, სცნოს დამნაშავედ, რაც აშკარა წინააღმდეგობაშია ცივილიზებულიობასთან – ცივილიზებული საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფუნქციონირებასთან (!!).

ამასთან, აუცილებლად უნდა გამახვილდეს ყურადღება იმაზე, რომ ასეთი “კანონმდებლობის” არსებობა წარმოადგენს დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” ეგრეთ წოდებულ “კრიშას” («Крыша») მოსამართლის კრიმინალური ქმედებების “გასათეთრებლად” და მოსამართლის მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან დასაცავად – პასუხისმგებლობის ასაცილებლად, რაც აშკარა წინააღმდეგობაშია კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობასთან და წარმოადგენს მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციას – წარმოადგენს იმ ადამიანების დისკრიმინაციას, რომლებსაც სახელმწიფოებრივი თანამდებობები არ უკავიათ (!!).

მაშასადამე, იმ პირობებში, როდესაც მოსამართლეს სრულიად უსამართლოდ და კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” და მინიჭებული აქვს “ყველაფრის უფლება” (სწორედ “ყველაფრის უფლება”, რამეთუ შეუძლებელია სხვა რამე ეწოდოს მოსამართლის “აღვირახსნილ” – “სრულ” – დამოუკიდებლობას, მის უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის არსებობის გარეშე), ანუ იმ პირობებში, როდესაც სახელმწიფოს კონსტიტუციით და სხვა კანონებით დაუშვებელია მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, უდანაშაულობის პრეზუმფცია არ შეიძლება იყოს და ვერ იქნება დაბრკოლება დამნაშავე მოსამართლის კრიმინალად “გამოცხადებისათვის” – მის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების გამო (!!).

ხომ სადავო არ არის, რომ მოსამართლეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღების, ანუ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეცემის, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების, არავითარი უფლება და უფლებამოსილება არ გააჩნია, მაგრამ ამისათვის – კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისთვის – მოსამართლე არ მიეცემა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში, თუმცა აღნიშნული ქმედება უნდა კვალიფიცირდებოდეს სწორედ როგორც კრიმინალური ქმედება, რომელიც უნდა იწვევდეს შესაბამის იურიდიულ შედეგებს... (!!).

ამრიგად, მიუხედავად აშკარად კრიმინალური ქმედებისა მოსამართლის მხრიდან, რომელმაც მიიღო კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, აღნიშნული მოსამართლე მოქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში სასამართლოს მიერ ვერ იქნება “გამოცხადებული” – შეუძლებელია იყოს აღიარებული – კრიმინალად, რამეთუ მოსამართლე მიცემულიც კი ვერ იქნება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობაში (?!).

თუმცა, მაგალითად, კანონიერ ძალაში შესული სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც აღიარებულია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ მიიღო კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება ამა თუ იმ საქმეზე, კვალიფიცირებული უნდა იყოს როგორც პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლის კრიმინალური ქმედება და ა.შ., ისევე, როგორც საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება უნდა იწვევდეს ანალოგიურ შედეგებს პირველი და მეორე ინსტანციების სასამართლოების მოსამართლეთა მიმართ, ხოლო ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც აღიარებულია, რომ სახელმწიფოში სასამართლოების მიერ მიღებული იყო კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებები, უნდა იწვევდეს ასეთივე შედეგებს სახელმწიფოს შიგნით სამივე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეთა მიმართ.

ამასთანავე, გარდა ზემოთ ხსენებული სასამართლო გადაწყვეტილებებისა, არსებობს აგრეთვე სხვა სამართლებრივი მექანიზმები, რომლებითაც დადასტურდება არაერთი მოსამართლის მიერ გამოტანილი კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილების არსებობა (?!).

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპი არ შეიძლება იყოს და არც უნდა გახდეს დაბრკოლება იმ მოსამართლის კრიმინალად “გამოცხადებისათვის”, და მასთან დაუნდობელი სამართლებრივი ბრძოლისათვის, რომელმაც მიიღო კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, რომ აღარაფერი ვთქვათ იმაზე, რომ ასეთი მოსამართლე დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს “მოკვეთილი” სასამართლო სისტემიდან, ანუ ეს უნდა მოხდეს მანამ, სანამ აღნიშნული მოსამართლის – როგორც კრიმინალის – მიმართ სასამართლოს მიერ გამოტანილი და კანონიერ ძალაში შესული იქნება გამამტყუნებელი განაჩენი... (?!).

* * *

ნუთუ ბოლო არ უნდა მოელოს ისეთი ფაქტების არსებობას, როდესაც მოსამართლის მიმართ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობით გათავხედებულ ამა თუ იმ მოსამართლეს გამოაქვს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, რომლითაც ის ღახავს უდანაშაულო ადამიანის უფლებებს – კრიმინალების მხარდაჭერის მიზნით, რითაც აღნიშნული მოსამართლე კრიმინალური ქმედებების აქტიური თანამონაწილე ხდება, რაზედაც მას არავითარი პასუხისმგებლობა არ ეკისრება, და რაც “სტიმულს აძლევს” ამ მოსამართლის შემდგომ კრიმინალურ ქმედებებს (?!).

აქ განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ავადმყოფობაზე “იმუნიტეტი” არავის არ აცნობს, არავის არ აყენებს ზიანს და, *პირიქით*, ეს “იმუნიტეტი” მხოლოდ იცავს ადამიანის ჯანმრთელობას და სიცოცხლეს, *რაც სრულიად სამართლიანი კონსტიტუციური მოთხოვნაა*, რამეთუ საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად – “სიცოცხლე ადამიანის ხელშეუვალი უფლებაა და მას იცავს კანონი” [5, მუხლი 15, პუნქტი 1].

ზემოაღნიშნულისგან განსხვავებით, მოსამართლის “იმუნიტეტი” ფაქტობრივად წარმოადგენს “იმუნიტეტს” მოსამართლის დანაშაულებრივ ქმედებაზე, რაც სრულიად დაუშვებელია, რადგან, *ჯერ ერთი*, მოსამართლის დანაშაულებრივი ქმედება ზიანს აყენებს ადამიანს და ლახავს მრავალი ადამიანის უფლებებს, *მეორეც*, “იმუნიტეტი” დანაშაულებრივ ქმედებაზე იწვევს მოსამართლის შემდგომში კრიმინალური ქმედებების “წახალისებას”, და, *მესამეც*, ამ “იმუნიტეტით” ირღვევა ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, და ეს “იმუნიტეტი” იწვევს მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციას – იწვევს იმ ადამიანების დისკრიმინაციას, რომლებსაც არ უკავიათ სახელმწიფოებრივი თანამდებობები.

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი და უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ თუმცა უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპი ვერ იქნება დაბრკოლება კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები მოსამართლის მხილებისა და კრიმინალად “გამოცხადებისათვის”, *რის შედეგადაც უდავოდ უნდა მოხდეს ამ მოსამართლის “მოკვება” სასამართლო სისტემიდან*, მაგრამ, *ამავე დროს*, ასეთ მოსამართლეს ვერ დაეკისრება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა და ვერ აღმოჩნდება ის “გისოსებს” მიღმა მანამ, სანამ სახელმწიფოს კონსტიტუციით (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) და, *შესაბამისად*, სხვა კანონებით დაუშვებელი – *აკრძალული* – იქნება კრიმინალი მოსამართლისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება (!!).

ხოლო კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის, სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების აუცილებელ – *თუმცა არასაკმარის* – პირობას წარმოადგენს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები, ანუ უდავოდ კრიმინალი მოსამართლისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრების დაკანონება და კანონის რეალური იმპლემენტაცია.

კრიმინალი მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემის დაკანონების აუცილებლობასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ მაშინ როდესაც, *როგორც ცნობილია*, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 375-ე მუხლის თანახმად, დანაშაულის დაფარვაც კი სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულებრივი ქმედებაა [12], მოსამართლე, მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, ანუ კრიმინალური ქმედებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არ მიეცემა (!!).

* * *

სასამართლო სისტემაში არსებული პრობლემების გადაუდებელი გადაჭრის გზების ძიების მიზნით, სრულიად ლოგიკურად ისმის კითხვა:

რა სამართლებრივი მექანიზმებით უნდა განხორციელდეს მოსამართლისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება, მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილების მიღებისათვის და/ან დანაშაულებრივი უმოქმედობისათვის?!

* * *

სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის დამკვიდრებაში, როგორც მრავალჯერ გამიმსხვილებია ამზე ყურადღება, განსაკუთრებული როლი უნდა ითამაშოს სასამართლო ხელისუფლებამ, რომელიც უნდა იღვეს ადამიანის კანონიერი უფლებების დაცვის სადარაჯოზე!!!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსამართლეს, ისევე როგორც სხვა სახელმწიფოებრივ თანამდებობრივ პირებს, აუცილებლად უნდა ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა მის მიერ თავისი უფლებების გამოყენებაზე – სასამართლო ხელისუფლება პასუხს უნდა აგებდეს თავისი მოღვაწეობის შედეგებზე, ის პასუხს უნდა აგებდეს თავის დანაშაულებრივ ქმედებებზე – მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებაზე, რომლის არაერთი ფაქტიც არსებობს, და რაც მოსამართლის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების აშკარა გადამეტებას და მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას, ანუ მოსამართლის მხრიდან სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს, რაზედაც მას პასუხი საერთოდ არ მოეთხოვება (?!).

* * *

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საერთო სასამართლოებში მოღვაწეობს მრავალი ღირსეული – კომპეტენტური, პრინციპული და სამართლიანი – მოსამართლე, რომელიც ალბათ არავისთვის, არაფრისთვის და არავის ზეგავლენით არ მიიღებს კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – გადაწყვეტილებას, რომელიც არავითარ შემთხვევაში არ გადაამეტებს თავის სამსახურებრივ (თანამდებობრივ) უფლებამოსილებას, რისთვისაც ის მხოლოდ მაღლობას იმსახურებს, მაგრამ, სამწუხაროდ, ყველა მოსამართლე ასეთი არ არის (?!).

* * *

მოსამართლის უფლებებთან დაბალანსებული მისი შესაბამისი პასუხისმგებლობის არარსებობის ერთ-ერთ აშკარა მაგალითს წარმოადგენს თუნდაც შემდეგი სრულიად გაუძარტლებელი ვითომდა ”სამართლებრივი”, მაგრამ ფაქტობრივად დანაშაულებრივი უსამართლობა:

თუმცა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეს, რომელსაც, ისევე როგორც ნებისმიერი სხვა ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეს, უფლება აქვს და ვალდებულიც არის, რომ მიიღოს მხოლოდ კანონიერი და სამართლიანი გადაწყვეტილება, ზოგჯერ ეს მოსამართლე იღებს აშკარად

კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალურ – გადაწყვეტილებას, რაც მის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტების უდავო ფაქტს წარმოადგენს, რომელიც ლახავს ადამიანის უფლებებს, თავისუფლებებს და კანონიერ ინტერესებს, და რაც არცთუ იშვიათად შემდგომში დასტურდება შემდგომი სასამართლო ინსტანციის მიერ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმებით, რაც პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილების მიღების უდავო ფაქტს წარმოადგენს (?!).

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, ამისთვის პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეს არ ეკისრება არავითარი პასუხისმგებლობა, რადგან „მიჩნეულია“ და „ითვლება“, რომ თითქოსდა მოსამართლეს „შეცდომის“ დაშვების (ფაქტობრივად კი, დანაშაულის ჩადენის) უფლება აქვს, რასაც თითქოს შემდგომი ინსტანციის სასამართლო „გამოასწორებს“ (?!).

უფრო მეტიც, ”ზოგიერთს“ მიაჩნია, რომ შემდგომი ინსტანციის სასამართლო სწორედ იმიტომ არსებობს, რომ ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს „შეცდომები“, ფაქტობრივად კი, დანაშაულებრივი ქმედებები „გამოასწოროს“ (?!).

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (?!).

ამასთანავე, შეიძლება ადგილი ჰქონდეს და ზოგჯერ ნამდვილად ადგილი აქვს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებას სააპელაციო (მეორე ინსტანციის) სასამართლოში, და აგრეთვე საკასაციო (მესამე ინსტანციის) სასამართლოში (?!).

თუმცა, სამწუხაროდ, ამ შემთხვევებშიც არავის – იმ მოსამართლეთაგან, რომლებიც იღებენ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებებს, რაც სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების აშკარა გადამეტებას და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას წარმოადგენს, არ ეკისრებათ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, ანუ არ ეკისრებათ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნებოდა მათ უფლებებთან და მოვალეობებთან – მიიღონ მხოლოდ კანონიერი, სამართლიანი გადაწყვეტილებები (?!).

განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს აქ ის გარემოება, რომ შემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმება, როგორც ზემოთაც აღინიშნა, ფაქტობრივად წარმოადგენს ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღების აღიარებას, რაც უნდა კვალიფიცირდებოდეს სწორედ როგორც ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება, როგორც მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, და, შესაბამისად, როგორც ამ მოსამართლის მიერ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილების მიღება, და რაც უნდა წარმოადგენდეს ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლისათვის ბრალდების წაყენების საფუძველს და ფაქტობრივად უნდა წარმოადგენდეს საბრალდებო დასკვნასაც კი.

ხოლო ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ რომელიმე კონკრეტული სახელმწიფოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმება უნდა კვალიფიცირდებოდეს როგორც ამ სახელმწიფოს ყველა ინსტანციის სასამართლოს კონკრეტული მოსამართლეების მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, და, შესაბამისად, როგორც ამ კონკრეტულ საქმეზე მათ მიერ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილებების მიღება, თუმცა ამ შემთხვევაშიც არცერთ მოსამართლეს არ ეკისრება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა (?!).

უფრო მეტიც, განსაკუთრებით აღმაშფოთებელია ის ფაქტი, რომ სახელმწიფოთა კონსტიტუციები ფაქტობრივად ასრულებენ თვითონ კონსტიტუციის არსის, პრინციპებისა და დანიშნულების საწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ევრეთ წოდებული “კრიშის” ფუნქციას მოსამართლეთათვის, რამეთუ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით ფაქტობრივად “დაკანონებულია” მოსამართლეთა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლება – „დაკანონებულია” მოსამართლეთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემის დაუშვებლობა, რაც ათავისუფლებს მოსამართლეებს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებების მიღების შემთხვევაში (?!).

რას ნიშნავს ეს, თუ არა კრიმინალ მოსამართლეთა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით “დაკანონებას”?!

აბა რას ნიშნავს ეს, თუ არა მოსამართლეთა დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის მათ პასუხისმგებლობაზე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით “დაკანონებულ” “იმუნიტეტს” და ამით მრავალი ადამიანის დისკრიმინაციას?!

რას ნიშნავს ეს, თუ არა კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის „დაკანონებას”, როდესაც დაუშვებელია – როდესაც კონსტიტუციით აკრძალულია – მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა?!

ნუთუ შესაძლებელია, რომ სამართლებრივი საფუძველი გააჩნდეს სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირის (თანამდებობის პირების) დანაშაულებრივ ქმედებაზე (დანაშაულებრივ ქმედებებზე) კონსტიტუციურად “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” არსებობას?!

ნუთუ შეიძლება, რომ ადამიანი იურისტად – თანაც „კონსტიტუციონალისტად“ – ითვლებოდეს (ანდა, საერთოდ, თუნდაც საშუალო განათლების მქონე გონიერ ადამიანად ითვლებოდეს) და ამავე დროს ის მხარს უჭერდეს, ან ამჩნევდეს და მაინც უყურადღებოდ – პროტესტის გარეშე – ტოვებდეს ამ კანონსაწინააღმდეგო, ამ უმსგავსო, თანაც კონსტიტუციურად “დაკანონებულ” დანაშაულებრივ ვითომდა „სამართლებრივ ნორმას“?!

თუმცა აქვე ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ ამ შემთხვევაში ძნელია საყვედური გამოთქვა ყველა იურისტის – თუნდაც ყველა კონსტიტუციონალისტის – მიმართ, რამეთუ ხშირ შემთხვევაში მეცნიერების სფეროს წარმომადგენელი იკვლევს გარკვეულ პრობლემას, მაგრამ არ აქცევს ყურადღებას – არ უკვირდება და არ ამჩნევს სხვა პრობლემას, რომელსაც ის უშუალოდ არ იკვლევს, და რომელიც ამავე დროს ტრადიციულად პრობლემად არ ითვლება, რადგან ეს უსამართლო, მაგრამ კონსტიტუციურად „დაკანონებული“ ვითომდა „სამართლებრივი ნორმა“ საყოველთაოდ აღიარებული და მიღებულია, მათ შორის, საერთაშორისო მასშტაბით (!!).

ამასთანავე, არავითარი გამართლება არ შეიძლება ჰქონდეთ იმ იურისტებს – განსაკუთრებით კი კონსტიტუციონალისტებს, რომლებიც გაეცნობიან კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის კონსტიტუციურად „დაკანონების“ არსებულ ფაქტებთან და ამით მრავალი ადამიანის დისკრიმინაციასთან დაკავშირებით ჩემს მეცნიერულად არგუმენტირებულ კრიტიკას, და რომელი იურისტებიც, მიუხედავად ამისა, მაინც რეაგირების გარეშე დატოვებენ ამ პრობლემას.

სხვა რომ აღარაფერი ვთქვათ – რომ აღარაფერი ვთქვათ ამ შემთხვევაში კონსტიტუციურად „დაკანონებული“ დანაშაულის არსებობაზე, რომლის დაფარვაც ასევე სისხლის სამართლის დანაშაულია, კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის და, შესაბამისად, მრავალი ადამიანის დისკრიმინაციის კონსტიტუციურად „დაკანონების“ ფაქტების არსებობა, განსაკუთრებით ცივილიზებული სახელმწიფოების მქონე სახელმწიფოებისთვის, გასაკვირია, მაგრამ უდავო ფაქტია (!!).

ნუთუ არ ესმით „ცივილიზებულ“ სახელმწიფოებში მაინც, ანდა ნუთუ სულ დაავიწყდათ ეგრეთ წოდებულ „კონსტიტუციონალისტებს“, რომლებიც კონსტიტუციის შექმნაზე, თუ მასში ცვლილებების შეტანაზე მუშაობდნენ და/ან მუშაობენ, რომ ყველა ადამიანი კანონის წინაშე თანასწორია?!

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – ხომ სამართლიანობის ელემენტარული მოთხოვნა და ანბანური ჭეშმარიტებაა, რომელიც თითქოსდა ყველასთვის გასაგები უნდა იყოს, მაგრამ...?!

ნუთუ ეს არ ესმით “კონსტიტუციონალისტებს”?!

ნუთუ “კონსტიტუციონალისტების” ფუნქცია იმაში მდგომარეობს, რომ უცხოეთის სახელმწიფოთა კონსტიტუციებიდან სათანადო გააზრების გარეშე – ბრმად – გადმოიწერონ თავისი სახელმწიფოს კონსტიტუციაში ადამიანების უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების შემლახავი ანტი-სამართლებრივი “ნორმები”?!

ნუთუ სახელმწიფოს კონსტიტუციით (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირების დანაშაულებრივ ქმედებებზე “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” არსებობა, და ამით მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაცია, არ არის “ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის” (რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი) მე-14 მუხლით გათვალისწინებული – “დისკრიმინაციის აკრძალვის” [4] საწინააღმდეგო დანაშაულებრივი ქმედება სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან?!

ნუთუ ეს არის ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, როდესაც სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს გააჩნიათ “იმუნიტეტი” დანაშაულებრივ ქმედებაზე, რაც ამავე დროს მილიონობით ადამიანის კონსტიტუციურად “დაკანონებული” დისკრიმინაციის უდავო მაგალითს წარმოადგენს?!

* * *

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამართლიანობის დამკვიდრებისა და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა მიმართ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ამოქმედებისათვის, უპირველეს ყოვლისა, აუცილებელია, რომ საქართველოს კონსტიტუციიდან (ისევე, როგორც სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებიდან) ამოღებული იქნეს „სამართლებრივი“, ხოლო, უფრო სწორად თუ ვიტყვით, ანტისამართლებრივი „ნორმები“, რომლებითაც კონსტიტუცია (სახელმწიფოთა კონსტიტუციები) მფარველობს მოსამართლეთა დანაშაულებრივ ქმედებებს, და რომლებითაც აკრძალულია მოსამართლეთა სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა (!).

კერძოდ, საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში [5] უნდა დარჩეს მხოლოდ სიტყვები: “მოსამართლე ხელშეუხებელია“, და ისიც უნდა დარჩეს *გარკვეული დაზუსტებით*, ხოლო სიტყვები: „დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა“, და ყველაფერი დანარჩენი ამოღებული უნდა იქნეს ამ პუნქტიდან.

ამასთან, სიტყვები: “მოსამართლე ხელშეუხებელია“, უნდა დაზუსტდეს შემდეგი სიტყვებით: „მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

ამრიგად, საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველი პუნქტი [5] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“მოსამართლე ხელშეუხებელია მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

მაშასადამე, საქართველოს კონსტიტუციაში ჩემს მიერ შემოთავაზებული ცვლილების შეტანით მოიხსნება გარკვეული – *კანონსაწინააღმდეგო, მაგრამ კონსტიტუციურად „დაკანონებული“* – წინააღმდეგობა ადამიანის უფლებათა დაცვის გზაზე, მოიხსნება წინააღმდეგობა კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის დამკვიდრების გზაზე.

კერძოდ, ამ შემთხვევაში მოიხსნება წინააღმდეგობა თანასწორობის დამკვიდრების გზაზე, ერთი მხრივ, მოსამართლეებს – როგორც სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს – შორის, ხოლო, მეორე მხრივ, იმ ადამიანებს შორის, რომლებსაც სახელმწიფოებრივი თანამდებობები არ უკავიათ, და ამით გარკვეულწილად დაძლეული იქნება მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაცია.

თუმცა მოსამართლეების პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული აღნიშნული პრობლემის მოსაგვარებლად შესაბამისი ცვლილებები უნდა შევიდეს არა მარტო საქართველოს კონსტიტუციაში (და, საერთოდ, არა მარტო სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში), არამედ აგრეთვე საქართველოს ორგანულ კანონში „საერთო სასამართლოების შესახებ“ [13].

ამ კანონიდან [13] – კერძოდ კი მე-40 მუხლის პირველი პუნქტიდან, და აგრეთვე მე-7 მუხლის პირველი პუნქტიდან – ამოღებული უნდა იქნეს ის „სამართლებრივი ნორმები“, რომლებითაც აკრძალულია მოსამართლეთა მიცემა სისხლის სამართლის პასუხისმგებებაში, რათა დაძლეულ იქნეს კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონებული“ უსამართლობა და მოსამართლეებს პასუხი მოეთხოვოთ უდავოდ კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის.

კერძოდ, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-40 მუხლის პირველ პუნქტში შეტანილი უნდა იქნეს ისეთივე ცვლილებები, როგორც საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში, და „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-40 მუხლის პირველი პუნქტი [13] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“მოსამართლე ხელშეუხებელია მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

რაც შეეხება „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველ პუნქტს, ამ პუნქტიდან ამოღებული უნდა იქნეს ბოლო წინადადება, ანუ ამოღებული უნდა იქნეს შემდეგი სიტყვები: „არავის არა აქვს უფლება, მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე“ [13], ისევე, როგორც საქართველოს კონსტიტუციიდან ამოღებული უნდა იქნეს 84-ე მუხლის მე-3 პუნქტი, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად: „არავის არა აქვს უფლება მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე“ [5].

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტიდან აღნიშნული სიტყვების ამოღების აუცილებლობა, ისევე, როგორც საქართველოს კონსტიტუციიდან 84-ე მუხლის მე-3 პუნქტის ამოღების აუცილებლობა, განპირობებულია იმით, რომ მოსამართლე – როგორც სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირი – უნდა ემსახურებოდეს ხალხს და ანგარიშვალდებული უნდა იყოს მის წინაშე ყოველ კონკრეტულ საქმეზე, რამეთუ სწორედ ხალხის ხარჯზე ცხოვრობს და სწორედ ხალხის ხარჯზე იღებს მოსამართლე ყველაზე მაღალ ხელფასს, ხოლო, როგორც ცნობილია: „ვინც ფულს იხდის, მუსიკასაც ის უკვთავს“!!!

გარდა ამისა, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის მეორე წინადადების ბოლოს, სიტყვები „...თავისი შინაგანი რწმენის საფუძველზე“ უნდა შეიცვალოს სიტყვებით – „...თავისი შინაგანი რწმენის გათვალისწინებით“, რომლის შემდეგ

უნდა დაისვას მძიმე და უნდა დაემატოს შემდეგი სიტყვები: „რომელიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს და სხვა სამართლიან კანონებს“.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის მეორე წინადადებაში ზემოაღნიშნული ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ მოსამართლე მკითხავი არ არის და სრულიად დაუშვებელია, რომ მოსამართლემ გადაწყვეტილება მიიღოს თავისი საკუთარი დაუსაბუთებელი „მოსაზრებების“ და „თავისი შინაგანი რწმენის საფუძველზე“ (?!).

ამიტომ, თუმცა მოსამართლემ შეიძლება გაითვალისწინოს და კიდევაც უნდა გაითვალისწინოს თავისი შინაგანი რწმენა, მაგრამ ყველა მოსამართლეს კარგად უნდა ესმოდეს, რომ მან თავისი შინაგანი რწმენა შეიძლება გაითვალისწინოს მხოლოდ კანონის ფარგლებში, ანუ მოსამართლემ თავისი შინაგანი რწმენით შეიძლება მიიღოს და უნდა მიიღოს არა კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, არამედ მან უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება მხოლოდ კონსტიტუციის და კანონის ფარგლებში.

ამრიგად, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტი [13] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

„მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია. მოსამართლე ფაქტობრივ გარემოებებს აფასებს და გადაწყვეტილებებს იღებს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების, სხვა კანონების შესაბამისად და თავისი შინაგანი რწმენის გათვალისწინებით, რომელიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს და სხვა სამართლიან კანონებს“.

ამასთანავე, ჩემი ღრმა რწმენით, ყოველთვის გასათვალისწინებელია, რომ მოსამართლე – ღმერთი კი არ არის, არამედ ისიც ადამიანია, რომელიც (ისევე, როგორც ნებისმიერი სხვა ადამიანი) შეიძლება ცდებოდეს.

ხოლო ზოგიერთი მოსამართლე ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება განზრახავს კი “ცდებოდეს” (?!).

ზემოაღნიშნული აუცილებლად მოითხოვს ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [1; და სხვა] შესაბამისად, მოსამართლეების მიმართ სათანადო სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების ამოქმედებას, და აგრეთვე ახალი სამართლებრივი მექანიზმების შექმნას და დანერგვას სახელმწიფოთა კონსტიტუციებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების, მათ შორის, სისხლის სამართლის კოდექსის დონეზე, რითაც მოხდება მოსამართლეების პასუხისმგებლობის დაბალანსება მათ უფლებებთან.

სასამართლო პრაქტიკაში არის აგრეთვე შემთხვევები, როდესაც მოსამართლე ვერანაირად ვერ გარკვეულა – ვერ ერკვევა (*ანდა თითქოსდა ვერ ერკვევა*) სამართლებრივი თვალსაზრისით უმარტივეს სადავო პრობლემაში, რომელიც არა მარტო იურისტიისათვის, არამედ ნებისმიერი ნორმალურად მოაზროვნე ადამიანისათვის იმდენად ხელოვნურად მოჩანს, რომ სადავოც კი არაფერი არ არის, და, *მიუხედავად ამისა*, სრულიად უსაფუძვლო ვითომდა “არგუმენტებზე” – *ფაქტობრივად კი ჭორებზე* – დაყრდნობით, ის – მოსამართლე – აშკარად კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებას იღებს, რაც მოსამართლეს არ უნდა ათავისუფლებდეს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან, რომელიც მას უნდა დაეკისროს – მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისათვის და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის.

უფრო მეტიც, საერთო სასამართლოების მოსამართლეებს უნდა დაეკისროთ არა მარტო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა ყოველ კონკრეტულ დანაშაულებრივ ქმედებაზე – *მათ მიერ მიღებულ ყოველ კონკრეტულ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებაზე*, არამედ მოსამართლეებს უნდა ეკისრებოდეთ აგრეთვე პასუხისმგებლობა მათი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების შედეგად დაზარალებული პირის მიმართ მიყენებული ყოველგვარი ზიანის – *მათ შორის, მორალური ზიანის* – ანაზღაურებაზე, რაც სათანადოდ უნდა იქნეს ასახული კანონმდებლობაში.

საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში ჩემს მიერ შემოთავაზებული ცვლილებების განხორციელების აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ, *როგორც ზემოთაც გამახვილდა ამაზე ყურადღება*, თუმცა მოსამართლე მართლაც ხელშეუხებელი უნდა იყოს კანონიერი და სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღებისას – *არავის არ უნდა ჰქონდეს მასზე ზეგავლენის მოხდენის უფლება და შესაძლებლობა*, მაგრამ მოსამართლე არ უნდა იყოს თავისუფალი სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის – მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისათვის, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის და ა.შ., *ანუ* მოსამართლე არ უნდა იყოს თავისუფალი მის მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის.

მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემის ამკრძალავი “სამართლებრივი ნორმის” ამოღება საქართველოს კონსტიტუციიდან აამოქმედებს მოსამართლეების მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მოთხოვნებს [12, მუხლი 332, 333], რაც კანონის წინაშე თანასწორ პირობებში ჩააყენებს მოსამართლეებს და ჩვეულებრივ ადამიანებს, *ანუ იმ ადამიანებს, რომლებსაც სახელმწიფოებრივი თანამდებობები არ უკავიათ*.

* * *

რაც შეეხება იმას, რომ თუმცა საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად დაუშვებელია მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, მაგრამ მოსამართლე შეიძლება მიეცეს სისხლის სამართლის პასუხისგებაში და ა.შ. მხოლოდ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანხმობის შემთხვევაში, ეს სრულიად უსამართლო, კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – და ალოგიკური “სამართლებრივი” “ნორმა” (!).

ზემოაღნიშნული “სამართლებრივი ნორმის“ კონსტიტუციიდან ამოღების აუცილებლობა უდავოა, რამეთუ უმთავრესი ის არის, რომ თუ მოსამართლემ გადაამეტა თავის სამსახურებრივ უფლებამოსილებას, თუ მან ბოროტად გამოიყენა თავისი სამსახურებრივი უფლებამოსილება, მაშინ ამ მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას არავისი ნებართვა – თანხმობა – არ უნდა სჭირდებოდეს, რადგან ამით ირღვევა – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის კონსტიტუციურად დაკანონებული და საერთაშორისო მასშტაბით საყოველთაოდ აღიარებული სამართლებრივი ნორმა, რითაც ამ შემთხვევაში ხდება კრიმინალი მოსამართლის სრულიად უსაფუძვლო „გამართლება“ ყოველგვარი გამოძიებისა და სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების გარეშე, და რითაც ხდება მოსამართლის მიერ მომავალში ახალი დანაშაულებრივი ქმედებების ჩადენის კრიმინალური “წახალისება” (!).

ამრიგად, ყოველად გაუმართლებელია, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს (მიუხედავად მისი დამსახურებისა, სამართლიანობისა, კომპეტენტურობისა და ა.შ., ანუ მიუხედავად კონკრეტული პიროვნებისა) უფლება ჰქონდეს დაარღვიოს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე და მან განსაზღვროს – დაუშვას თუ არა კრიმინალი მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, რადგან არცერთ კრიმინალს, მიუხედავად მისი თანამდებობრივი მდგომარეობისა, კონსტიტუციით “დაკანონებული” ეგრეთ წოდებული “კრიშა” არ უნდა იცავდეს, რამეთუ ეს აშკარად “დაკანონებული” უკანონობა და სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (!).

* * *

ცხადია, რომ მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია და, როგორც არაერთხელ აღინიშნა, ეს ასეც უნდა იყოს, მაგრამ მოსამართლე უნდა ემორჩილებოდეს მხოლოდ კონსტიტუციას და კანონს, ხოლო თუნდაც მისი „შინაგანი რწმენით“ (!) კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, ანუ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისათვის, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის, მას უნდა ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, რის გარეშეც სახელმწიფოში სამართლიანობა მხოლოდ ხალხის მოსატყუებელ – ცრუ ლოზუნგად დარჩება (!).

* * *

აქ სამართლიანად და ლოგიკურად ისმის კითხვა:

ვინ მისცა უფლება სახელმწიფო ხელისუფლებას, რომელიც ხალხს უნდა ემსახურებოდეს, რომ კონსტიტუციურად „დააკანონოს“ ადამიანების უთანასწორობა კანონის წინაშე, რომ მოსამართლეები – სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირები – „იმუნიტეტის“ საშუალებით „ღმერთებად“ გამოაცხადოს, რომლებსაც ყველაფრის უფლება ეძლევათ და, ამავე დროს, რომლებსაც არავითარი პასუხი არ მოეთხოვებათ თავის კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ, აშკარად კრიმინალურ – ქმედებებზე, რომლებსაც არავითარი პასუხი არ მოეთხოვებათ მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებაზე, და რომ ამით ხალხის – მილიონობით ადამიანის (რომლებიც თანამდებობის პირები არ არიან და პასუხს აგებენ თავის კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებზე) – დისკრიმინაცია „დააკანონოს“?!

ნუთუ თავისი დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა არ უნდა ეკისრებოდეთ იმ თანამდებობის პირებს, რომლებმაც სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით „დააკანონეს“ ადამიანების ზემოაღნიშნული უთანასწორობა კანონის წინაშე, რამაც მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაცია გამოიწვია?!

უდავოა, რომ ნებისმიერ უდანაშაულო ადამიანს უნდა ჰქონდეს და აქვს კიდევ „იმუნიტეტი“ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემაზე, მაგრამ დანაშაულებრივ ქმედებაზე – არავის და, მით უმეტეს, არც მოსამართლეს არ უნდა ჰქონდეს არავითარი „იმუნიტეტი“, რამეთუ ამ შემთხვევაში „იმუნიტეტი“ არის ადამიანების კონსტიტუციურად „დააკანონებული“ უთანასწორობა კანონის წინაშე და მრავალი ადამიანის დისკრიმინაცია, რაც სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (?!).

ამრიგად, ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის მოთხოვნათა შესაბამისად, სასამართლო ხელისუფლების მიმართ, ისევე, როგორც საერთოდ სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა მიმართ, აუცილებლად უნდა დაინერგოს და ამოქმედდეს იურიდიული პასუხისმგებლობის მექანიზმები, რათა მოსამართლეს კანონით ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნება მის უფლებებთან და მოვალეობებთან, რამეთუ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სახელმწიფოში სამართლიანობაზე და კანონის წინაშე ადამიანების თანასწორობაზე ლაპარაკიც კი ზედმეტი იქნება.

* * *

რაც შეეხება იმ ფაქტს, რომ თითქოსდა მოსამართლეების დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან დაცვის („იმუნიტეტის“) კონსტიტუციით „დააკანონება“ შეიძლება გამართლებული იქნეს უცხოეთის სახელმწიფოებისათვის – ეგრეთ წოდებული ცივილიზებული სამყაროსათვის – მიბაძვით (?!), ამასთან დაკავშირებით საჭიროდ მიმაჩნია გამახვილდეს ყურადღება შემდეგზე:

ჯერ-ერთი, აღნიშნულ პრობლემაზე საზღვარგარეთის სახელმწიფოების კონსტიტუციებში არსებული "სამართლებრივი ნორმების" არსებობა სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ თითქოს ეს ნორმები სამართლიანია და სამართლებრივად სწორია თვითონ იმ სახელმწიფოებისათვის, რომელთა კონსტიტუციებშიც ასახულია ეს ნორმები;

და, მეორეც, საერთოდ უცხოეთის სახელმწიფოების მიბაძვასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით გასათვალისწინებელია ილია ჭავჭავაძის სიტყვები, რომელიც აღნიშნავდა, რომ პროგრესული მოძღვრების გავლენამ მხოლოდ იმ მკვლევარს შეიძლება მოუტანოს სარგებლობა, "ვინც ყოველი დასკვნა გაატარა თავისი კრიტიკის ქარცეცხლში და არ მიიღო და არ ირწმუნა ის ბრმად" [14, გვ. 39-40].

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მით უმეტეს ყოველად გაუმართლებელია, როდესაც ბრმად ვექცევით უცხოეთის სახელმწიფოების არა პროგრესული მოძღვრების გავლენის ქვეშ, არამედ როდესაც ვბაძავთ ამ სახელმწიფოების კონსტიტუციებში ასახულ ისეთ უსამართლო ვითომდა "სამართლებრივ" "ნორმებს", რომლებითაც ილაზება მილიონობით ადამიანის უფლებები, რამეთუ ამ ეგრეთ წოდებული "სამართლებრივი" "ნორმებით" უხეშად ირღვევა ადამიანების საყოველთაოდ აღიარებული თანასწორობა კანონის წინაშე (?!).

ამრიგად, სახელმწიფოში ადამიანის უფლებების დაცვა და სამართლიანობის დამკვიდრება მოითხოვს – არა უცხოეთის სახელმწიფოების კონსტიტუციებისადმი ბრმად მიბაძვას, არამედ მოითხოვს იმას, რომ ყველა ადამიანის კანონიერი უფლებები, თავისუფლებები და ინტერესები იქნეს დაცული, ხოლო ყველა დამნაშავე პირი, რომლის ქმედებები იწვევს ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების შელახვას, უდავოდ იქნეს დასჯილი!!!

მაშასადამე, პრინციპულად მნიშვნელოვანია, რომ სამართლიანობის დამკვიდრება სამართლიანად და სამართლებრივად მოხდეს, რამეთუ სახელმწიფო ხელისუფლება ყოველთვის უნდა ითვალისწინებდეს, რომ კონსტიტუციისა და საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების თანახმად ყველა ადამიანი და, მათ შორის, ყველა მოსამართლე, კანონის წინაშე თანასწორია!!!

სწორედ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის კონსტიტუციური [5, მუხლი 14] და ზოგადსაკაცობრიო მოთხოვნა აუცილებელს ხდის თვითონ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში რადიკალური ცვლილებების შეტანას იმ თვალსაზრისით, რომ კონსტიტუციურად ნამდვილად უზრუნველყოფილი იყოს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე!!!

სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ზემოაღნიშნული რადიკალური ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ყოველი ადამიანის – ხალხის – ინტერესებიდან გამომდინარე, კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის უზრუნველყოფა – სახელმწიფო

ხელისუფლების ერთ-ერთი უმთავრესი ამოცანა და ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამართლიანობის დამკვიდრების აუცილებელი პირობაა!!!

შესაბამისად, უდავოა, რომ სახელმწიფო – საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო – ხელისუფლების გადაუდებელ ამოცანას წარმოადგენს დასმული პრობლემის დაუყოვნებლივ გადაჭრა, რათა დაცული იქნეს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, და რათა სამართლიანობა ცარიელ ლოზუნგად – ცრუ ლოზუნგად – არ დარჩეს!!!

* * *

აქვე აუცილებლად მიმაჩნია ხაზგასმით აღინიშნოს შემდეგი:

მიუხედავად იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საქმიანობის დიდი მნიშვნელობისა, უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ მოსამართლის პასუხისმგებლობის საკითხის განხილვა – მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, *ანუ კრიმინალური ქმედებისათვის*, უნდა მოხდეს – *უნდა ხდებოდეს* – არა იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში, არამედ უნდა ხდებოდეს საგამოძიებო ორგანოებში და შემდეგ უკვე სასამართლოში.

ამასთანავე, ჯერ კიდევ მოქმედი კანონისმდებლობის პირობებში, კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, *ანუ კრიმინალური ქმედებისათვის*, მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემაზე ყოველგვარი დაბრკოლების გარეშე თანხმობას უნდა აძლევდეს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, *რაც ფაქტობრივად არ ხდება... (?)*.

და ასეთი თანხმობის მიცემა უნდა ხდებოდეს მანამ, სანამ არ აღმოიფხვრება მოსამართლისთვის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “იმუნიტეტი” მის დანაშაულებრივ ქმედებაზე, და სანამ მოსამართლის კანონსაწინააღმდეგო ქმედების მიმართ კანონმდებლობაში არ მოხდება რადიკალური ცვლილებები, რის შედეგადაც ნებისმიერ მოსამართლეს დაეკისრება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა კანონსაწინააღმდეგო – *კრიმინალური* – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, რაც მოხდება უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანხმობის გარეშე, რამეთუ აღნიშნული ვითომდა “სამართლებრივი” “ნორმის” არსებობა (მიუხედავად უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის კონკრეტული პიროვნებისა) – უსამართლობის შეუნიღბავ და მახინჯ გამოვლინებას წარმოადგენს (?).

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ლოგიკურად დასტურდება ჩემი მეცნიერულად დასაბუთებული პრონციპულად ახალი ხედვის სისწორე, რომლის თანახმად:

მოსამართლის კრიმინალური ქმედების მხილება და საჯაროდ გამოცხადება უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპს არ ეწინააღმდეგება ... (?), *რამეთუ უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპი არ უნდა გავრცელდეს იმ თანამდებობის პირებზე, რომლებიც კანონსაწინააღმდეგო ქმედებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში არ მიეცემიან (?)*.

ამასთანავე, კიდევ ერთხელ დასტურდება ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [1; და სხვა] შესაბამისად, მოსამართლეების მიმართ ჩემს მიერვე შექმნილი სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების ამოქმედების, და აგრეთვე ახალი სამართლებრივი მექანიზმების შექმნის და დანერგვის აუცილებლობა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების, მათ შორის, სისხლის სამართლის კოდექსის დონეზე, რითაც მოხდება მოსამართლეების პასუხისმგებლობის დაბალანსება მათ უფლებებთან, და რითაც ადგილი აღარ ექნება მოსამართლეთა მიმართ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებულ” დანაშაულებრივ ”იმუნიტეტს” და ამით მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციას, რაც ხელს შეუწყობს კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის მიღწევას და ხალხის ინტერესების უზენაესობის განხორციელებას.

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი. 2009 წლის 9 ოქტომბერი. №1772–III.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/90034>

3. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებულია და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992.
http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc

4. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია (ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია). რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1208370>

5. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>

6. Конституция Российской Федерации. Принята 12.12.1993.
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/a4d26fe6022253f9f9e396e9ca6f63c80946702f/ <http://www.constitution.ru/>
<http://www.constitution.ru/10003000/10003000-4.htm>

7. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-2/>

8. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.

http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru
<http://worldconstitutions.ru/?p=155>

9. Конституция Французской Республики. От 4 октября 1958 года.

<http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/france.htm>

10. Конституция Итальянской Республики. От 22 декабря 1947 года.

<http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/italy.htm>

11. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემისა და თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 336 გვ.

12. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს.

http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf

13. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – III.

http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf

14. Шадури В. Ленинградский университет и деятели грузинской культуры.

Тбилиси: Издательство «Мерани», 1968. – 76 с.

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор юридических, экономических и философских наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета (Факультет Права и Международных отношений, Публичное право), Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Член Федерации журналистов

**ПРИНЦИП ПРЕЗУМПЦИИ
НЕВИНОВНОСТИ НЕ МОЖЕТ БЫТЬ
И НЕ ДОЛЖЕН СТАТЬ ПРЕПЯТСТВИЕМ
ДЛЯ «ОБЪЯВЛЕНИЯ» СУДЬИ,
ПРИНЯВШЕГО
ПРОТИВОЗАКОННОЕ РЕШЕНИЕ –
КРИМИНАЛОМ ... (!?)**

**В условиях
действующего законодательства,
принцип презумпции невиновности
не может подлежать применению
к должностным лицам, не подлежащим
привлечению к уголовной ответственности за их
противозаконные – криминальные – деяния (!?)**

В юриспруденции, исходя из интересов каждого Человека и руководствуясь Верховенством интересов народа – исходя из необходимости соблюдения всемирно признанного и узаконенного равноправия всех людей перед законом – принципиально важно обратить внимание на то, что В УСЛОВИЯХ, КОГДА в соответствии с действующим «законодательством» Судья не подлежит привлечению к уголовной ответственности за совершенные им уголовно наказуемые преступления – за принятые им противозаконные решения, а значит, за превышение им своих служебных (должностных) полномочий, за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями – Суд никак не сможет признать Судью, принявшего противозаконное решение, криминалом, что в корне противоречит цивилизованности – противоречит функционированию цивилизованного общества и государства (!?).

Притом, необходимо особо обратить внимание на то, что наличие такого «законодательства», безусловно, является преступно «узаконенной» «крышей», «ограждающей» криминальные деяния Судьи от уголовной ответственности за принятые им противозаконные решения, что явно противоречит равноправию всех людей перед законом и представляет

собой преступно «узаконенную» дискриминацию многих миллионом людей, не занимающих государственные должности (!!).

Следовательно, в условиях противозаконно «узаконенной» «вседозволенности» Судьи (а иначе невозможно назвать «оголтелую» независимость Судьи и имеющиеся у него права, без наличия узаконенной ответственности Судьи, сбалансированной с его правами) – в условиях, когда Конституцией и другими законами не допускается привлечение Судьи к уголовной ответственности, презумпция невиновности не может быть и не должна быть препятствием для «объявления» – для признания – Судьи криминалом за принятое им противозаконное решение.

Ведь не подлежит сомнению, что Судья не имеет никаких прав и полномочий принимать противозаконное решение, *а значит*, принятое Судьей противозаконное решение является превышением им своих служебных (должностных) полномочий и злоупотреблением им своими служебными (должностными) полномочиями, но за это Судья не привлекается к уголовной ответственности, хотя его деяние должно квалифицироваться именно как криминальное деяние, вызывающее соответствующие юридические последствия... (!!).

Таким образом, несмотря на явно криминальное деяние со стороны Судьи, *принявшего противозаконное решение*, в условиях действующего законодательства, данный Судья не может быть «объявлен» Судом – *не может быть им признан* – криминалом, ибо Судья даже не может быть привлечен к уголовной ответственности (!!).

Хотя, *например*, вступившее в законную силу решение Апелляционного Суда, признавшего противозаконное решение Суда первой инстанции по какому-то делу, должен квалифицироваться как признание криминального деяния Судьи первой инстанции и т.д., *так же, как* решение Кассационного Суда должен иметь аналогичные последствия к Судьям Судов первой и второй инстанции, *а решение* Европейского суда по Правам Человека – должен иметь такие же последствия по отношению к Судьям всех трех инстанции внутри государства.

Исходя из вышеотмеченного, принцип презумпции невиновности не может и не должен быть препятствием для «объявления» – для признания – Судьи, *принявшего противозаконное решение*, криминалом, и для борьбы с таким Судьей – именно как с криминалом, *не говоря уже о том, что такой Судья должен быть немедленно «отсечен» от Судебной системы, не дожидаясь на то обвинительного приговора суда...* (!!).

* * *

И здесь возникает вопрос:

Каковы же должны быть правовые механизмы ответственности Судьи за принятые им противозаконные решения, *а значит*, за его криминальные деяния или криминальные бездействия?!

«Для любого нормально мыслящего человека, – как я отмечал и ранее, – *а тем более*, для любого юриста – *не лишеного разума*, никак не может подлежать сомнению то, что принятие Судьей противозаконного решения является криминальным деянием – является злоупотреблением Судьей своими служебными (должностными) полномочиями и превышением им своих служебных (должностных) полномочий, т.е. является уголовно наказуемым преступлением, требующим

незамедлительного привлечения к уголовной ответственности любого Судьи, принявшего противозаконное решение.

Вместе с тем, государственные власти никак не реагируют на криминальные деяния Судей – на принятие ими противозаконных решений (!!)» [1, с. 4].

Далее я там же писал:

«Более того, государственные власти «на основе» противозаконно созданных и «узаконенных» ими так называемых «правовых» «норм» «почему-то» «крышуют» – «прикрывают» – и, тем самым, «стимулируют» преступные деяния Судей (!!).

Удивительно, но факт (!!)» [1, с. 5].

В связи с этим необходимо отметить, что с точки зрения необходимости соблюдения справедливости, с точки зрения защиты интересов каждого человека – интересов народа, с точки зрения необходимости соблюдения равноправия всех людей перед законом, ни у кого не должен быть «иммунитет» от преступных деяний, ибо это – явный криминал, так как это – «иммунитет» от привлечения к ответственности за преступные деяния (!!).

Ведь согласно 7-ой Статье Всеобщей декларации прав человека:

«Все люди равны перед законом и имеют право, без всякого различия, на равную защиту закона. Все люди имеют право на равную защиту от какой бы то ни было дискриминации, нарушающей настоящую Декларацию, и от какого бы то ни было подстрекательства к такой дискриминации» [2, с. 13].

И ведь равенство всех людей (всех граждан) перед законом, как известно, зафиксировано также в Конституциях государств, например, в Конституции Грузии [3, Статья 14], в Конституции Российской Федерации [4, Статья 19], в Конституции Украины [5; Статья 24]; в Конституции Германии [6, Статья 3], в Конституции Франции [7, Статья 1], в Конституции Италии [8, Статья 3], и т.д.

Вместе с тем, несмотря на то, что равенство (равноправие) всех людей (всех граждан) перед законом – является одним из главнейших принципов защиты прав человека и справедливости, отраженным, как в Международных правовых актах, так и в Конституциях государств, нередко, *в отличие от отражённых в Международных правовых актах и в Конституциях государств истинно справедливых правовых норм*, в самих же Конституциях государств внесены и «зафиксированы» не только не соответствующие, но и радикально противоречащие сущностной природе и назначению Конституций государств – «правовые» (фактически – антиправовые) «нормы» (!!).

Следовательно, в самих Конституциях государств отражены преступные – явно криминальные – «правовые» «нормы» (!!).

Тем самым же, нарушено равноправие всех людей (всех граждан) перед законом – *нарушен всеобщее признанный правовой принцип, и, тем самым, противозаконно «узаконена» дискриминация многих – фактически миллионов – людей во многих государствах мира* (!!).

Поэтому, в ответ на поставленный мной выше вопрос, считаю необходимым отметить, что правовые механизмы ответственности Судьи за принятые им противозаконные решения, а значит, за его криминальные деяния, должны быть следующими:

Не только несправедливо, но и явно криминально, когда в Конституции государства зафиксирована недопустимость привлечения Судьи к уголовной ответственности (без указания на его невиновность, что и не требуется, ибо никто из невиновных лиц не может быть привлечен к уголовной ответственности), т.е. данная «правовая» «норма» означает, что недопустимо привлечение Судьи к уголовной ответственности независимо от совершенных им криминальных деяний (!!).

В данных условиях, с целью искоренения противозаконно «узаконенных» «правовых» «основ» «стимулирования» криминальных деяний государственных

должностных лиц, и, в частности, для искоренения «правовых» «основ» «стимулирования» криминальных деяний Судей общих судов, считаю необходимым радикально изменить преступные «правовые» «нормы» в законодательстве – «очеловечить» криминальное законодательство на основе созданной мной Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [9], основанной, в свою очередь, на созданных мной же Теориях – на Философии социальной цели [10] и на Теории верховенства интересов народа [11].

Притом, считаю особенно важным, чтобы исходя из интересов народов, радикальные изменения в законодательствах были осуществлены, как в Грузии, так и в других государствах, т.е. в законодательствах всех других государств, в которых не сбалансирована ответственность должностных лиц с их правами, в которых не защищено равенство – равноправие – всех людей перед законом.

В частности, в первом пункте 87-ой Статьи Конституции Грузии [1] должны остаться только слова «Судья неприкосновенен», но и эти слова должны остаться с определенным уточнением, а слова: «Недопустимы привлечение его к уголовной ответственности, задержание или арест» и все остальное должно быть изъято из этого пункта, ибо хотя действительно недопустимо привлечение к уголовной ответственности Судьи, как и любого другого человека, но лишь в том случае, если он не является виновным, если он не является преступником, т.е. если Судьей не принято противозаконное – криминальное – решение.

Следовательно, хотя действительно должно быть недопустимо привлечение к уголовной ответственности Судьи, но только – невиновного Судьи, так же, как и должно быть недопустимо привлечение к уголовной ответственности любого другого невиновного человека, что само собой ясно, и что не требует отражения в Конституции государства.

В результате вышеизложенного считаю необходимым, чтобы слова: «Судья неприкосновенен» [1, Статья 87, пункт 1], были дополнены следующими словами:

«С точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Таким образом, первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии [1] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья неприкосновенен с точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Следовательно, внесением предложенных мной изменений в Конституцию Грузии будет преодолено – хотя и противозаконное, но Конституционно «узаконенное» – препятствие на пути защиты прав человека, будет снято препятствие на пути утверждения равенства – равноправия – всех людей перед законом.

В результате отмеченного будет устранено определенное препятствие на пути утверждения равенства – равноправия – всех людей перед законом, а значит, будет преодолено противоречие, с одной стороны, между Судьями – как государственными должностными лицами, имеющими неограниченные права без сбалансированной с этими правами ответственности, а, с другой стороны, между теми людьми, которые не занимают государственные должности, и которые в отличие от Судей привлекаются к ответственности за любое противоправное действие.

Тем самым, в определенной степени будет предотвращена дискриминация миллионов людей.

Притом, соответствующие изменения, связанные с необходимостью узаконения ответственности Судей, сбалансированной с их правами, должны быть внесены не только в Конституцию Грузии (и, вообще, не только в Конституции государств

мира), но также и в Органический закон Грузии «Об общих судах» [12], и в соответствующие законы (правовые акты) других государств.

Следовательно, из Органического закона Грузии «Об общих судах» [12] – в частности же, из первого пункта 40-ой Статьи, а также из первого пункта 7-ой Статьи – должны быть изъяты те «правовые нормы», которыми запрещается привлечение Судей к уголовной ответственности – с тем, чтобы было преодолено противозаконно «узаконенное» беззаконие и безправие в государстве.

В частности, в первый пункт 40-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» должны быть внесены такие же изменения, как в первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии.

Соответственно, первый пункт 40-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» [12] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья неприкосновенен с точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Что касается первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах», то из этого пункта должно быть изъято последнее предложение, т.е. должны быть изъяты следующие слова:

«Никто не вправе требовать от судьи отчета по конкретному делу» [12], так же, как из Конституции Грузии должен быть изъят третий пункт 84-ой Статьи, который сформулирован следующим образом: «Никто не вправе требовать от судьи отчета по конкретному делу» [1].

Необходимость изъятия отмеченных слов из первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах», так же, как необходимость изъятия 3-его пункта 84-ой Статьи Конституции Грузии, обусловлена тем, что Судья – как государственное должностное лицо – должен служить народу и должен быть подотчетен ему по каждому конкретному делу, ибо Судья живет и получает зарплату (притом, получает самую высокую зарплату) именно за счет народа.

Тем более, принципиально важно учесть, что, как общеизвестно:

«Кто платит, тот и заказывает музыку»!!!

Кроме того, в конце второго предложения первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» – слова «...и на основании своего внутреннего убеждения», должны быть заменены словами – «...и с учетом своего внутреннего убеждения», после чего должна быть поставлена запятая и должны быть добавлены следующие слова:

«Которое не должно противоречить Конституции Грузии, всеобщим признанным нормам международного права и другим справедливым законам».

Необходимость внесения вышеотмеченных изменений во втором предложении первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» обусловлена тем, что Судья – не гадалка и совершенно недопустимо, чтобы он принял решение «на основе» своих собственных необоснованных «соображений» и «на основе своей внутренней убежденности» (?!).

Поэтому, хотя Судья может и должен учитывать свое внутреннее убеждение, но каждый Судья должен хорошо понимать, что свое внутреннее убеждение он может учитывать только в рамках закона, ибо независимость Судьи в своей деятельности [1, Статья 84, пункт 1] – не есть его независимость от закона.

Следовательно, Судья своей внутренней убежденностью может принять и должен принять – не противозаконное, т.е. не криминальное решение, а он должен принять решение только в рамках Конституции и законов.

Таким образом, первый пункт 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» [13] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья независим в своей деятельности. Судья оценивает фактические обстоятельства и принимает решения только в соответствии с Конституцией Грузии, общепризнанными принципами и нормами международного права, другими законами и с учетом своих внутренних убеждений, которые не должны противоречить Конституции Грузии, общепризнанным нормам международного права и другим справедливым законам».

В связи с необходимостью привлечения Судей к ответственности за их противозаконные деяния, принципиально важно также отметить, что, *по моему глубокому и научно обоснованному убеждению, на Судей общих судов – на каждого из них – должна возлагаться не только уголовная ответственность за каждое совершённое ими преступное деяние – за каждое принятое ими противозаконное решение, но также должна возлагаться на них ответственность за возмещение морального ущерба пострадавшему лицу, причиненного ему в результате принятия Судьёй (Судьями) противозаконного решения.*

Притом, отмеченная ответственность также должна найти свое отражение в законодательстве, и она (*эта ответственность*) должна быть внедрена в жизнь.

Необходимость внесения предложенных мной изменений в первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии обусловлена следующим:

Хотя Судья, как было обращено мной на это внимание и выше, действительно должен быть независимым в своей деятельности, должен быть независимым в процессе принятия законных и справедливых решений, а значит, никто не имеет право воздействовать на Судью, ибо это запрещенное и преступное деяние [1, Статья 84, пункт 1], но Судья не должен быть свободным от уголовной ответственности за принятие им противозаконного решения – за превышение им своих служебных (должностных) полномочий, за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями и т.д., т.е. Судья не должен быть свободным от уголовной ответственности за совершенные им преступные – криминальные – деяния.

Изъятие из Конституции Грузии «правовой нормы», «запрещающей» привлечение Судьи к уголовной ответственности, а также изъятие соответствующей «правовой нормы» из Органического закона Грузии «Об общих судах», приведет к задействию требований Уголовного кодекса Грузии [13, Статья 332, Статья 333] по отношению к Судьям, что станет важным шагом на пути достижения и утверждения справедливости в государстве.

Следовательно, решение данной правовой проблемы поставит в равное положение по отношению к закону – Судей и обычных людей, т.е. людей, не занимающих государственные должности.

Что касается того, что хотя в соответствии с первым пунктом 87-ой Статьи Конституции Грузии – запрещено («недопустимо») привлечение Судьи к Уголовной ответственности [1, статья 87, пункт 1], но что, как исключение, опять-таки согласно первого пункта 87-ой Статьи Конституции Грузии, Судья может быть привлечен к уголовной ответственности только в случае согласия Председателя Верховного Суда Грузии [1], то это явно несправедливая, противозаконно «узаконенная» – преступная – и совершенно алогичная «правовая» «норма» (!!).

Необходимость изъятия вышеотмеченной «правовой» «нормы» из Конституции Грузии не подлежит сомнению, ибо главнейшим, с точки зрения справедливости, с точки зрения защиты прав и интересов человека – с точки зрения защиты интересов народа, является то, что если Судья превысил свои служебные (должностные) полномочия, если он злоупотребил своими служебными (должностными)

полномочиями, то тогда привлечение этого Судьи к уголовной ответственности не должно требовать ни от кого никакого «разрешения» – *не должно требовать ни от кого никакого «согласия»*, так как тем самым нарушается Конституционно узаконенная и всеобщее признанная в международном масштабе правовая норма, требующая соблюдения и защиты равенства – *равноправия* – всех людей перед законом.

В результате же нарушения равенства – равноправия – всех людей перед законом, в данном случае происходит совершенно несправедливое, преступное «оправдание» Судьи – криминала, притом – без всякого следствия и без принятого судом решения, *и в результате этого происходит также «стимулирование» Судьи в совершении им в будущем – новых преступных деяний (!?)*.

Таким образом, совершенно неоправданно, чтобы Председатель Верховного Суда, *независимо от его заслуг, от его справедливости или несправедливости, от его компетентности или некомпетентности и т.д.*, имел право нарушить всеобщее признанный и Конституционно узаконенный правовой принцип равенства (равноправия) всех людей перед законом.

Следовательно, совершенно неоправданно, чтобы Председатель Верховного Суда определял – допустить или не допустить привлечение Судьи, *являющегося криминалом*, к уголовной ответственности, так как ни одного криминала, *независимо от его должностного положения (и, в том числе, Судью – криминала)*, не должна «защищать» Конституционно «узаконенная» так называемая «крыша», ибо это – противозаконно «узаконенное» беззаконие и уголовно наказуемое преступление (!!).

Необходимость внесения вышеотмеченных радикальных изменений в Конституции государств, и, *соответственно*, в другие законы, еще раз подтверждает то, что обеспечение равноправия всех людей перед законом – главная задача государственной власти и необходимое условие защиты прав человека и утверждения справедливости!!!

* * *

В заключение считаю необходимым отметить следующее:

В условиях, когда в соответствии с действующим «законодательством» Судья не подлежит привлечению к уголовной ответственности за совершенное им уголовно наказуемое преступление – за принятое им противозаконное решение, *т.е. за его криминальное деяние или за его криминальное бездействие*, принцип презумпции невиновности не может быть препятствием для «объявления» – для признания – Судьи, *принявшего противозаконное решение*, криминалом, и, *прежде всего*, для его немедленного «отсечения» от Судебной системы, *не дожидаясь на то обвинительного приговора суда... (!?)*.

Таким образом, в условиях действующего законодательства, принцип презумпции невиновности не может быть и не должен быть применен в отношении Судей и других должностных лиц, не подлежащих привлечению к уголовной ответственности за их противозаконные – *криминальные* – деяния или криминальные бездействия (!!).

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. ПРОТИВОЗАКОННО «УЗАКОНЕННЫЙ» ЗАПРЕТ НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ СУДЕЙ К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ – НЕСОМНЕННЫЙ

ПОКАЗАТЕЛЬ НАЛИЧИЯ ПРЕСТУПНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ВО МНОГИХ ГОСУДАРСТВАХ МИРА (?!). Неужели подлежит сомнению, что принятие судьёй противозаконного решения является криминальным деянием – злоупотреблением судьёй своими служебными (должностными) полномочиями и превышением им своих служебных (должностных) полномочий?! С какой же целью «крышуют» и «стимулируют» преступные деяния судей?! **ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ. МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФЕССОРА АЛЬФРЕДА КУРАТАШВИЛИ (15.11.2016).** Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2016. – с. 3-20.

2. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 года. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1998. http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

3. Конституция Грузии. Принята 24 августа 1995 года. <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>

4. Конституция Российской Федерации. Принята 12.12.1993. http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/a4d26fe6022253f9f9e396e9ca6f63c80946702f/ <http://www.constitution.ru/>
<http://www.constitution.ru/10003000/10003000-4.htm>

5. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016. <http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-2/>

6. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г. http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=r
и <http://worldconstitutions.ru/?p=155>

7. Конституция Французской Республики. От 4 октября 1958 года. <http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/france.htm>

8. Конституция Итальянской Республики. От 22 декабря 1947 года. <http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/italy.htm>

9. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 256 с.

10. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 352 с.

11. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 336 с.

12. Органический закон Грузии «Об общих судах». <http://www.refworld.org/cgi-bin/tehis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=548f0a774>

13. Уголовный кодекс Грузии. Принят 22 июля 1999 года; Введен в действие с 1 июня 2000 года. <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095258#text>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095259#text>

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор юридических, экономических и философских наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета (Факультет Права и Международных отношений, Публичное право), Основатель и Главный Редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Член Федерации журналистов

**ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ
ТРАНСФОРМАЦИИ
КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА
В РЕАЛЬНЫЙ СУД
КОНСТИТУЦИОННОГО КОНТРОЛЯ
И НЕОБХОДИМОСТЬ
ПРЕДАНИЯ ДАННОМУ СУДУ –
ФУНКЦИИ СУДА
ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА!!!**

**О предоставлении
дополнительных прав
Судьям Конституционного суда
и о новых механизмах их ответственности,
сбалансированной с этими правами**

Главное назначение существования и функционирования государства, *а значит*, и государственной власти – служение интересам народа, служение интересам защиты прав и свобод каждого человека!!!

Именно вышеотмеченным назначением существования и функционирования государства должна определяться целевая, и, *в частности*, социальная – гуманносоциальная – целевая направленность функционирования государственной власти, которая в своей деятельности должна основываться на философско-правовом – *точнее же*, на философско-политико-правовом – теоретическом базисе, способном быть научным фундаментом функционирования государства в направлении реализации интересов каждого человека – в направлении реализации интересов народа, *ибо, говоря словами Великого Леонардо да Винчи*, «Теория – полководец, практика – солдаты» [1, с. 53].

А значит, не основываясь на соответствующем теоретическом фундаменте, практическая жизнь общества и государства будет осуществляться лишь путем проб и ошибок (?!).

Подчеркивая принципиальную важность теории для решения практических проблем, и ничуть не приуменьшая значение экономического развития в обществе и в государстве, считаю необходимым особо отметить следующее:

Прагматизм – термин «прагматизм», как известно, «происходит от греческого слова «практика», т.е. «дело» или «действие» [2].

Притом, Прагматизм – «практика», т.е. «дело» – рассматривается как «критерий истины» [3].

Вместе с тем, хотя практика должна подтверждать истинность теоретических взглядов, но Прагматизм для стратегически мыслящего человека заключается – *должен заключаться* – не в «слепой» практике, осуществляемой без соответствующего теоретического базиса, *т.е. должен заключаться* не только непосредственно в практике, *а тем более*, не в примитивной практике, лишенной теоретического базиса – лишенной теоретического фундамента, а даже – *наоборот*.

Следовательно, самый эффективный и самый мудрый Прагматизм заключается в управлении обществом и государством, основанном на соответствующем теоретическом базисе.

Что же касается современного так называемого «цивилизованного» мира, в котором господствует античеловечный «уродливый» «прагматизм» – в котором господствуют деньги, рынок, прибыль, капитал над человеком, то необходим кардинально новый подход к прагматизму.

В частности, Прагматизм с точки зрения истинной цивилизованности должен основываться на принципиально новом теоретическом базисе, способном реально стать научным фундаментом эффективного функционирования общества и государства в интересах каждого Человека – в интересах народа, что, *в конечном счете*, будет служить и интересам человечества в целом.

В связи с прагматизмом принципиально важно также учесть, что, *по моему глубокому убеждению*, мудрость от глупости отличается тем, что мудрый в своей практической деятельности опирается на такие теоретические основы, которые не позволяют допускать серьезных ошибок на практике, тогда как глупый в начале допускает серьезные ошибки на практике, а затем ищет пути и механизмы выхода из создавшегося положения, притом часто – безрезультатно (?!).

«Необходимо отметить, – как я писал еще много лет назад, – что хотя экономику всегда рассматривали как основу развития общества и государства, однако без соответствующих неэкономических – идейно-теоретических, интеллектуальных – основ, и, *в частности*, без использования научных основ, созданных автором (т.е. созданных мной – Альфредом Кураташвили), невозможно эффективное функционирование самой экономики и общественно-государственной системы в целом» [4, с. 146].

С учетом отмеченного и исходя из принципиальной важности обеспечения Верховенства интересов Человека – Верховенства интересов народа – в обществе и в государстве, в качестве теоретических основ практической реализации главного назначения государства и, *соответственно*, государственной власти, считаю необходимым рассматривать давно созданные мной революционно новые научные направления и революционно новые научные теории – Философию социальной цели [5; 6; и др.], Теорию верховенства интересов народа [7; 8; и др.] и Теорию сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [9; 10; и др.], которые являются необходимой интеллектуальной основой эффективного функционирования общества и государства в интересах каждого Человека – в интересах народа.

Притом, созданные мной вышеотмеченные теории – *Философия социальной цели, Теория верховенства интересов народа и Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц, являющиеся философско-правовыми основами Политического менеджмента* – «в комплексе представляют собой социально нацеленное управленческое право и определяющий интеллектуальный базис

правовой системы истинно человеческого – гуманносоциального – общества и социально-экономического прогресса» [4, с. 146].

Следовательно, «управленческое право (социально нацеленное управленческое право) является определяющим интеллектуальным базисом формирования и функционирования правовой системы истинно человеческого общества и государства, и, соответственно, является также определяющим идейно-теоретическим – философско-правовым – базисом политического менеджмента, нацеленного на реализацию интересов народа» [4, с. 147].

Принципиально важно здесь же отметить, что лишь на основе созданных мной вышеотмеченных теорий возможно достижение и утверждение справедливости – достижение и утверждение равноправия всех людей перед законом, лишь на основе этих теорий возможна защита прав и свобод человека и реализация интересов каждого человека в обществе и в государстве, *а также* в масштабе всего человечества.

* * *

Особого внимания заслуживает тот факт, что для достижения и утверждения справедливости, для защиты прав и свобод человека, для реализации интересов каждого человека, и, вообще, для эффективного функционирования общества и государства принципиальное значение имеет Судебная власть.

Проблемам Судебной власти, а также путям и механизмам их решения мной посвящено множество научных трудов (которые не буду я здесь перечислять), в виду чего в данном случае я остановлюсь только на проблемах функционирования Конституционного суда, *которым мной также посвящены научные труды*, и от решения которых во многом зависит эффективное функционирование общества и государства в интересах каждого человека – в интересах народа.

* * *

Здесь логически возникает вопрос:

В чем же все-таки заключается главная проблема Конституционного суда?!

Конституционный суд, *как известно*, это – «Судебный орган конституционного контроля, самостоятельно и независимо осуществляющий судебную власть посредством конституционного судопроизводства» [11, с. 305; 12, с. 144].

Вместе с тем и в связи с этим считаю необходимым отметить следующее:

Главной проблемой Конституционного суда является то, что хотя Конституционный суд считается Судом Конституционного контроля, но в действительности отсутствуют у него – у *Конституционного суда* – реальные и эффективные права и функции Суда Конституционного Контроля, а также отсутствует у него ответственность, сбалансированная с его правами, ибо Конституционный суд – как Суд Конституционного Контроля, должен иметь права и обязанности – сам, *по своей инициативе* – осуществлять контроль, и должен – сам, *по своей инициативе* – предотвращать действие антиконституционных правовых актов в обществе и в государстве, что было бы реальным осуществлением Конституционного Контроля в государстве со стороны Конституционного суда.

Притом, Конституционный суд должен предотвращать действие в обществе и в государстве именно антиконституционных правовых актов, а не действие любого неконституционного правового акта, ибо

неконституционный правовой акт не всегда является – антиконституционным правовым актом.

Более того, действие неконституционного правового акта в государстве допустимо и оправдано, если оно служит защите прав и свобод человека, и если не противоречит принципам Конституции, так как, *например*, согласно 39-ой Статье Конституции Грузии:

«Конституция Грузии не отвергает других общепризнанных прав, свобод и гарантий человека и гражданина, которые в ней не упомянуты, но сами по себе вытекают из принципов настоящей Конституции» [13, Статья 39].

Таким образом, для достижения и утверждения справедливости, для защиты прав и свобод человека, для реализации интересов каждого человека, Конституционный суд должен реально превратиться в Суд Конституционного Контроля, и для этого Конституцией государства и другими соответствующими законами должны быть определены – Суду Конституционного Контроля права и сбалансированная с этими правами ответственность на основе созданной мной Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [9; 10; и др.].

* * *

Конституционный суд – Суду Конституционного Контроля – должен иметь также законные права и обязанности, чтобы приостановить действие существующих в Конституции противозаконно «узаконенных» антиконституционных «правовых» «норм» – приостановить действие тех «правовых» «норм», которые противоречат принципам Конституции, которые отдельным должностным лицам «присваивают» «иммунитет» на преступные деяния, что вызывает неравенство людей перед законом и дискриминацию множества людей, не занимающих государственные должности.

Вместе с тем, Конституционный суд – Суду Конституционного Контроля – должен быть обязан поставить вопрос об изъятии из Конституции противозаконно «узаконенных» антиконституционных «правовых» «норм».

* * *

Кроме того, Конституционному суду – Суду Конституционного Контроля – должны быть определены также функции Суда защиты прав человека в государстве, в результате чего он должен иметь права и обязанности, чтобы, *как по своей инициативе, так и на основе жалобы пострадавшего лица (без ограничения срока давности)* пересмотреть (проконтролировать) принятые Судьями Общих судов во всех трёх инстанциях противозаконные – *ущемляющие права и интересы человека* – решения, что вызовет люстрацию Судей Общих судов, принявших преступные решения, и что будет (*что станет*) значительным условием

защиты законных прав и интересов человека – значительным условием достижения и утверждения справедливости в обществе и в государстве.

* * *

Вместе с тем, как уже было отмечено, Судьи Конституционного суда – Суда Конституционного Контроля – так же, как и Судьи Общих Судов, должны иметь не только права, но – в соответствии с созданной мной Теорией сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [9; 10; и др.] – должны иметь также ответственность, сбалансированную с этими правами.

Исходя из вышеотмеченного, за принятие противозаконных решений, на Судей Конституционного суда – Суда Конституционного Контроля – так же, как и на Судей Общих Судов, должна возлагаться уголовная ответственность, ибо принятие Судьей (и, вообще, любым должностным лицом) противозаконного решения – является злоупотреблением им своими служебными (должностными) полномочиями [14, Статья 332] и превышением им своих служебных (должностных) полномочий [14, Статья 333].

Следовательно, для достижения и утверждения справедливости, для достижения и утверждения равноправия всех людей перед законом, как я многократно отмечал и отмечаю в своих научных трудах, у Судей должен быть «снят» «иммунитет» - должна быть «снята» так называемая «Крыша», с тем, чтобы на них возлагалась ответственность – как за их криминальные деяния, так и за их преступные бездействия.

* * *

Решение вышеотмеченных проблем Конституционного суда особенно актуально и значимо в современных условиях, ибо несмотря на то, что согласно Первого пункта 106-ой Статьи Конституции Грузии, принятой 24 августа 1995 года: «После вступления Конституции в силу действуют только правовые акты или их части, не противоречащие Конституции» [13, Статья 106, пункт 1], а согласно 2-го пункта 106-ой Статьи Конституции Грузии: «В течение двух лет после вступления Конституции в силу Президент Грузии и Парламент Грузии обеспечивают государственную регистрацию нормативных актов, принятых до вступления в силу Конституции, приведение их в соответствие с Конституцией и законами» [13, Статья 106, пункт 2], и по настоящее время действует немало антиконституционных нормативно-правовых актов, или же антиконституционных частей в них, действием которых ущемляются права и свободы человека и гражданина, за что никто не привлекается к ответственности (?!).

* * *

Особого внимания заслуживает тот факт, что по данной проблеме я неоднократно писал и много лет назад [4, с. 696-698; 10, с. 232-234; 15, с. 62-63; и др.], и притом научно обоснованный мной критический анализ – с предложением политико-правовых механизмов решения проблемы, на основе созданных мной же принципиально новых научных направлений и принципиально новых научных теорий, которые отражены в созданных и опубликованных мной научных трудах [4, с. 696-702; 10, с. 232-238; 15, с. 62-63; и др.], еще в 2010 году, в период обсуждения *Проекта Конституционного закона Грузии «О внесении изменений и дополнений в Конституцию Грузии»*, были переданы высшим должностным лицам государства, хотя и безрезультатно (?!).

* * *

В связи с проблемой эффективности Конституционного суда – *Суда Конституционного Контроля* – предлагаю маленький отрезок из опубликованных мной еще много лет назад монографий, где рассматривается отмеченный вопрос [4, с. 700-702; 10, с. 236-238].

«Особую роль в утверждении справедливости и верховенства интересов народа должна играть судебная власть, которая также должна нести ответственность за использование ею своих прав – должна нести ответственность за результаты своей деятельности, которая (ответственность) должна быть сбалансирована с ее правами и обязанностями.

Притом, в утверждении социальной справедливости и верховенства интересов народа особо важную роль должен играть Конституционный Суд, который, по моему мнению, должен быть переименован и назван Судом Конституционного Контроля, а соответственно должны быть изменены (расширены) его права и обязанности, и должна быть введена ответственность Конституционного Суда за результаты его деятельности, которая (ответственность) должна быть сбалансирована с его новыми правами и обязанностями, которые будут узаконены в будущем.

В частности, Суд Конституционного Контроля должен быть обязан сам непосредственно, без дождания на то Конституционного иска или Конституционного представления, контролировать конституционность как принятых ныне, также и действующих давно нормативно-правовых актов, что (т.е. отмеченная обязанность Суда Конституционного Контроля) должно найти свое отражение в Конституции Грузии, и вообще в Конституциях государств, а также в других нормативно-правовых актах.

Вместе с тем, Конституционный Суд – Суд Конституционного Контроля – должен нести ответственность за действие в государстве антиконституционных законов или других антиконституционных нормативно-правовых актов или их антиконституционных частей, не замеченных (не обнаруженных) и не зафиксированных им в качестве

решения Суда Конституционного Контроля, т.е. Конституционный Суд должен нести ответственность, которая будет сбалансирована с его правами и обязанностями – не допустить действие антиконституционных законов и других антиконституционных нормативно-правовых актов или их антиконституционных частей, что также должно быть зафиксировано в Конституции – в Конституциях государств» [4, с. 700-702; 10, с. 236-238].

* * *

«Таким образом, все отмеченное еще раз подтверждает, что созданная мной теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц и взаимная сбалансированность на основе этой теории прав и ответственности государственных должностных лиц является необходимой политико-правовой основой социальной справедливости и реализации верховенства интересов народа.

Отмеченная научная теория в то же время является принципиально новым научным направлением, представляющим собой необходимую политико-правовую основу эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом» [4, с. 709-710; 10, с. 245-246].

* * *

В заключение считаю необходимым отметить, что внедрение предложенных мной политико-правовых механизмов трансформации Конституционного Суда в реальный Суд Конституционного Контроля, и предание данному Суду функции Суда защиты прав человека, а значит, предоставление дополнительных прав Судьям Конституционного суда и новых механизмов их ответственности, сбалансированной с этими правами, имеет принципиальное значение для достижения и утверждения справедливости, для эффективного функционирования общества и государства в интересах каждого человека – в интересах народа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Голованов Я. К. *Этюды об ученых*. 3-е издание, дополненное. Москва: «Молодая гвардия», 1983.

2. Прагматизм (Pragmatism).
https://studopedia.ru/18_25401_pragmatizm-Pragmatism.html

3. Прагматизм
<https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/74380>

4. Кураташвили Альфред А. *Философско-правовые основы политического менеджмента. Управленческое право и определяющий теоретический базис правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, русском и английском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 720 с.

5. Кураташвили Альфред А. *Философия цели – альтернатива философии средств* (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997. – 100 с.

6. Кураташвили Альфред А. *Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 352 с.

7. Кураташвили Альфред А. Теория диктатуры интересов народа. *Определяющее научное направление социально-экономического развития истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: "Мецниереба", 1997. – 76 с.

8. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 336 с.

9. Кураташвили Альфред А. Сбалансированность прав и ответственности должностных лиц – политико-правовая теория эффективного функционирования общества (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: “Мецниереба”, 1997. – 76 с.

10. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 256 с.

11. *Большой юридический словарь* / Под. ред. А. Я. Сухарева, В. Д. Зорькина, В. Е. Крутских. – М.: ИНФРА-М, 1997. – VI, 790 с.

12. Румянцев О.Г., Додонов В.Н. *Юридический энциклопедический словарь*. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 384 с.

13. *Конституция Грузии*. Принята 24 августа 1995 года.
<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>

14. *Уголовный кодекс Грузии*. Принят 22 июля 1999 года; Введен в действие с 1 июня 2000 года. <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095258#text>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095259#text>

15. Кураташвили Альфред А. **КОНСТИТУЦИЯ: ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ЕЕ ПОДЧИНЕНИЯ ИНТЕРЕСАМ НАРОДА**. Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2010. – 84 с.

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор юридических, экономических и философских наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета (Факультет Права и Международных отношений, Публичное право), Основатель и Главный Редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Член Федерации журналистов

**ПОЗОРНАЯ НЕРАЗБЕРИХА
В ЮРИСПРУДЕНЦИИ:
НЕОСОЗНАНИЕ РАЗНИЦЫ В ПОНЯТИЯХ –
НЕКОНСТИТУЦИОННЫЙ
ПРАВОВОЙ АКТ
И АНТИКОНСТИТУЦИОННЫЙ
ПРАВОВОЙ АКТ (!?)**

**О необходимости признания
Конституционным Судом
недействительными –
не всех неконституционных,
а только антиконституционных
правовых актов**

Не является ли одним из фактов проявления кризиса правового сознания в международном масштабе – неосознание разницы между юридическими понятиями: неконституционный правовой (нормативный) акт и антиконституционный правовой (нормативный) акт?!

Думается, что ответ на поставленный вопрос не требует глубоких научных размышлений, ибо не только юристу, но и любому человеку с нормальным средним образованием должна быть понятна разница между юридическими понятиями – неконституционный правовой акт и антиконституционный правовой акт.

Следовательно, неосознание вообще, и, *тем более*, юристами – особенно же законодателями, а также Судьями Конституционных Судов, элементарной разницы между юридическими понятиями – неконституционный правовой акт и антиконституционный правовой акт, является наглядным примером глубокого кризиса в правовом сознании в международном масштабе (!!).

Удивительно, но это – несомненный и позорный факт для юридической науки и правовой практики (!!).

* * *

Научный анализ удручающего и унижительного состояния правового сознания в международном масштабе приводит меня к возникновению и к постановке следующего вопроса:

Неужели в современном так называемом «цивилизованном» мире, в котором господствуют деньги, рынок, прибыль, капитал над человеком, *а значит*, в котором господствует чисто экономическое сознание, «отравляющее» умы – мозги – миллионов людей, *среди которых вовсе нельзя исключать также многих представителей сферы науки и сферы политики*, стало причиной «затмения», «инсульта» и «паралича» правового сознания, в результате чего даже в международном масштабе не могут осознать и даже не могут признать научно обоснованное мной различие между юридическими понятиями – неконституционный правовой (нормативный) акт и антиконституционный правовой (нормативный) акт, не говоря уже о противозаконно «узаконенных» «правовых» – *в действительности же, антиправовых* – «нормах», зафиксированных в Конституциях многих государств, и противоречащих всемирно признанному равноправию всех людей перед законом (?!).

* * *

Что касается непосредственно проблемы различия – *как бы искусственно созданной проблемы различия* – в юриспруденции неконституционных правовых (нормативных) актов и антиконституционных правовых (нормативных) актов, то здесь возникает вопрос:

Какой нормативный акт или его часть должен подлежать признанию недействительным со стороны Конституционного Суда – *притом*, с момента его принятия?!

В связи с конституционным контролем нормативного акта или его части со стороны Конституционного Суда, *по моему глубокому и научно обоснованному убеждению*, нельзя считать конституционным – *не должен считаться конституционным* – тот нормативный акт или его часть, который противоречит сущности и принципам Конституции, который противоречит защите прав, свобод и интересов человека – народа.

Все другие же нормативные акты или их части, которые не соответствуют Конституции, т.е., которые противоречат Конституции, являются – антиконституционными нормативными актами.

Исходя из вышеотмеченного, тот нормативный акт или его часть, который противоречит Конституции – действительно является не просто неконституционным, а является – антиконституционным нормативным актом или его частью, ибо нормативный акт или его часть, который не противоречит Конституции, т.е. который не является антиконституционным, может быть неконституционным в том смысле, что этот нормативный акт или его часть – *и/или необходимость его существования* – непосредственно не отражены в Конституции.

Хотя, этот неконституционный нормативный акт или его часть вовсе не представляют собой правовую основу того, чтобы он подлежали признанию Конституционным Судом недействительными, ибо отмеченный нормативный акт или его часть не противоречат сущности и принципам Конституции, не противоречат справедливости, не противоречат правам, свободам и интересам человека – народа.

Именно подтверждением этому служит 39-ая Статья Конституции Грузии, согласно которой: «Конституция Грузии не отвергает других общепризнанных прав, свобод и гарантий человека и гражданина, которые в ней не упомянуты, но сами по себе вытекают из принципов настоящей Конституции» [1, Статья 39].

Таким образом, признанию недействительными со стороны Конституционного Суда должны подлежать нормативный акт или его часть – притом, с момента их принятия, которые противоречат Конституции, т.е. которые являются – антиконституционными, а не только и просто неконституционными нормативными актами.

Притом, как отмечено мной выше, антиконституционный нормативный акт или его часть должны подлежать признанию недействительными со стороны Конституционного Суда – не с момента опубликования решения Конституционного Суда по данному вопросу, а с момента принятия Конституционным Судом данного решения.

В противном случае, по отношению к лицам, уже ущемленным и «ограбленным» в результате противозаконного действия антиконституционного нормативного акта или его части до принятия Конституционным Судом решения, не будет и не может быть восстановлена справедливость.

Следовательно, антиконституционный нормативный акт фактически должен считаться – «мертворожденным».

Поэтому, если физическое или юридическое лицо отказалось от выполнения требований, предусмотренных каким-то законом – *предусмотренных нормативным актом*, и если затем было подтверждено, что это лицо не подчинилось лишь требованию антиконституционного нормативного акта или же его антиконституционной части, то такое лицо должно быть освобождено от всякой ответственности за это.

Более того, в соответствии с созданной мной Теорией сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [1, Статья 39], должна быть введена и узаконена ответственность должностных лиц, сбалансированная с их правами за принятие и за имплементацию антиконституционных нормативных актов.

* * *

Исходя из вышеотмеченного, не подлежит сомнению, что в связи с конституционностью нормативного акта или его частей особенно вырисовываются, указанные мной и выше, две значительные проблемы:

Первая проблема – это необходимость того, чтобы признанию недействительным со стороны Конституционного Суда подлежали все те нормативные акты или их части, которые противоречат Конституции государства, т.е. которые являются – антиконституционными, а не лишь – неконституционными.

Вторая же проблема – заключается в необходимости того, чтобы признанию недействительным со стороны Конституционного Суда подлежали нормативные акты или их части – не с момента опубликования решения Конституционного Суда по данному вопросу, а с момента принятия Конституционным Судом данного решения.

* * *

К созданию научных трудов, связанных с рассмотрением юридических понятий – «неконституционный нормативный акт» и «антиконституционный нормативный акт», особенно подтолкнул меня тот факт, что как в Конституции Грузии [1, Статья 89, пункт 2], так и в Органическом законе Грузии «О Конституционном Суде Грузии» [4, Статья 20; Статья 21, пункт 7; Статья 23, пункт 2, пункт 4, подпункты – «а», «б»; и др.], а также в законе Грузии «О конституционном судопроизводстве» [5, Статья 32, пункт 4, подпункты – «б» и «в»], для выражения противоречащего Конституции нормативного акта или его части используется не термин – «антиконституционный», а термин – «неконституционный», что является результатом неосознанности различия между понятиями – «неконституционный нормативный акт» и «антиконституционный нормативный акт», и что является позорной неразберихой в юриспруденции (?!).

Тот же факт имеет место, *например*, в Конституции Российской Федерации, в которой упомянут только термин – «неконституционный» [6, Статья 125, пункт 6], вместо термина – «антиконституционный», а термин – «антиконституционный» вообще не фигурирует в Конституции Российской Федерации.

Аналогично, нормативный акт или его часть, противоречащий Конституции Украины, т.е. антиконституционный нормативный акт или его часть считается и называется – неконституционным [7, Статья 152], а не – антиконституционным (?!).

В Основном законе Федеративной Республики Германии (в Конституции Германии) антиконституционный нормативный акт или его часть упоминается также как – неконституционный [8, Статья 100, «1»], а не как – антиконституционный (?!).

* * *

В заключение считаю необходимым еще раз отметить, что противоречащий Конституции нормативный акт или его часть является не просто – неконституционным нормативным актом, а является – антиконституционным нормативным актом или его антиконституционной частью, в виду чего, как в Конституциях государств, так и в других соответствующих правовых актах необходимо внести радикальные изменения, согласно которым признанию недействительным со стороны Конституционного Суда должны подлежать все те нормативные акты или их части, которые противоречат Конституции государства, т.е. которые являются – не неконституционными, а которые являются – антиинституционными нормативными актами.

Кроме того, для достижения и утверждения справедливости, в соответствующих правовых актах должны быть внесены радикальные изменения, согласно которым решение Конституционного Суда о признании недействительным нормативного акта или его части должно войти в силу не с момента опубликования решения Конституционного Суда, а с момента принятия Конституционным Судом данного решения.

В противном же случае, в результате действия антиконституционного нормативного акта или его антиконституционной части до принятия Конституционным Судом решения по ним, останутся ущемленными права многих людей (!).

Все вышеизложенное приводит к логическому выводу о том, что неосознанность различия между неконституционным правовым (нормативным) актом и антиконституционным правовым (нормативным) актом, является показателем «правового» безкультурья и юридической «слепоты», что требует неотложного и серьезного «лечения» правового сознания в международном масштабе.

Притом, эффективное «лечение» правового сознания в международном масштабе возможно лишь на основе созданных мной революционно новых научных теорий – на основе Философии социальной цели [9; 10; и др.], на основе Теории верховенства интересов народа [11; 12; и др.] и на основе Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [2; 3; и др.].

ЛИТЕРАТУРА

1. Конституция Грузии. Принята 24 августа 1995 года.
<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>
2. Кураташвили Альфред А. Сбалансированность прав и ответственности должностных лиц – политико-правовая теория эффективного функционирования общества (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: “Мецниереба”, 1997. – 76 с.

3. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 256 с.

4. Органический закон Грузии «О Конституционном Суде Грузии» (11.11.1997 №1059). Тбилиси, 31 января 1996 года. № 95-вс.

https://www.google.ge/url?url=https://matsne.gov.ge/en/document/download/32944/22/ru/pdf&rc=j&q=&esrc=s&sa=U&ved=0ahUKEwjisruMg6PZAhVFFywKHUa3BuoQFggTMAA&usg=AOvVaw18S_sBSPvIJChQN2O0AAvU

5. Закон Грузии «О конституционном судопроизводстве». Тбилиси, 1 марта 1996 года. № 159-Пс.

<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/32986>

6. Конституция Российской Федерации. Принята всенародным голосованием 12 декабря 1993 г.

<http://constitution.kremlin.ru/>

7. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.

<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-12/>

8. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.

http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

9. Кураташвили Альфред А. Философия цели – альтернатива философии средств (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997. – 100 с.

10. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 352 с.

11. Кураташвили Альфред А. Теория диктатуры интересов народа. Определяющее научное направление социально-экономического развития истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: "Мецниереба", 1997. – 76 с.

12. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 336 с.

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**ადვოკატის მიერ
მოსამართლის
შეცდომაში შეყვანის მიზნით
კანონსაწინააღმდეგო
თაღლითური ხერხებით
“მანიპულირება” –
სისხლის სამართლის
დანაშაულია (!)**

ადვოკატის უშუალო ფუნქცია, უფლება და მოვალეობა, როგორც ცნობილია, არის მის მიერ თავისი კლიენტის დაცვა, რაც საერთოდ თითქოსდა არავითარ ეჭვს და დავას არ იწვევს.

ამასთანავე, უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ ადვოკატის საქმიანობა – ეს არ არის ადვოკატის “ბრძოლა წესების გარეშე” (!).

უფრო მეტიც, სპორტში “წესების გარეშე ბრძოლასაც” კი აქვს თავისი წესები, და, მით უმეტეს, ადვოკატის მიერ თავისი კლიენტის დაცვა, კანონის თანახმად, დასაშვებია არა ნებისმიერი გზით – არა კანონსაწინააღმდეგო თაღლითური ხერხების გამოყენებით, არა მოსამართლის შეცდომაში შეყვანის მცდელობით, რაც სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს, არამედ – ადვოკატის მიერ თავისი კლიენტის დაცვა დასაშვებია მხოლოდ კონსტიტუციისა და კანონის ფარგლებში.

მაშასადამე, ადვოკატს არავითარი უფლება არა აქვს, რომ მხარის – ამ შემთხვევაში მოსარჩელის – მიერ წარმოდგენილ უეჭვო 100%-იან ოფიციალურ დოკუმენტურ მტკიცებულებებს, მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენის მიზნით დაუპირისპიროს სრულიად უსაფუძვლო “ცარიელი” სიტყვებით “მანიპულირება” და ყალბი – დანაშაულებრივი – არარსებული ვითომდა “არგუმენტები”, რაც ადვოკატის მხრიდან უდავოდ წარმოადგენს კრიმინალურ ქმედებას – წარმოადგენს მის მიერ ჩადენილ სისხლის სამართლის დანაშაულს (!).

მიუხედავად ზემოთ აღნიშნული კრიმინალური ქმედების დაუშვებლობისა, ზოგიერთი დაუსჯელობით “ფრთებშესხმული” და გათავხედებული ადვოკატი (თანაც, მათ შორის, ზოგიერთი ყოფილი მოსამართლეც კი, რომელსაც ძირითადად ძველი ნაცნობობისა და პირადი “კავშირების” გამოყენების გზით ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” იმედი აქვს) “თავგანწირვით” “იბრძვის” თავისი კლიენტის “დასაცავად” ყალბი ვითომდა ეგრეთ წოდებული “არგუმენტებით” – ყალბი ვითომდა ეგრეთ წოდებული “მტკიცებულებებით”, ანუ “იბრძვის” დანაშაულებრივი – აშკარად კრიმინალური – “ხერხებით” (!!).

ამრიგად, აღნიშნული “ტიპის” ადვოკატის დაქირავება, რომელიც, რბილად თუ ვიტყვით, განსაკუთრებული სამართლებრივი აზროვნებით ნამდვილად არ გამოირჩევა (რამეთუ ის სასამართლო პროცესზე მხოლოდ აბდაუბდა უაზრობებს და სისულელეებს ლაპარაკობს), ხდება კრიმინალი კლიენტის მიერ სწორედ იმიტომ, რომ ამ ადვოკატმა თავისი პირადი “კავშირების” საშუალებით გავლენა მოახდინოს მოსამართლეზე და მიაღებინოს მას კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება (!!).

ანდა ამ “ტიპის” ადვოკატის დაქირავება ხდება იმ განზრახვით, რომ ამ ადვოკატმა თაღლითური – კანონსაწინააღმდეგო – “ხერხების” გამოყენებით შეცდომაში შეიყვანოს (ან ვითომდა შეცდომაში “შეიყვანოს”) მოსამართლე და დანაშაულებრივად მიაღებინოს მას თავისი კრიმინალი კლიენტის “გამამართლებელი” – ანუ დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება (!!).

ამასთანავე, ზემოაღნიშნული “ტიპის” – კრიმინალურ ქმედებებს “მიჩვეული” – ადვოკატი (რომელსაც მოსამართლე არ უნდა აძლევედეს სასამართლო პროცესზე კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა “არგუმენტებით” “მანიპულირების” უფლებას, ანუ რომლის თაღლითურ “მანიპულირებასაც” მოსამართლე დროულად უნდა აღკვეთდეს) თვითონ ებმება “მახეში”, რამეთუ თუმცა მოსამართლეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის თვითონ უნდა დაეკისროს პასუხისმგებლობა და ამისათვის, როგორც მინიმუმ, მას მოუწევს (უნდა მოუწიოს) მოსამართლის თანამდებობის დატოვება, მაგრამ მიუხედავად იმისა – მოახდენს თუ ვერ მოახდენს ასეთი ადვოკატი მოსამართლეზე “ცარიელი”, უსაფუძვლო და კანონსაწინააღმდეგო “რიტორიკით” გავლენას, მას – ასეთ ადვოკატს – უნდა ჩამოერთვას ადვოკატის უფლებამოსილება და მისი საქმე უნდა გადაეცეს საგამოძიებო ორგანოებს.

სწორედ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ამოქმედებაა აუცილებელი იმ კრიმინალ ადვოკატთა მიმართ, რომლებიც სათანადო მტკიცებულებების არარსებობის პირობებში სასამართლო პროცესებზე თავისი კლიენტების დასაცავად აპელირებენ და “მანიპულირებენ” ყალბი – დანაშაულებრივი – ვითომდა “არგუმენტებით”, რითაც ცდილობენ მოსამართლის შეცდომაში შეყვანას, და რითაც თავისი კლიენტების კრიმინალური ქმედებების თანამონაწილენი ხდებიან (!!).

ამასთანავე, კრიმინალი ადვოკატისაგან განსხვავებით, პატიოსანი ადვოკატი, რომელიც მხოლოდ სამართლიანობას და ადამიანის კანონიერი უფლებების დაცვას ემსახურება, ანუ ადვოკატი, რომელიც თავის კლიენტებს თავდადებით იცავს მხოლოდ კონსტიტუციისა და კანონის ფარგლებში, უდავოდ იმსახურებს პატივისცემას, ისევე, როგორც უდავოდ პატივისცემას იმსახურებს ყველა პატიოსანი, პრინციპული და სამართლიანი მოსამართლე, რომელიც მხოლოდ ადამიანის კანონიერი უფლებების და ინტერესების დაცვას ემსახურება.

* * *

რაც შეეხება ზოგიერთი ადვოკატის დანაშაულებრივ ქმედებებს, უნდა აღინიშნოს, რომ “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის თანახმად (მუხლი 1, პუნქტი 2) [1], ადვოკატი “ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს”, და ამავე კანონის 21¹ მუხლის 1 პუნქტის თანახმად ადვოკატს დადებული აქვს ფიცი, რომ იქნება “სამართლიანობის იდეების ერთგული” და რომ კეთილსინდისიერად დაიცავს საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონებს [1].

ამრიგად, ნაცვლად იმისა, რომ ყოველი ადვოკატი იყოს “სამართლიანობის იდეების ერთგული”, და რომ ის კეთილსინდისიერად იცავდეს საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონებს, ზოგიერთი ადვოკატი სასამართლოში გამოდის აშკარად კანონსაწინააღმდეგო თითქოსდა “არგუმენტებით”, რითაც ცდილობს შეცდომაში შეიყვანოს მოსამართლე და მიაღებინოს მას კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება (?!).

და ეს ხდება მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც უკვე აღინიშნა, “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის თანახმად, ადვოკატი უნდა მოქმედებდეს მხოლოდ კანონის ფარგლებში ადამიანის კანონიერი უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად.

მაშასადამე, ადვოკატი, რომელიც “სამართლიანობის იდეების ერთგულების” ნაცვლად, ყველანაირად ცდილობს კანონსაწინააღმდეგო თაღლითური “ხერხებით” “მანიპულირებას” და თავისი კლიენტის კრიმინალური ქმედებების უსაფუძვლოდ “გამართლებას”, რისთვისაც ის ცდილობს მოსამართლის შეცდომაში შეყვანას, უპირველეს ყოვლისა, უდავოდ უნდა “მოიკვეთოს” საადვოკატო საქმიანობიდან, თუმცა მისი პასუხისმგებლობის საკითხი ამით არ უნდა შემოიფარგლოს.

* * *

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ადვოკატს, რომელიც თავისი კლიენტის დასაცავად სასამართლო პროცესზე აპელირებს და “მანიპულირებს” ყალბი – დანაშაულებრივი – ვითომდა “არგუმენტებით”, რითაც ის თავისი კლიენტის კრიმინალური ქმედებების თანამონაწილე ხდება, არა მარტო უნდა აეკრძალოს საადვოკატო საქმიანობა, არამედ მას აგრეთვე უნდა დაეკისროს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა, რამეთუ ადვოკატის მხრიდან ასეთი ქმედება უდავოდ სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს (?!).

აქ სრულიად ბუნებრივად იბადება კითხვა:

ზემოთ აღნიშნულ შემთხვევაში, *კერძოდ კი*, ადვოკატის კრიმინალურ ქმედებებთან დაკავშირებით – კონკრეტულად მაინც რა დანაშაულებრივი ქმედებისათვის და რა სამართლებრივი ნორმების საფუძველზე უნდა დაეკისროს ადვოკატს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა?

პასუხად მოგახსენებთ შემდეგს:

ადვოკატს, “ადვოკატთა შესახებ” საქართველოს კანონის მოთხოვნის საწინააღმდეგო ქმედებისათვის, უპირველეს ყოვლისა, *როგორც ზემოთ უკვე აღინიშნა*, უნდა აეკრძალოს საადვოკატო საქმიანობა.

ამასთანავე, ადვოკატს უნდა დაეკისროს აგრეთვე სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა შემდეგი სამართლებრივი ნორმების საფუძველზე:

ადვოკატის კონკრეტული დანაშაულებრივი ქმედებების დასახელებამდე, უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 84-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად:

“რაიმე ზემოქმედება მოსამართლეზე, ან ჩარევა მის საქმიანობაში გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით აკრძალულია და ისჯება კანონით” [2].

ზუსტად იგივე სამართლებრივი ნორმაა გათვალისწინებული საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილით [3].

კონსტიტუციის შესაბამისად – ანალოგიური სამართლებრივი ნორმა დაფიქსირებულია აგრეთვე საქართველოს ორგანულ კანონში “საერთო სასამართლოების შესახებ”, რომლის მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად:

“მოსამართლეზე რაიმე ზემოქმედება ან მის საქმიანობაში ჩარევა გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით აკრძალულია და ისჯება კანონით” [4].

ამრიგად, მოსამართლეზე რაიმე ზემოქმედება ან მის საქმიანობაში ჩარევა გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით უდავოდ წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს (?!).

ამასთანავე, ზოგიერთმა თაღლითობაში “გავარჯიშებულმა” პირმა, *კერძოდ კი*, ზოგიერთმა ადვოკატმა (ისევე, როგორც ამ ადვოკატის დამქირავებელმა – დანაშაულებრივ ქმედებებს “მიჩვეულმა” სასამართლო პროცესის მხარის ხელმძღვანელობამ) სწორედ მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით შესაძლოა სხვადასხვა კრიმინალური “ხერხი” გამოიყენოს (?!).

მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მოხდენის ერთი ასეთი “ვარიანტია” – ადვოკატის (და საერთოდ სასამართლო პროცესის კრიმინალი მხარის მხრიდან) პირადი “კავშირების” გამოყენებით ან სხვა “ფარული” “გზებით” ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობა”, რაც ადრე – წლების წინ – “ტრადიციულ” “მეთოდად” ითვლებოდა, რითაც “ფასდებოდა” ადვოკატის “საქმიანობა” და მისი “სიძლიერე”, და რაც – აღნიშნული “ტრადიციული” “მეთოდის” გამოყენება – ახლაც გამოირიცხული სულაც არ არის (?!).

ასევე, მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მოხდენის კიდევ ერთი (უკვე მეორე) “ვარიანტია” – ადვოკატის მხრიდან

სამართალწარმოების განხორციელებისთვის ხელის შეშლა, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად წარმოადგენს დანაშაულს სასამართლო ორგანოების საქმიანობის წინააღმდეგ [5, თავი XLI, მუხლი 364].

ამასთანავე, მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მოხდენის აღნიშნული – მეორე – “ვარიანტის” მიხედვით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად, სამართალწარმოების განხორციელებისთვის ხელის შეშლა ფორმულირებულია შემდეგი სახით:

“2. სამართალწარმოების განხორციელებაზე ზეგავლენის მიზნით სასამართლოს საქმიანობაში ამა თუ იმ ფორმით უხეში ჩარევა” [5, მუხლი 364, ნაწილი მე-2].

თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ, რომ სასამართლოს საქმიანობაში უხეში ჩარევა ადვოკატის მხრიდან ძნელად განსაზღვრადელია, მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მოსახდენად კრიმინალ ადვოკატს “რეზერვში” “რჩება” მესამე “ვარიანტი” (?!).

კერძოდ კი, აღნიშნული (მესამე) “ვარიანტის” თანახმად – ეს არის ადვოკატის მხრიდან თაღლითური “ხერხებით”, ცრუ დასმენით და სხვა დანაშაულებრივი ქმედებებით მოსამართლეზე ზემოქმედება და მასზე ზეგავლენის მოხდენა – მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღების მიზნით (?!).

* * *

ამრიგად, განვიხილოთ ზოგიერთი ადვოკატის მხრიდან მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მოხდენის მიზნით “სავარაუდოდ” ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” ფაქტი*, და აგრეთვე განვიხილოთ ადვოკატის მხრიდან აშკარად კრიმინალური – თაღლითური ქმედებების [5, მუხლი 180], ცრუ დასმენის [5, მუხლი 373] და “შეფარული” წამების [5, მუხლი 144¹] კონკრეტული ფაქტები, რაც ასეთი ადვოკატისთვის (მის კრიმინალ დამქირავებელთან ერთად) სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის დაკისრების უდავო საფუძველს წარმოადგენს (?!).

კერძოდ, სხვა რა არის, თუ არა თავისი პირადი “კავშირებით” “ცნობილი” – “სახელგანთქმული” და საჯაროდ “აფიშირებული” – ადვოკატის მხრიდან ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” კრიმინალური “მაგალითი”, როდესაც მოსამართლე, მის მიერ მიღებული სრულიად სამართლიანი და ყოველმხრივ დასაბუთებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების შემდეგ, იხილავს არაუფლებამოსილი პირის – ადვოკატის – სახელით წარმოდგენილ სრულიად უაზრო და დაუსაბუთებელ საჩივარს და აკმაყოფილება მას (?!).

* აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ იბულებული ვარ გამოვიყენო სიტყვა – “სავარაუდოდ”, რადგან თუმცა, *ჩემი ღრმა რწმენით*, კონკრეტულად ადგილი აქვს სწორედ ეგრეთ წოდებულ საქმის “ჩაწყობას”, მაგრამ იმდენად, რამდენადაც დოკუმენტური მტკიცებულების მოტანა იმ კონკრეტულ შემთხვევაში, რომელიც აქ იგულისხმება, ძალიან ძნელია, ვიყენებ სიტყვას – “სავარაუდოდ” (?!).

ამასთანავე, ლოგიკურად და არსებული ფაქტების გათვალისწინებით, არავითარ ეჭვს არ იწვევს, რომ მოსამართლემ ამ კონკრეტულ შემთხვევაში გადაწყვეტილება მიიღო სწორედ ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” შედეგად, რამეთუ სხვა გონივრული ახსნა მის გადაწყვეტილებას არ გააჩნია (?!).

ამასთანავე, განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს შემდეგი:

ჯერ ერთი, კიდევაც რომ არსებობდეს ადვოკატის (ან ნებისმიერი სხვა პირის) მხრიდან მოსამართლესთან ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” უდავო დოკუმენტური მტკიცებულება, ეს მაინც ვერ გაათავისუფლებს მოსამართლეს პასუხისმგებლობისაგან კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისთვის (?!).

უფრო მეტიც, აღნიშნულ შემთხვევაში და საერთოდაც, *უპირველეს ყოვლისა*, სწორედ მოსამართლეს უნდა დაეკისროს პასუხისმგებლობა კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილების მიღებისათვის, რამეთუ ეს არის მოსამართლის მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება [5, მუხლი 333], და ასევე სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება [5, მუხლი 332].

და, *მეორეც*, იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც არ არსებობს ადვოკატის მხრიდან მოსამართლესთან ეგრეთ წოდებული საქმის “ჩაწყობის” დოკუმენტური მტკიცებულება, ადვოკატს მაინც უნდა დაეკისროს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მის მიერ სასამართლო პროცესზე კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა ეგრეთ წოდებული “არგუმენტებით” აპელირებისათვის და თაღლითური “ხერხებით” მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენისათვის (?!).

* * *

რაც შეეხება სასამართლო პროცესზე ადვოკატის მხრიდან მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენის მიზნით კანონსაწინააღმდეგო – თაღლითური – “ხერხებით” – აპელირებას, უნდა აღინიშნოს, რომ ადვოკატის (თანაც არაერთი ადვოკატის, მათი დამქირავებლის, და აგრეთვე ამ დამქირავებლის სხვა წარმომადგენლების) მხრიდან კრიმინალური ქმედებების – თაღლითური “ხერხების” გამოყენების, ცრუ დასმენის, მოსარჩელის შეფარული (შენიღბული) წამების და სხვა მრავალი ფაქტის უშუალო მხილველი და მომსწრე ვარ*, *ისევე, როგორც* არაერთი მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილების მიღების ფაქტების უშუალო მხილველი და მოწმე ვარ, მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რომ აღნიშნული სასამართლო პროცესი თითქმის ხუთი წელია მიმდინარეობს და ჯერ კიდევ დამთავრებული არ არის, *რაც მოსარჩელის მიმართ წამების შეფარულ – შენიღბულ – ფორმას წარმოადგენს*, იძულებული ვარ ამჟამად თავი შევიკავო აღნიშნულ პრობლემაზე არსებული კონკრეტული დანაშაულებრივი ფაქტების საჯაროდ მხილებისაგან, თუმცა დადგება დრო და ყველაფერი ოფიციალურად და საჯაროდ გამოქვეყნდება, თანაც საერთაშორისო მასშტაბით, რათა ყველა დამნაშავეს პასუხი მოეთხოვოს.

* * *

* ადვოკატის მხრიდან მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენის მიზნით კანონსაწინააღმდეგო – თაღლითური – “ხერხების” გამოყენების ზოგიერთი მაგალითის გაცნობა შესაძლებელია ამ პრობლემაზე ჩემს მიერ ადრე გამოქვეყნებულ ერთ-ერთ სამეცნიერო ნაშრომში:

„ადვოკატის მიერ კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა “არგუმენტებით” კლიენტის დაცვა – სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, მაგრამ...?! ” [6, გვ. 81-88].

ამრიგად, ნაცვლად იმისა, რომ ნებისმიერი ადვოკატი მოქმედებდეს მხოლოდ კანონის ფარგლებში და იყოს ადამიანის კანონიერი უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების დამცველი, ზოგიერთი „თავზეხელალებული“ და „ჩალიჩი“ ადვოკატი სასამართლოში გამოდის აშკარად კანონსაწინააღმდეგო – სრულიად უსაფუძვლო – თითქოსდა ეგრეთ წოდებული „არგუმენტებით“, ფაქტობრივად კი გამოდის ყალბი ვითომდა „მტკიცებულებებით“, რითაც ცდილობს შეცდომაში შეიყვანოს მოსამართლე და მიაღებინოს მას კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, რაც მისი მხრიდან კრიმინალურ ქმედებას წარმოადგენს (?!).

და ეს ხდება მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც უკვე აღინიშნა, „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, ადვოკატი უნდა მოქმედებდეს მხოლოდ კონსტიტუციისა და კანონის ფარგლებში ადამიანის კანონიერი უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების დასაცავად.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ზოგიერთი ადვოკატის მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – ქმედებები მოითხოვს მისთვის ადეკვატური პასუხისმგებლობის დაკისრებას, როგორც არსებული კანონმდებლობის შესაბამისად, ასევე იმ სამართლებრივი მექანიზმების გამოყენებით, რომლებიც შემუშავებული და ამოქმედებული უნდა იქნეს ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის საფუძველზე [7; 8; და სხვა].

* * *

დაბოლოს, საჭიროდ მიმაჩნია კიდევ ერთხელ აღვნიშნო შემდეგი:

„ზოგიერთი ადვოკატები ცალკეულ შემთხვევებში გამოდიან კანონსაწინააღმდეგო – ყალბი, დანაშაულებრივი – ვითომდა „არგუმენტებით“ დაზარალებული მოსარჩელის წინააღმდეგ, რომელიც ტრეფიკინგის – ექსპლუატაციის „ახალი“ „შემოქმედებითი მეთოდის“ გამოყენების – მსხვერპლი აღმოჩნდა გარკვეული თანამდებობის პირების მხრიდან, და რომელიც სამართლიანად მოითხოვს თავისი კანონიერი უფლებების, თავისუფლებებისა და სოციალურ-ეკონომიკური ინტერესების დაცვას.

მაგრამ იმ ადვოკატთაგან, ვინც სასამართლოში იყენებს კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა „არგუმენტებს“, პრაქტიკულად არავის არ ეკისრება არავითარი პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნებოდა მის უფლებებთან და მოვალეობებთან, რომელთა თანახმად ადვოკატი უნდა იყოს სამართალდამცველი (და არა უსამართლობის – კრიმინალური ქმედებების – დამცველი), და ის უნდა იცავდეს თავისი დაცვის ქვეშ მყოფთ მხოლოდ კონსტიტუციური, სამართლებრივი მეთოდებით, ნაცვლად იმისა, რომ ცდილობდეს სასამართლოს შეცდომაში შეყვანას კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა „არგუმენტების“ გამოყენებით, რამეთუ ეს უდავოდ წარმოადგენს კრიმინალურ ქმედებას“ [6, გვ. 87].

ნუთუ ყველა ადვოკატი და ყველა მოსამართლე არ უნდა ითვალისწინებდეს (?!), რომ, როგორც საერთაშორისო სამართლებრივი აქტების [9, მუხლი 7; 10,

მუხლი 14; და სხვა], ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციების [2, მუხლი 14; და სხვა] თანახმად – კანონის წინაშე ყველა ადამიანი თანასწორია, რაც, *ჩემი ღრმა რწმენით*, წარმოადგენს – სამართლიანობის საყოველთაო პრინციპს !!!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, უდავოა, რომ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – ქმედებისათვის ყველას უნდა დაეკისროს (და დაეკისრება) სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, მიუხედავად მისი თანამდებობრივი თუ სხვა მდგომარეობისა, რამეთუ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევა და დამკვიდრება მხოლოდ ცრუ ლოზუნგად დარჩება.

ლიტერატურა

1. საქართველოს კანონი “ადვოკატთა შესახებ”. მიღებულია 2001 წლის 20 ივნისს. http://gba.ge/new/admin/editor/uploads/files/kanonmdebloba/kanoni_advokatta_shesaxeb.pdf
2. საქართველოს კონსტიტუცია. თბილისი, 1995 წლის 24 აგვისტო. №786-რს <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346>
3. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი. 1997 წლის 14 ნოემბერი. http://kutaisiappeal.court.gov.ge/files/upload-file/pdf/samoqalaqi_saprocesi_kodeqsi.pdf.pdf
4. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. თბილისი, 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257-III <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/90676>
5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი. №2287-რს <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426>
6. კურატაშვილი ალფრედ. ადვოკატის მიერ კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა “არგუმენტებით” კლიენტის დაცვა – სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, მაგრამ...?! საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „იურისპრუდენციის პრობლემები“, 2015, №1-2. სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2015. – გვ. 81-88.
7. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირება – საზოგადოების ეფექტიანი ფუნქციონირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორია (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997. – 76 გვ.
8. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.
9. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებულია და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992. http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
10. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია (ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია). რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1208370>

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**რა იწვევს
სასამართლო სისტემის
დისკრედიტაციას?!**

**მოსამართლის
კრიმინალური ქმედებების მხილება –
სასამართლო სისტემის ”განწმენდის” გზაა,
და არა ამ სისტემის დისკრედიტაცია**

სასამართლო სისტემის განსაკუთრებული როლი, მნიშვნელობა და პასუხისმგებლობა ადამიანის კანონიერი უფლებების დაცვის საქმეში უდავოა და დამატებით დასაბუთებას არ საჭიროებს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ყოველი მოსამართლე, რომელიც სამართლიანობას ემსახურება, და რომელიც მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს პატიოსნად და კომპეტენტურად ასრულებს, უდავოდ იმსახურებს პატივისცემას.

ამასთანავე, *სამწუხაროდ*, არიან ისეთი მოსამართლეებიც, რომლებსაც, ალბათ, ჰგონიათ და მიაჩნიათ, რომ მოსამართლეს “ყველაფრის” უფლება აქვს, რამეთუ მოსამართლე, მათი “აზრით” თითქოსდა არის “სრულიად” “დამოუკიდებელი” და მოსამართლეს, მის მიერ მიღებული ნებისმიერი – *თუნდაც დაუსაბუთებელი, უსამართლო, კანონსაწინააღმდეგო, აშკარად დანაშაულებრივი* – გადაწყვეტილებისთვის პასუხი არ მოეთხოვება, რადგან მოსამართლეს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან იცავს კანონსაწინააღმდეგოდ და სრულიად უსამართლოდ “დაკანონებული” “იმუნიტეტი” [1, მუხლი 84, პუნქტი 3, მუხლი 87, პუნქტი პირველი; 2, მუხლი 7, პუნქტი პირველი, მუხლი 40, პუნქტი პირველი], მაშინ როდესაც საერთაშორისო სამართლებრივი აქტების [3, მუხლი 7; 4, მუხლი 14; და სხვა] და სახელმწიფოთა კონსტიტუციების [1, მუხლი 14; 5, მუხლი 3; 6, მუხლი 1; 7, მუხლი 3; და სხვა] თანახმად – კანონის წინაშე ყველა ადამიანი თანასწორია.

ამრიგად, დანაშაულებრივი ქმედებისათვის, ანუ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის ყველა მოსამართლეს უნდა დაეკისროს

სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, როგორც მოსამართლისთვის დანაშაულებრივად “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” მოხსნით და კრიმინალი მოსამართლეების მიმართ სისხლის სამართლის კოდექსის სათანადო ნორმების ამოქმედებით [8, მუხლი 332, 333], ისე ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის საფუძველზე შემუშავებული სამართლებრივი მექანიზმების გამოყენებით, რამეთუ, *წინააღმდეგ შემთხვევაში*, სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევა და დამკვიდრება მხოლოდ ცრუ ლოზუნგად დარჩება.

რაც შეეხება პასუხს იმაზე, თუ რა იწვევს სასამართლო სისტემის დისკრედიტაციას, *მთელი პრინციპულობით აღვნიშნავ, რომ* სასამართლო სისტემის დისკრედიტაციას იწვევს არსებული უსამართლო – დანაშაულებრივი – კანონმდებლობა, და ზოგიერთი – კრიმინალი – მოსამართლის მიერ “იმუნიტეტის” ბოროტად გამოყენება, მოსამართლის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაზე პასუხისმგებლობის ფაქტობრივად არარსებობის პირობებში.

ამასთან, მოსამართლის კრიმინალური ქმედებების მხილება არის სასამართლო სისტემის “განწმენდის” აუცილებელი გზა, და არა ამ სისტემის დისკრედიტაცია.

ლიტერატურა

1. საქართველოს კონსტიტუცია. თბილისი, 1995 წლის 24 აგვისტო. №786-რს <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346>
2. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. თბილისი, 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257-III <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/90676>
3. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებულია და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992. http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
4. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია (ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია). რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1208370>
5. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г. http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru <http://worldconstitutions.ru/?p=155>
6. Конституция Французской Республики. От 4 октября 1958 года. <http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/france.htm>
7. Конституция Итальянской Республики. От 22 декабря 1947 года. <http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/italy.htm>
8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი. №2287-რს <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426>
9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.

შპს 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლის უვადოდ
დანიშვნა –
კონსტიტუციურად “დაკანონებული”,
მაგრამ კონსტიტუციის არსის,
დანიშნულებისა და პრინციპების
საწინააღმდეგო ქმედებაა (!)**

**ნუთუ ვერ ხვდებიან
სასამართლო სისტემის მაღალ ეშელონებში,
საკანონმდებლო და აღმასრულებელ
ხელისუფლებაში, რომ
მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა –
კანონის წინაშე
ყველა ადამიანის თანასწორობის
უხეში დარღვევა და მოსამართლის
კრიმინალური ქმედებების
მასტიმულირებელი ფაქტორია (!)**

მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა სასამართლო სისტემის მაღალ ეშელონებში და საერთოდ სახელმწიფო ხელისუფლებაში “რატომლაც” მიაჩნიათ სასამართლოს – მოსამართლეთა – “დამოუკიდებლობის” “მნიშვნელოვან” გარანტიად (!).

ეს რომ ნამდვილად ასე არ მიაჩნდეთ, მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა სახელმწიფოს კონსტიტუციით არ იქნებოდა გათვალისწინებული (!).

ამასთან, ცხადია და უდავოა, რომ მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა ნამდვილად ბევრად უფრო აძლიერებს მის დამოუკიდებლობას მოსამართლის გარკვეული ვადით არჩევასთან შედარებით, მაგრამ რა გარანტია არსებობს იმისი, რომ ზოგიერთი მოსამართლე ამ “დამოუკიდებლობას” უფრო “გარანტირებულად” არ გამოიყენებს თავისი კრიმინალური ზრახვების განსახორციელებლად (!).

ზომ საიდუმლო არ არის, რომ მოსამართლეთა მნიშვნელოვან ნაწილს – მათ შორის, ბევრ პატიოსან მოსამართლესაც კი – “ჰგონია”, რომ ნებისმიერ სასარჩელო საქმეზე გადაწყვეტილება მან უნდა მიიღოს “თავისი შინაგანი რწმენით” (?!), მაგრამ ამ მოსამართლეებს “ავიწყდებათ” (ან ვითომდა “ავიწყდებათ”, ანდა “არ ესმით”), რომ მოსამართლეს მართლაც შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება “თავისი შინაგანი რწმენით”, მაგრამ ეს უნდა მოხდეს მხოლოდ კანონის ფარგლებში, და არა ისე, როგორც მოსამართლეს “მოეპრიალება” (?!).

ამრიგად, არაერთ მოსამართლეს – მისი დამოუკიდებლობა “ჰგონია” და “ესმის” არა როგორც (ან არა მხოლოდ როგორც) დამოუკიდებლობა სასამართლო პროცესში და გადაწყვეტილების მიღებისას გარედან ჩარევისაგან, არამედ ზოგიერთ მოსამართლეს დამოუკიდებლობა “ესმის” როგორც მისი “გაღმერთება” და “სრული დამოუკიდებლობა” გადაწყვეტილების მიღებისას, რასაც ისიც “აძლიერებს”, რომ მოსამართლეს გადაწყვეტილების მიღებაზე პასუხი არ მოეთხოვება საერთოდ და, მათ შორის, მაგალითად, ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მიერ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების შემთხვევაშიც კი (რაც პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლისთვის “საბრალოდ დასკვნას” უნდა წარმოადგენდეს), და რასაც ისიც “აძლიერებს”, რომ აშკარად კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისთვისაც კი მოსამართლე, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, სისხლის სამართლის პასუხისმგებებაში არ მიეცემა (?!)^{*}.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ცხადზე ცხადია, რომ არსებული კანონმდებლობის, მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობის (ან თუნდაც მხოლოდ პასუხისმგებლობის ფიქტიური შესაძლებლობის არსებობის) პირობებში, კომპეტენტურ, სპეტაკ და პრინციპულ მოსამართლეთა არსებული დეფიციტის, და განსაკუთრებით კი ბრძენ მოსამართლეთა დიდი – უდიდესი – დეფიციტის პირობებში, მოსამართლის უვალოდ დანიშვნა წარმოადგენს ზოგიერთი მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო (დანაშაულებრივი) გადაწყვეტილების მიღების – მოსამართლის მიერ კრიმინალური ქმედებების – მასტიმულირებელ ფაქტორს (?!).

^{*} მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისათვის, ანუ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებისათვის, სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა (რაც კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის საწინააღმდეგოდ – “რატომლაც” დანაშაულად არ ითვლება) ზოგიერთ პატიოსან მოსამართლეშიც კი იწვევს პასუხისმგებლობის “მოდუნებას” ... (?!).

ზემოაღნიშნულის მაგალითს წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ როდესაც ერთ ჩემს კარგად ნაცნობ მოსამართლეს (რომლის პატიოსნებაში ეჭვის შეტანა ძალიან ძნელია) მე ვუთხარი, რომ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისათვის მოსამართლეს უნდა ეკისრებოდეს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მეთქი, მან მიპასუხა:

“ასე რომ იყოს, მე აქამდე უკვე 15-ჯერ ჩამსვამდნენ ციხეშიო” (?!).

წარმოიდგინეთ, რომ თუ შედარებით “პატიოსანი” მოსამართლე (რომელიც ანგარებით არ იღებს გადაწყვეტილებებს) ამას ამბობს, რას იზამენ უვალოდ დანიშნული “საეჭვო” მოსამართლეები (?!).

მაშასადამე, მიუხედავად იმისა, რომ მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა სასამართლო სისტემის მაღალ ემელონებში და ა.შ., “მიჩნეულია” თითქოსდა სამართლიანი სასამართლო გადაწყვეტილებების მიღების მნიშვნელოვან “გარანტიად”, ჩემი ღრმა და მეცნიერულად დასაბუთებული რწმენით, სრულიად უდავოა, რომ მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა წარმოადგენს კონსტიტუციურად “დაკანონებულ”, მაგრამ კონსტიტუციის არსის, დანიშნულებისა და პრინციპების საწინააღმდეგო ქმედებას (?!).

ამიტომ ისმის კითხვა:

ნუთუ ვერ ხვდებიან სასამართლო სისტემის მაღალ ემელონებში, სახელმწიფოს (სახელმწიფოების) საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ხელისუფლებაში (ხელისუფლებებში), რომ მოსამართლის უვადოდ დანიშვნა – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის უხეში დარღვევაა, რაც იწვევს მრავალი ღირსეული ადამიანის დისკრიმინაციას (იწვევს იმ ადამიანების დისკრიმინაციას, რომლებსაც კონკურსის წესით მოსამართლეობა არ ეღირსებათ, რამეთუ უნდა ელოდონ უვადოდ დანიშნული მოსამართლეების “დაბერებას”, და ამ ლოდინში თვითონაც “დაბერდებიან”), და რომ, ამავე დროს, ეს წარმოადგენს მოსამართლის კრიმინალური ქმედებების მასტიმულირებელ ფაქტორს (?!).

ამასთან დაკავშირებით, ასევე ისმის კითხვა:

ნუთუ სასამართლო სისტემის რეფორმა თვითმიზანს წარმოადგენს, რათა “რეფორმა” “საქმის კეთებად” ჩაითვალოს (?!).

ანდა ნუთუ სასამართლო სისტემის რეფორმა უნდა ემსახურებოდეს არა ხალხის ინტერესებს, არამედ მხოლოდ მოსამართლეთა “დამოუკიდებლობას”, რათა ზოგიერთმა მოსამართლემ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობის პირობებში “დამოუკიდებლად” და დაუსჯელად გააუბედუროს მრავალი ადამიანი, ნაცვლად იმისა, რომ ყოველი მოსამართლე იცავდეს ადამიანის კანონიერ უფლებებს, თავისუფლებებს და კანონიერ ინტერესებს (?!).

და კიდევ ერთი კითხვა:

ნუთუ გასაგები არ უნდა იყოს ყველასთვის, რომ სახელმწიფოში სამართლიანი სასამართლოს მიღწევა და დამკვიდრება შეუძლებელი იქნება მანამ, სანამ ლაპარაკი იქნება მხოლოდ მოსამართლეთა „დამოუკიდებლობაზე“, სანამ მოსამართლეს დაიცავს “იმუნიტეტი” პასუხისმგებლობისაგან, და სანამ ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის შესაბამისად* არ ამოქმედდება მოსამართლეთა იურიდიული პასუხისმგებლობის პოლიტიკურ-სამართლებრივი მექანიზმები, და სანამ არ მოხდება მოსამართლის პასუხისმგებლობის ბალანსირება მის უფლებებთან.

* კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ., და სხვა.

ამრიგად, თუმცა მოსამართლის დამოუკიდებლობა უდავოდ აუცილებელი და ძალიან მნიშვნელოვანია, მაგრამ ეს დამოუკიდებლობა უნდა იყოს მხოლოდ მოსამართლის დამოუკიდებლობა სასამართლო პროცესში და მოსამართლის მიერ გადაწყვეტილების მიღებისას გარედან ჩარევისაგან.

მაგრამ სრულიად დაუშვებელია, რომ ეს იყოს მოსამართლის "დამოუკიდებლობა" – კანონისაგან, რაც კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – ქმედების უდავო მაგალითს წარმოადგენს (?!).

ფაქტობრივად კი, ადგილი აქვს სწორედ იმას, რომ ზოგიერთი (თანაც არა ერთი და ორი) მოსამართლე "დამოუკიდებლობას" იყენებს დანაშაულებრივად – "დამოუკიდებლობას" იყენებს როგორც კანონისაგან "დამოუკიდებლობას" (და ასეთი ჩემთვის ცნობილი არაერთი მაგალითი არსებობს), ხოლო ზოგიერთი უვადოდ დანიშნული მოსამართლე უფრო "გაბედულად" "იმოქმედებს" – კანონისაგან "დამოუკიდებლად" (?!).

* * *

საჭიროდ მიმაჩნია განსაკუთრებით გავამახვილო ყურადღება იმაზე, რომ მოსამართლის უვადოდ დანიშვნის პრობლემასთან დაკავშირებით 2015 წელს, ჩემს ერთ-ერთ სამეცნიერო ნაშრომში აღვნიშნავდი შემდეგს:

"მოსამართლის თანამდებობაზე პირის უვადოდ დანიშვნა კონსტიტუციურად "დაკანონებული" ანტიკონსტიტუციური ქმედებაა, რამეთუ ეს არის, *ჯერ-ერთი*, ცივილიზებულ მსოფლიოში აღიარებული – ყველა ადამიანის კანონის წინაშე კონსტიტუციური თანასწორობის [1, მუხლი 14] უგულებელყოფის უდავო მაგალითი, და, *მეორეც*, ეს არის მოსამართლეთა სრულიად უსაფუძვლო „გაღმერთების“ დანაშაულებრივი ქმედება (?)" [2, გვ. 13].

უფრო მეტიც, ჯერ კიდევ 2010 წელს, „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვისას მე ვწერდი:

"რაც შეეხება საქართველოს კონსტიტუციის 86-ე მუხლის მეორე პუნქტის რედაქციას, რომელიც კანონპროექტშია შემოთავაზებული, აქ ფრიალ სერიოზულ პრობლემასთან გვაქვს საქმე.

კერძოდ, *კანონპროექტის თანახმად* "მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესება ხდება უვადოდ", რაც, *ჩემი ღრმა რწმენით*, სრულიად დაუშვებელია შემდეგ გარემოებათა გამო:

ჯერ-ერთი, რატომ უნდა დანიშნოს მოსამართლე უვადოდ, მაშინ როდესაც, მაგალითად, საქართველოს კონსტიტუციის 70-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად საქართველოს პრეზიდენტის არჩევა (*ისევე როგორც უცხოეთის მრავალი სახელმწიფოს კონსტიტუციების მიხედვით*) ხდება მხოლოდ 5 წლის ვადით, რაც სრულიად ნორმალურია.

მაგრამ ამ შემთხვევაში განსაკუთრებული ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმაზე, რომ, გარდა 5 წლის ვადით არჩევისა, მას ეკრძალება ზედიზედ არჩეული იქნეს პრეზიდენტად ორჯერზე მეტად (*იმის ანალოგიურად, როგორც ეს უცხოეთის სახელმწიფოებში ხდება*), ანუ ორჯერ არჩევის შემდეგ იგივე პირს არჩევნებში მონაწილეობაც კი ეკრძალება (რაც ცალკე განსახილველ

პრობლემას წარმოადგენს და რაზედაც ჩემს მიერ გაცემულია ამომწურავი პასუხი ამავე სამეცნიერო ნაშრომში – გვ. 64-74), ხოლო მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესებას კანონპროექტით გვთავაზობენ უვადოდ (!).

საკვირველია, მაგრამ ფაქტია (!).

მეორეც, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ისმის კითხვა: მაშ რატომ უნდა ხდებოდეს მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესება უვადოდ?!

გასაგებია, რომ აქ ივულისხმება სასამართლო ხელისუფლებისათვის დამოუკიდებლობის კონსტიტუციური გარანტიების შექმნა, როგორც ეს „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განმარტებით ბარათშია აღნიშნული, მაგრამ რა გარანტია არსებობს იმისა, რომ ზოგიერთი მოსამართლე ამ დამოუკიდებლობას კორუფციის მიზნებისათვის უფრო “კარგად” არ გამოიყენებს?!

მესამეც, დავუშვათ, რომ ამ კანონის მიღების შემდეგ მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესდა უვადოდ ან დანიშნული აღმოჩნდა (*დანიშნულად ჩაითვალა*) უვადოდ ყველა მოსამართლე (*ამასთან ვივულისხმობთ, რომ ყველა მოსამართლე არის პატიოსანი და კომპეტენტური*), რაც იმას ნიშნავს, რომ ამ მოსამართლეებს (*თუ ისინი ახალგაზრდები არიან*) თანამდებობები უნდა ეკავოთ დაახლოებით 30-40 წლის განმავლობაში (!).

ამასთანავე, დავუშვათ, რომ 5 ან 10 წლის შემდეგ მოვიდა იურისტების ახალი თაობა, რომლებიც არა მარტო უდავოდ პატიოსნები არიან, არამედ ხშირ შემთხვევაში არიან აგრეთვე ბევრად უფრო განათლებულები და კომპეტენტურები, ვიდრე ეს უვადო მოსამართლეები.

რა ქნან მათ – ამ ახალგაზრდა ღირსეულმა იურისტებმა?!

ნუთუ უნდა ელოდონ მანამ, სანამ დაბერდებიან და დაჩაჩანაკდებიან ძველი მოსამართლეები?!

შექმნილი (მოსალოდნელი) სიტუაციიდან გამომდინარე, *ჩემი ღრმა რწმენით*, ბევრად უფრო სამართლიანი და ხალხის ინტერესებიდან გამომდინარე უკეთესი იქნება, თუ, მაგალითად, ყოველ 4 ან 5 წელიწადში ერთხელ მოეწყოება კონკურსები მოსამართლეების თანამდებობების დასაკავებლად, რათა ყველაზე ღირსეულმა – საუკეთესო პიროვნებებმა დაიკავონ ეს თანამდებობები.

ამასთან, არ უნდა შეეზღუდოთ კონკურსში მონაწილეობის უფლება იმათ, ვინც რამოდენიმეჯერ უკვე იყო არჩეული (ან დანიშნული) მოსამართლედ, რადგან საუკეთესო – სწორედ კონკურსმა უნდა გამოავლინოს.

ხალხის ინტერესების უზენაესობიდან გამომდინარე, რომლის რეალიზაციასაც უნდა ემსახურებოდეს სახელმწიფოს კონსტიტუცია, *ჩემი ღრმა რწმენით*, აუცილებლად გათვალისწინებული უნდა იქნეს ზემოაღნიშნული წინადადება საქართველოს კონსტიტუციის 8ნ-ე მუხლის მეორე პუნქტში” [3, გვ. 32-35].

უნდა აღინიშნოს, რომ ჩემი ზემოაღნიშნული სამეცნიერო ნაშრომი [3], რომელიც გამოქვეყნდა 2010 წელს, *ჯერ კიდევ საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანამდე*, გამოცემისთანავე გადაეცა საქართველოს მაშინდელ უმაღლეს ხელმძღვანელობას, მასში ასახული ჩემი

პრინციპულად მნიშვნელოვანი და მეცნიერულად დასაბუთებული წინადადებების საქართველოს კონსტიტუციაში გათვალისწინების მიზნით, მაგრამ ამაოდ (!).

”და ეს პრობლემა, – როგორც მე 2015 წელს აღნიშნავდი, – განსაკუთრებით აქტუალურია ახლა, როდესაც არა პროექტის, არამედ უკვე საქართველოს მოქმედი კონსტიტუციის 89-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად [1] მოსამართლე გამწესდება უვადოდ (!).

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (!).

ნუთუ ვერ აცნობიერებენ – ნუთუ არ ესმით – ამ სრულიად უსამართლო ვითომდა ”სამართლებრივი ნორმის” ავტორებს და მხარდამჭერებს, რომ თანამდებობებზე მოსამართლეთა უვადოდ დანიშვნა – კონსტიტუციურად “დაკანონებული” ანტიკონსტიტუციური ქმედებაა (!).

ნუთუ შეიძლება, რომ აღნიშნული ”სამართლებრივი ნორმის” ავტორები და მხარდამჭერები იურისტებად ჩაითვალოს (!).

ნუთუ სამარცხვინო არ არის, როდესაც ნაცვლად სამართლიანობის დამკვიდრებისა, სხვათა სრულიად უსამართლო და უსაფუძვლო დანაშაულებრივ ვითომდა ”იდეებს” მხარს უჭერენ და თუთიყუშებივით იმეორებენ (!).

აღნიშნული პრობლემის დაუყოვნებლივ გადაჭრის მიზნით, საჭიროდ და აუცილებლად მიმაჩნია, რომ უპირველეს ყოვლისა საქართველოს კონსტიტუციიდან ამოღებული იქნეს 89-ე მუხლის მე-2 პუნქტი, რომლის თანახმად მოსამართლე თანამდებობაზე გამწესდება უვადოდ” [2, გვ. 16].

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ლოგიკურად დასტურდება, რომ სასამართლო სისტემას ნებისმიერ სახელმწიფოში ეშველება არა მოსამართლეთა უვადოდ დანიშვნით, არამედ ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [4, და სხვა] საფუძველზე მოსამართლეთა პასუხისმგებლობის პოლიტიკურ-სამართლებრივი მექანიზმების ამოქმედებით, რომელიც დაბალანსებული იქნება მათ უფლებებთან.

ლიტერატურა

1. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346>

2. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უვადოდ დანიშვნა – კონსტიტუციურად “დაკანონებული” ანტიკონსტიტუციური ქმედებაა... (!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. – გვ. 13-16.

3. კურატაშვილი ალფრედ. რა ცვლილებებია აუცილებელი საქართველოს კონსტიტუციაში და მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში?! „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვა. თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2010. – 84 გვ.

4. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**სახელმწიფოს პრეზიდენტის
არჩევის შეზღუდვა რამდენიმე ვადით –
კონსტიტუციით “დაკანონებული”
ანტიკონსტიტუციური და
დანაშაულებრივი ქმედებაა,
რომლითაც ილახება პრეზიდენტის
და მილიონობით ადამიანის
უფლებები (!)**

**ნუთუ დაცული არ უნდა იქნეს
ყველა ადამიანის თანასწორობა
კანონის წინაშე?!**

სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის შეზღუდვა რამდენიმე ვადით – უდავოდ წარმოადგენს კონსტიტუციით (კონსტიტუციებით) “დაკანონებულ” ანტიკონსტიტუციურ და აშკარად დანაშაულებრივ ქმედებას, წარმოადგენს დისკრიმინაციას, რომლითაც ილახება როგორც პრეზიდენტობის პრეტენდენტის, ისე მილიონობით ადამიანის (ამომრჩევლების) უფლებები – ილახება იმ ადამიანთა უფლებები, რომლებსაც კონსტიტუციით (კონსტიტუციებით) “დაკანონებული” ანტიკონსტიტუციური, ვითომდა „სამართლებრივი“, ფაქტობრივად კი ადამიანის უფლებების შემლახავი უსამართლო „ნორმის“ გამო არ ეძლევათ მათთვის სასურველი და მათთვის ყველაზე ღირსეული პიროვნების არჩევის უფლება და საშუალება (!).

ნუთუ სახელმწიფოებში, რომლებსაც პრეტენზია აქვთ ცივილიზებულობაზე, დაცული არ უნდა იქნეს საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით და სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით აღიარებული – ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე?!

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ არა მარტო სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის შეზღუდვა რამდენიმე ვადით, არამედ აგრეთვე სხვა ნებისმიერ არჩევით/საკონკურსო თანამდებობის დაკავების პრეტენდენტობის მსურველთა

არჩევის შეზღუდვა რამდენიმე ვადით და/ან მათი ასაკობრივი შეზღუდვა – ეს არის ადამიანის დისკრიმინაცია (რომელიც შეეხება, მაგალითად, სახელმწიფო უნივერსიტეტების რექტორებს, ფაკულტეტების დეკანებს, პროფესორის აკადემიური თანამდებობის დაკავების მსურველ პირებს, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების დირექტორებს და ა.შ.), და წარმოადგენს კონსტიტუციის არსის, მისი დანიშნულების და პრინციპების საწინააღმდეგო ქმედებას იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ასეთი შეზღუდვა კანონსაწინააღმდეგოდ არის ”დაკანონებული” სახელმწიფოს კონსტიტუციით, ან სხვა კანონებით, რამეთუ აღნიშნული შეზღუდვა უდავოდ არღვევს კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის საერთაშორისო დონეზე საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპს და უხეშად ლახნავს ადამიანის კანონიერ უფლებებს (!!).

ამრიგად, არავითარი სამართლებრივი, ლოგიკური და გონივრული ადამიანური გამართლება არ შეიძლება ჰქონდეს სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის შეზღუდვას რამდენიმე ვადით (ისევე, როგორც არავითარი გამართლება არ შეიძლება ჰქონდეს სხვა არჩევით/საკონკურსო თანამდებობის დაკავების მსურველთა არჩევის შეზღუდვას რამდენიმე ვადით და/ან მათ ასაკობრივ შეზღუდვას).

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის რამდენიმე ვადით შეზღუდვის კანონიერ გაუქმებას ჰყავს სრულიად უსაფუძვლო მოწინააღმდეგეები, რომლებიც ”ცდილობენ” თავისი ”პოზიცია” ”გამართლონ” მართვის არარსებული და განუხორციელებადი ვითომდა ეგრეთ წოდებული ”დემოკრატიული” ”მეთოდების” ”გამოყენების” ”აუცილებლობით”... (!!).

პრეზიდენტის არჩევის რამდენიმე ვადით შეზღუდვის გაუქმების მოწინააღმდეგეთა საპასუხოდ აღვნიშნავ შემდეგს:

კაცობრიობის ისტორიაში – მსოფლიოში – არასოდეს არსად არარსებული და საერთოდ განუხორციელებადი ეგრეთ წოდებული ”დემოკრატიის” [1; 2; და სხვა] უაზრო და უსაფუძვლო პოლიტიკური ”ბაცილით” ”დაავადებული” პირების ”რიტორიკა” იმის შესახებ, რომ თითქოს სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის რამდენიმე ვადით შეზღუდვის – საპრეზიდენტო ვადის ლიმიტის – გაუქმება გამოიწვევს ეგრეთ წოდებული ”დემოკრატიის” საწინააღმდეგო ქმედებას, მოკლებულია ყოველგვარ ლოგიკურ, სამართლებრივ და გონივრულ საფუძველს, რამეთუ ეგრეთ წოდებული ”დემოკრატია” – წარმოადგენს სრულიად განუხორციელებად ”სულელურ” ტერმინს, რომელიც, *ჩემი ღრმა და მეცნიერულად დასაბუთებული რწმენით*, შეიძლება – ან ”არსებობდეს” მხოლოდ გაუაზრებლად ”ვიდაციების” ”განსაკუთრებულ” ”ტვინებში”, ანდა ეგრეთ წოდებული ”დემოკრატია” შეიძლება ”შეგნებულად” გამოიყენებოდეს ხალხის (ხალხების) ”ტვინის გასაბრუებლად” – ხალხების და სახელმწიფოების დამონების მიზნით (!!).

* * *

აქვე განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ როდესაც მე ვმსჯელობ სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის რამდენიმე ვადით შეზღუდვის სრულიად სამართლიან და კანონიერ გაუქმებაზე, ჩემს მიერ იგულისხმება არა ისეთი უფლებამოსილების მქონე სახელმწიფოს პრეზიდენტი, რომელსაც ფაქტობრივად აქვს ძირითადად მხოლოდ სახელმწიფოს მეთაურის სახელით ხელის ჩამორთმევის უფლება, ლაპარაკის უფლება, ფულის ხარჯვის უფლება, თავის თანამშრომლებთან და ახლობლებთან ერთად უცხოეთში მრავალჯერ მოგზაურობის უფლება და ა.შ., მაგრამ რომელსაც არა აქვს სახელმწიფოს მართვის უფლება, რამეთუ ასეთი სახელმწიფოს "მეთაური" ფაქტობრივად მხოლოდ ფიქტიურ "მეთაურს" წარმოადგენს, და მასზე და მის მიერ გაწეული ხარჯები – უზარმაზარი თანხების "წყალში გადაყრად" უნდა ჩაითვალოს, რაც უაზროდ აზიანებს სახელმწიფო ბიუჯეტს და ხალხის ინტერესებს (?!).

ამრიგად, სახელმწიფოს პრეზიდენტზე მსჯელობისას მე ვგულისხმობ არა სახელმწიფოს "დელოფალს", რომელსაც მემკვიდრეობით "ერგო" ქვეყანა, არამედ კონკრეტულ პიროვნებას – ნებისმიერი სახელმწიფოს პრეზიდენტს, რომელიც, *სახელმწიფოს "დელოფლისაგან" განსხვავებით*, დაქირავებულია ხალხის მიერ – როგორც სახელმწიფოს პოლიტიკური მენეჯერი, და რომელიც რეალურად არის და უნდა იყოს სახელმწიფოს მეთაურიც და სახელმწიფოს ლიდერიც, რამეთუ სრული უაზრობაა, რომ სახელმწიფოს მეთაური და სახელმწიფოს ლიდერი – ერთი და იგივე პიროვნება არ იყოს.

"რაც შეეხება იმას, თუ ვინ უნდა ირჩევდეს პრეზიდენტს, ჩემი ღრმა რწმენით, – როგორც აღრეც აღვნიშნავდი, – პრეზიდენტს უნდა ირჩევდეს ხალხი, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფოს პრეზიდენტი რეალურად არის სახელმწიფოს მეთაური, ანუ თუ პრეზიდენტს კონსტიტუციით აქვს სახელმწიფოს მართვის უფლებამოსილება და თუ პრეზიდენტი ნამდვილად მართავს სახელმწიფოს.

ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ პრეზიდენტის უფლებამოსილება და მისი პრაქტიკული საქმიანობა შემოიფარგლება ძირითადად ლაპარაკით და ხშირი მოგზაურობებით, როდესაც ფაქტობრივად სახელმწიფოს უფლებო (ჩემი ღრმა რწმენით, ფიქტიური) ვითომდა მეთაური ხვდება სხვა სახელმწიფოთა მოქმედ მეთაურებს (ხვდება სახელმწიფოთა ისეთ მეთაურებს, რომლებსაც აქვთ სახელმწიფოს მართვის უფლებამოსილება, და რომლებიც რეალურად მართავენ სახელმწიფოებს), რაც (ასეთი შეხვედრები) უაზრობის შთაბეჭდილებას ტოვებს, და რომლის შედეგად დიდი ოდენობით საბიუჯეტო ფული იხარჯება, ასეთი "უფლებამოსილების" მქონე პრეზიდენტის – *მიუხედავად კონკრეტული პიროვნებისა* – არჩევა სახელმწიფოში საერთოდ არ უნდა ხდებოდეს, და მას არავინ არ უნდა ირჩევდეს, რამეთუ ის არ არის "დიდი ბრიტანეთის დედოფალი", და სახელმწიფოში ასეთი პრეზიდენტის არჩევის საჭიროება საერთოდ არ არსებობს.

თუმცა, ჩემი ღრმა რწმენით, სახელმწიფოს უნდა ჰყავდეს რეალური მეთაური პრეზიდენტის სახით, რომელიც იქნება სახელმწიფოს ლიდერი, რომელსაც უნდა ირჩევდეს ხალხი, რომელსაც უნდა გააჩნდეს დიდი უფლებები, მაგრამ რომელსაც ამავე დროს უნდა გააჩნდეს მის უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობა – ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის შესაბამისად" [3, გვ. 86-87].

* * *

შემდეგ უკვე (ამ სამეცნიერო ნაშრომის ბოლომდე), სახელმწიფოს პრეზიდენტის პრობლემაზე გთავაზობთ ნაწყვეტს – საქართველოს კონსტიტუციაში 2010 წელს ცვლილებების შეტანასთან დაკავშირებით, ჯერ კიდევ ამ ცვლილებების შეტანამდე ჩემს მიერ გამოქვეყნებული წიგნიდან: ”რა ცვლილებებია აუცილებელი საქართველოს კონსტიტუციაში და მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში?! „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვა” [4, გვ. 64-74].

* * *

სახელმწიფოს კონსტიტუციაში განსაკუთრებით აქტუალურია პრეზიდენტისა და მისი უფლება-მოვალეობების პრობლემა, ძირითადად რის გამოც არის მსჯელობები სახელმწიფოებრივი მოწყობის სხვადასხვა კონსტიტუციურ მოდელზე, *თითქოს კონსტიტუციური მოდელის შერჩევას გადაწყვეტი მნიშვნელობა ჰქონდეს ქვეყნის ეფექტიანი ფუნქციონირებისათვის* (?!).

ამასთან ერთად, უნდა აღინიშნოს, რომ ისევე, როგორც სიმფონიურ ორკესტრს სჭირდება ღირიჟორი და როგორც თეატრალურ სპექტაკლს სჭირდება რეჟისორი (*თუმცა თუ ერთხელ დადგმული თეატრალური სპექტაკლი მსახიობებმა შეიძლება ითამაშონ მრავალი წლის მანძილზე რეჟისორის გარეშე, სიმფონიურ ორკესტრს ყოველთვის სჭირდება ღირიჟორი*) და ა.შ., ისე სახელმწიფოს ყოველთვის სჭირდება ლიდერი, *რადგან სხვაგვარად საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ეფექტიანი ფუნქციონირება წარმოუდგენელია*, რამეთუ, როგორც მე აღრეც აღვნიშნავდი: სახელმწიფო – ლიდერის გარეშე იგივეა, რაც ადამიანი უთავოდ.

თუმცა ზემოაღნიშნული სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ *თითქოს სახელმწიფოს ლიდერი უნდა იყოს დიქტატორი, რომელიც ისე მართავს სახელმწიფოს, რომ ანგარიშს არ უწევს არც სახელმწიფო ხელისუფლების სხვა წარმომადგენელთა და არც ხალხის აზრს.*

ამრიგად, *რამდენიც არ უნდა ვილაპარაკოთ ეგრეთ წოდებულ ”დემოკრატიაზე”, რომელიც საერთოდ განუხორციელებადია, ნებისმიერ სახელმწიფოს მართავს ლიდერი, ისევე როგორც ნებისმიერ სიმფონიურ ორკესტრს – ღირიჟორი (თუმცა არის შემთხვევები, როდესაც სახელმწიფოს ლიდერს მართავს სხვა სახელმწიფოს ლიდერი, ანუ როდესაც მარიონეტულ ხელისუფლებასთან გვაქვს საქმე).*

მაგრამ განსხვავება სახელმწიფოთა ლიდერებს შორის იმაში მდგომარეობს, რომ ზოგიერთი ლიდერი მეტად ნიჭიერია, *ხოლო ზოგიერთი – ნაკლებად*, ზოგიერთი ლიდერი სახელმწიფოს მართავს კარგად და ეფექტიანად, *ხოლო ზოგიერთი – ცუდად*, ზოგიერთი ლიდერი ითვალისწინებს სახელმწიფოში ხელისუფლების სხვა წარმომადგენელთა და ხალხის აზრებს, *ხოლო ზოგიერთი – არა*, ზოგიერთი ლიდერი თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს ხალხის ინტერესებით – ხალხის ინტერესების უზენაესობით, *ხოლო ზოგიერთი – არა*, ზოგიერთი ლიდერის მოღვაწეობის პერიოდში (სახელმწიფოს ლიდერის ნიჭიერებიდან და სწორი პოლიტიკური ორიენტაციიდან გამომდინარე) ხალხის ცხოვრების დონე აღწევს მაღალ ხარისხს, *ხოლო ზოგიერთი ლიდერის მიერ სახელმწიფოს მართვის პერიოდში ხალხი იმყოფება ეკონომიკური და მორალურ-ფსიქოლოგიური გენოციდის მდგომარეობაში (როდესაც ხელფასების, პენსიების, სტუდენტთა სტიპენდიების და ა.შ. ოდენობა საარსებო მინიმუმის დონეზე გაცილებით დაბალია, რაც სრულიად დაუშვებელია ნორმალურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, და რომლის დასაბუთებულ კრიტიკასაც მე მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი მიუძღვნენ ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ)* [5].

აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ ზოგიერთი სახელმწიფოს ლიდერი ბრმად ბაძავს სხვა სახელმწიფოთა მართვის მეთოდებს და მათ გამოცდილებას, *ხოლო ზოგიერთი სახელმწიფოს ლიდერი შემოქმედებითად უდგება მას, რაც უდავოდ დადებით მოვლენად უნდა ჩაითვალოს, და ა.შ.*

უცხოეთის სახელმწიფოების მიბაძვასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით გასათვალისწინებელია დიდი ილია ჭავჭავაძის სიტყვები, რომელიც აღნიშნავდა, რომ პროგრესული მოძღვრების გავლენამ მხოლოდ იმ მკვლევარს შეიძლება მოუტანოს სარგებლობა, "ვინც ყოველი დასკვნა გაატარა თავისი კრიტიკის ქარცეცხლში და არ მიიღო და არ ირწმუნა ის ბრმად" [6, გვ. 39-40].

ილია ჭავჭავაძის ეს სიტყვები, ჩემი ღრმა რწმენით, მნიშვნელოვანია არა მარტო მეცნიერების განვითარებისათვის, არამედ აგრეთვე სახელმწიფოს ეფექტიანი მართვისათვის, რამეთუ, ჯერ-ერთი, თვითონ სახელმწიფოს მართვა – კომპლექსური მეცნიერებაა, და, მეორეც, სახელმწიფოს მართვა – პოლიტიკური მენეჯმენტი – მეცნიერულ საფუძველზე უნდა ხდებოდეს [7].

შემთხვევითი არ არის, რომ, როგორც მე არაერთხელ აღვნიშნავდი, მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი გამოიწვია განვითარებული კაპიტალისტური ქვეყნების (უპირველეს ყოვლისა, ამერიკის შეერთებული შტატების) პოლიტიკურ მენეჯმენტში წინა წლებში დაშვებულმა შეცდომებმა, ხოლო არასწორი პოლიტიკური მენეჯმენტის სიღრმისეული საფუძვლები უნდა ვეძებოთ იმ "მეცნიერულ იდეებში", რომლებსაც ეყრდნობოდნენ განვითარებული კაპიტალისტური ქვეყნების ლიდერები (!!).

სახელმწიფოს ლიდერის შემოქმედებითი აზროვნებისა და ორგანიზატორული უნარის განსაკუთრებულ როლზე და მნიშვნელობაზე მიუთითებს ის ფაქტი, როდესაც ის ამსხვრევს ზოგიერთ ტრადიციულ შეხედულებას, დამახასიათებელს კაპიტალიზმისათვის, რათა დაძლეული იქნას ეკონომიკური კრიზისი.

ამრიგად, სახელმწიფოს ლიდერს განსაკუთრებული როლი ენიჭება ქვეყნის მართვაში და ეფექტიან ფუნქციონირებაში.

ამასთან, მთავარია ის, თუ ვინ მართავს და როგორ მართავს სახელმწიფოს, და არა ის, თუ რა ჰქვია იმ თანამდებობას, რომელიც სახელმწიფოს ლიდერს უკავია:

არის ეს – პრეზიდენტი, პრემიერ-მინისტრი, პარლამენტის თავმჯდომარე თუ სხვა, რამეთუ ნებისმიერ შემთხვევაში სახელმწიფოს ჰყავს (ეყოლება) ლიდერი – ჰყავს (ეყოლება) არა კოლექტიური, არამედ ინდივიდუალური ლიდერი, რომელიც "ლირიჟორობს" ("უღირიჟორებს") როგორც სახელმწიფო ხელისუფლების, ისე მთლიანად საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ფუნქციონირებას, რაც სულაც არ ამცირებს სახელმწიფო ხელისუფლების სხვადასხვა შტოს მნიშვნელობას, და აგრეთვე ცალკეულ სფეროებში სხვადასხვა დონის ლიდერების ეფექტიანი მოღვაწეობის აუცილებლობას.

მაშასადამე, თავს ნუ მოვიტყუებთ "კოლექტიური ლიდერებისადმი" უსაფუძვლო იმედით.

სახელმწიფოს ინდივიდუალურ ლიდერს კი თავისი სახელი უნდა ერქვას და ეს სახელია – პრეზიდენტი, რომელსაც ლიდერის შესაბამისი უფლებები უნდა ჰქონდეს, მაგრამ, ამავე დროს, მას უნდა ჰქონდეს ამ უფლებებთან დაბალანსებული დიდი პასუხისმგებლობაც, რაც ბევრად უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე სახელმწიფოებრივი მოწყობის კონსტიტუციური მოდელის შეცვლა.

კერძოდ, არცერთი სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევა არ უნდა იყოს შეზღუდული რამდენიმე (როგორც წესი, ორი) ვადით, რადგან თუ პიროვნება არ იმსახურებს პრეზიდენტობას, მაშინ ის სათანადო იურიდიული პასუხისმგებლობის მექანიზმების საშუალებით, რომლებიც შეიქმნება თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის საფუძველზე [8], უნდა გათავისუფლდეს პრეზიდენტის თანამდებობიდან პირველი ვადის დამთავრებამდეც, ხოლო თუ ის იმსახურებს პრეზიდენტის თანამდებობაზე თუნდაც ხუთჯერ ან უფრო მეტჯერ არჩევას, კონსტიტუცია არ უნდა

ზღუდავდეს ამას, რამეთუ ასეთი შეზღუდვა ეწინააღმდეგება თვითონ კონსტიტუციის პრინციპებს, რადგან ამით ილახება ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები.

საქართველოს კონსტიტუციის მე-14 მუხლის თანახმად:

„ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა“ [9].

ამასთან, „საქართველოს კონსტიტუცია, – (მუხლი 39), – არ უარყოფს ადამიანისა და მოქალაქის სხვა საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებს, თავისუფლებებსა და გარანტიებს, რომლებიც აქ არ არის მოხსენიებული, მაგრამ თავისთავად გამომდინარეობენ კონსტიტუციის პრინციპებიდან“ [9].

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ნებისმიერი თანამდებობის დასაკავებლად – იქ სადაც ტარდება არჩევნები (ან კონკურსი) დაუშვებელია, რომ აეკრძალოს პიროვნებას მასში მონაწილეობის უფლება მხოლოდ იმის გამო, რომ ამ თანამდებობაზე ის უკვე იყო არჩეული ორჯერ.

მიუხედავად ამისა, საქართველოს კონსტიტუციის (მუხლი 70, პუნქტი პირველი) თანახმად:

„1. საქართველოს პრეზიდენტი აირჩევა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით 5 წლის ვადით. ერთი და იგივე პირი პრეზიდენტად შეიძლება აირჩეს ზედიზედ მხოლოდ ორჯერ“ [9].

ამრიგად, ამ შემთხვევაში საქართველოს კონსტიტუციაში, ისევე, როგორც სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, ადგილი აქვს კონსტიტუციით ”დაკანონებულ“ ანტიკონსტიტუციურობას, რამეთუ ილახება ადამიანის კონსტიტუციური უფლებები და თავისუფლებები.

არჩევნები ხომ სწორედ იმიტომ ტარდება, რათა გამოვლენილი იქნეს მასში მონაწილეთა შორის საუკეთესო. და თუ პიროვნება თავისი შემოქმედებითი აზროვნებით, კვალიფიკაციით, ორგანიზატორული უნარით და ა.შ., ჯობნის თავის კონკურენტებს, მაშინ რატომ უნდა აეკრძალოს მას არჩევნებში მონაწილეობა და პრეზიდენტის თანამდებობის დაკავება?!

ეს ხომ არა მართო ლახავს მოქალაქის კონსტიტუციურ უფლებებს, თავისუფლებებს და სოციალურ-ეკონომიკურ ინტერესებს, არამედ სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის სტრატეგიულ შეცდომას წარმოადგენს, რამეთუ ასეთი ქმედებით საბოლოო ჯამში საზოგადოება და სახელმწიფო ზიანდება.

მაშასადამე, საქართველოს კონსტიტუციიდან (მუხლი 70, პუნქტი პირველი) ამოღებული უნდა იქნეს სიტყვები: „ერთი და იგივე პირი პრეზიდენტად შეიძლება აირჩეს ზედიზედ მხოლოდ ორჯერ“.

შესაბამისად, საქართველოს კონსტიტუციის 70-ე მუხლის პირველი პუნქტი უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. საქართველოს პრეზიდენტი აირჩევა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით 5 წლის ვადით“.

თუმცა, ჩემი წინადადება იმის შესახებ, რომ მოიხსნას სახელმწიფოს კონსტიტუციით (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) გათვალისწინებული ანტიკონსტიტუციური შეზღუდვა, რომლითაც საქართველოს პრეზიდენტს (და საერთოდ სახელმწიფოთა პრეზიდენტებს) ეკრძალება მონაწილეობა საპრეზიდენტო არჩევნებში მისი ამ თანამდებობაზე ზედიზედ ორჯერ არჩევის შემდეგ, ნაკარნახევია მხოლოდ სამართლიანობისა და კონსტიტუციურობის

პრინციპით, და არა ამა თუ იმ კონკრეტული პირის ინტერესებით, ანუ ჩემი წინადადება სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ნებისმიერი პიროვნება, რომელიც არჩეული იქნება სახელმწიფოს პრეზიდენტის თანამდებობაზე, მიუხედავად მისი დამსახურებისა თუ დაუძსახურებლობისა საბუდამოდ უნდა დარჩეს ამ პოსტზე.

პირიქით, ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირათა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის საფუძველზე [8] საქართველოს კონსტიტუციაში (და საერთოდ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში) შეტანილი უნდა იქნეს ცვლილებები და დამატებები, რომელთა თანახმად უნდა განისაზღვროს პრეზიდენტის უმკაცრესი პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული უნდა იყოს მის უფლებებთან.

კერძოდ, პრეზიდენტად არჩევის შემთხვევაში განსაზღვრული უნდა იყოს გარკვეული ვადა (მაგალითად, ერთი ან ორი წელი), რომლის გასვლის შემდეგ პრეზიდენტი ავტომატურად კარგავს თავის სტატუსს, თუ სახელმწიფოში ყველა მოქალაქე არ იქნა უზრუნველყოფილი საარსებო მინიმუმით მაინც, რომელიც უნდა შეიცავდეს არა მარტო კვების, ტანსაცმლის, ბინის ხარჯებს, კომუნალურ გადასახადებს, არამედ უნდა შეიცავდეს აგრეთვე ადამიანის და მისი ოჯახის არსებობისათვის საჭირო მთელ კომპლექსს, მათ შორის, სამედიცინო უზრუნველყოფას, წამლების ხარჯებს, მინიმალური ინტელექტუალური მოთხოვნების დაკმაყოფილებისათვის საჭირო ხარჯებს და ა.შ.

აღნიშნული წინადადების საფუძვლიანობა დასტურდება იმითაც, რომ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის (10 დეკემბერი, 1948 წ.) თანახმად (მუხლი 23, პუნქტი 3) „ყოველ მუშაკს აქვს უფლება იღებდეს სამართლიანსა და დამაკმაყოფილებელ გასამრჯელოს, რომელიც უზრუნველყოფს ღირსეულ ადამიანურ არსებობას თვითონ მისთვის და მისი ოჯახისათვის...“ [10, გვ. 12].

ამავე დროს, საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად (მუხლი 15): „სიცოცხლე ადამიანის ხელშეუვალი უფლებაა და მას იცავს კანონი“ [9].

გარდა ამისა, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად: „ყოველ ადამიანს აქვს უფლება ჰქონდეს ცხოვრების ისეთი დონე, საკვების, ტანსაცმლის, ბინის, სამედიცინო მოვლისა და საჭირო სოციალური მომსახურების ჩათვლით, რომელიც აუცილებელია თვითონ მისი და მისი ოჯახის ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის შესანარჩუნებლად, და უფლება უზრუნველყოფილი იყოს უმუშევრობის, ავადმყოფობის, ინვალიდობის, ქვრივობის, მოხუცებულობის ან მისგან დამოუკიდებელ გარემოებათა გამო არსებობის საშუალებათა დაკარგვის სხვა შემთხვევაში“ [10, გვ. 12].

ამრიგად, პრეზიდენტმა, როგორც კონსტიტუციის გარანტმა, სახელმწიფოში უნდა უზრუნველყოს პირობების შექმნა ყოველი ადამიანის ღირსეული ცხოვრებისათვის, ხოლო წინააღმდეგ შემთხვევაში მან უნდა დატოვოს პოსტი ყოველგვარი რევილუციებისა და იმპიჩმენტების გარეშე.

* * *

პრეზიდენტმა ავტომატურად უნდა დაკარგოს თავისი სტატუსი აგრეთვე იმ შემთხვევაშიც, თუ ის ხელს მოაწერს და გამოაქვეყნებს ანტიკონსტიტუციურ კანონს ან სხვა ანტიკონსტიტუციურ სამართლებრივ აქტს, რამეთუ ეს წარმოადგენს კონსტიტუციის საწინააღმდეგო ქმედებას, რომლითაც ილახება ადამიანის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს უფლებები, თავისუფლებები და ინტერესები.

ზემოაღნიშნულ შემთხვევაში პრეზიდენტის სტატუსის შეწყვეტის შემდეგ საკონსტიტუციო სასამართლოში შეიძლება გასაჩივრდეს სამართლებრივი აქტის ან მისი ნაწილის კონსტიტუციურობის საკითხი (თუ ჯერ კიდევ მანამდე თვითონ – თავისი ინიციატივით – საკონსტიტუციო სასამართლომ არ მიიღო ასეთი გადაწყვეტილება, რაც მის მოვალეობას წარმოადგენს – მის მოვალეობას უნდა წარმოადგენდეს).

და თუ საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ დადასტურდა აღნიშნული სამართლებრივი აქტის ან მისი ნაწილის ანტიკონსტიტუციურობა, მაშინ ძალაში რჩება პრეზიდენტის უფლებამოსილების ავტომატურად შეწყვეტა [4, გვ. 64-74].

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 352 გვ.

2. კურატაშვილი ალფრედ. “დემოკრატია” – *მკვლად დაბადებული “პოლიტიკური მოდა”*, რომელიც განუხორციელებადია (!) (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2010. – 176 გვ.

3. კურატაშვილი ალფრედ. კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანის პრობლემა: როგორი უნდა იყოს სახელმწიფოს პრეზიდენტის უფლებამოსილება და ვინ უნდა ირჩევდეს პრეზიდენტს?! საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „პროგრესი“, 2017, №3-4. სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია. თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2017. – გვ. 81-87.

4. კურატაშვილი ალფრედ. *რა ცვლილებებია აუცილებელი საქართველოს კონსტიტუციაში და მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში?! „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვა*. თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2010. – 84 გვ.

5. კურატაშვილი ალფრედ. ადამიანის უფლებები და ხალხის ეკონომიკური გადარჩენის თეორიები. ეკონომიკური და მორალურ-ფსიქოლოგიური გენოციდი: მისი აღმოფხვრის პოლიტიკურ-სამართლებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური გზები და მექანიზმები (მონოგრაფია ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 400 გვ.

6. Шадури В. Ленинградский университет и деятели грузинской культуры. Тбилиси: Издательство «Мерани», 1968. – 76 с.

7. კურატაშვილი ალფრედ. პოლიტიკური მენეჯმენტის ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძვლები. *მმართველობითი სამართალი და ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის განმსაზღვრელი თეორიული ბაზისი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 720 გვ.

8. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.

9. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346>

10. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებულია და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა „სამშობლო“, 1992.

http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-ufleбата-sayoveltao-deklaracia.doc

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

იურიდიულ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი (სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი, საჯარო სამართალი), საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

სახელმწიფო მართვის სამართლებრივი უზრუნველყოფა – ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის პრაქტიკული რეალიზაციის აუცილებელი საშუალებაა!!!

**სახელმწიფო მართვის უმთავრესი პრობლემა და დანიშნულებაა –
ემსახუროს ხალხს – ხალხის ინტერესების რეალიზაციას!!!**

ამასთანავე, სრულიად უდავოა, რომ სახელმწიფოს ეფექტიანი მართვა შეუძლებელია მისი სათანადო სამართლებრივი უზრუნველყოფის გარეშე.

თუმცა განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უმთავრესი და უზენაესია ადამიანის – ხალხის – ინტერესები, რომელსაც ემსახურება (რომელსაც უნდა ემსახურებოდეს) სახელმწიფო მართვა – კანონის (სამართლებრივი აქტების), როგორც ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელი საშუალების გამოყენებით.

აქედან გამომდინარე, სრულიად უდავოა, რომ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უზენაესობას ფლობს – *უზენაესობას უნდა ფლობდეს* – ხალხის ინტერესები, რამეთუ სახელმწიფო მართვის და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფის დანიშნულებაა – ემსახუროს ხალხის ინტერესებს, ემსახუროს ხალხის ინტერესების უზენაესობას, და არა – პირიქით.

ამრიგად, თუმცა ცხადზე ცხადია, რომ უკანონობასთან შედარებით კანონს უდავოდ უნდა ჰქონდეს “უზენაესობა”, მაგრამ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უზენაესობა უნდა ჰქონდეს არა კანონს, არამედ ხალხის ინტერესებს!!!

მაშასადამე, სრულიად უსაფუძვლოა იმის გაფიქრებაც კი, რომ თითქოს ხალხის ინტერესების უზენაესობა წინააღმდეგობაშია სახელმწიფო მართვის სამართლებრივ უზრუნველყოფასთან, რამეთუ სახელმწიფო მართვა და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფა წარმოადგენს მხოლოდ ხალხის ინტერესების უზენაესობის პრაქტიკული რეალიზაციის აუცილებელ საშუალებას.

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სრულიად ლოგიკურად ისმის კითხვები:

ნუთუ მეცნიერების სფეროს წარმომადგენელთა და პოლიტიკოსთა შორის ვინმესთვის ძნელი გასაგები უნდა იყოს, რომ სახელმწიფო და, შესაბამისად, სახელმწიფო ხელისუფლება არსებობს და ფუნქციონირებს ხალხისთვის – ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის?!

და ნუთუ ეჭვს უნდა იწვევდეს ის ფაქტი, რომ სახელმწიფოში იქმნება და არსებობს კონსტიტუცია, სხვა კანონები და, საერთოდ, სამართლებრივი აქტები სწორედ ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის?!

ნუთუ ვინმეს შეიძლება ეგონოს, რომ თითქოს ადამიანები იქმნებიან, იბადებიან და არსებობენ – ცხოვრობენ – კანონებისათვის?!

და რადგან არცერთი მეტ-ნაკლებად ნორმალურად მოაზროვნე – თუნდაც საშუალო განათლების მქონე – ადამიანი (რომელიც სკლეროზით არ არის დაავადებული) არავითარ შემთხვევაში არ ჩათვლის, რომ თითქოს ადამიანი – საზოგადოება და სახელმწიფო – არსებობს კანონისათვის, და არა – პირიქით, სრულიად ლოგიკურად გაკვირვებას იწვევს, როდესაც მეცნიერების სფეროს წარმომადგენლები და პოლიტიკოსები მთელ “ცივილიზებულ” მსოფლიოში “უდავოდ” “მიიჩნევენ” და უსიტყვოდ აღიარებენ სახელმწიფოში – “კანონის უზენაესობას” (!!).

ზემოაღნიშნულ – აშკარად მცდარ და სრულიად უსაფუძვლო, მაგრამ “ტრადიციად” დამკვიდრებულ – “კანონის უზენაესობას” თუ “დავეთანხმებით”, მაშინ გამოდის, რომ თითქოს სახელმწიფოს მართვაც უნდა განხორციელდეს კანონებისათვის, ანუ საშუალებებისათვის, და არა სოციალური მიზნისათვის – არა ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის (!!).

გასაგებია, რომ საერთაშორისო მასშტაბით დამკვიდრებულ „აზრს“ – ფაქტობრივად კი – უაზრობას, რომელსაც “კანონის უზენაესობას” უწოდებენ, ადამიანები, ალბათ დაუკვირვებლად, “მექანიკურად” იმეორებენ, მაგრამ – ეს ხომ სრული აბსურდია (!!).

ამიტომ, ნაცვლად იმისა, რომ სრულიად უსაფუძვლოდ იმეორონ ტერმინი – “კანონის უზენაესობა”, ჩემი რჩევა იქნებოდა მეცნიერების სფეროს წარმომადგენლებისა და პოლიტიკოსებისადმი, რომ ისინი საფუძვლიანად გაეცნონ და ღრმად შეისწავლონ ჩემს მიერ ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ შექმნილი ხალხის ინტერესების უზენაესობის პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორია [1; 2; 3, გვ. და სხვა], რის შემდეგაც, ყველა პიროვნება, ვინც კარგად გაიგებს და გააცნობიერებს აღნიშნული თეორიის არსს, ველარ დარჩება უაზრო და დაუსაბუთებელი “კანონის უზენაესობის” “პროპაგანდისტად” (!!).

დავას არ უნდა იწვევდეს, რომ კანონი არის და ყოველთვის უნდა იყოს მხოლოდ მიზნის მიღწევის – ხალხის ინტერესების რეალიზაციის – აუცილებელი საშუალება, რომ კანონი არის მხოლოდ მიზნის მიღწევის აუცილებელი ინსტრუმენტი, და არა თვითმიზანი.

შესაბამისად, დავას არ უნდა იწვევდეს ის, რომ ყველაფერი – ყველა საშუალება – საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ემსახურებოდეს მხოლოდ ხალხის ინტერესების რეალიზაციას, როგორც განმსაზღვრელ და უზენაეს მიზანს.

მაშასადამე, არცერთ საშუალებას, და, *მათ შორის*, არც კანონს, რომელიც ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელ ინსტრუმენტს წარმოადგენს, არ შეიძლება ჰქონდეს უზენაესობა ადამიანზე – ხალხზე, რამეთუ უზენაესობა ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ეკუთვნოდეს ადამიანს – ადამიანის ინტერესებს, ხალხის ინტერესებს.

ამრიგად, რეალურად ხალხის სამსახურში მყოფ სახელმწიფოში, უზენაესობა უნდა ეკუთვნოდეს სწორედ ადამიანის – ხალხის – ინტერესებს, ანუ უზენაესობა ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ეკუთვნოდეს სოციალურ – ჰუმანოსოციალურ – მიზანს, რომლის რეალიზაციისთვისაც, *როგორც მე ჯერ კიდევ 1980 წელს გამოქვეყნებულ სამეცნიერო ნაშრომში აღვნიშნავდი*, ყველა გზა, ფორმა და მეთოდი გამართლებულია, თუ ისინი გამორიცხავენ ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნობრივ მოვლენებს [4, გვ. 93].

* * *

მოცემული კვლევის პრობლემასთან დაკავშირებით, მე წლების წინ აღვნიშნავდი, რომ:

“უზენაესობა ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში – საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, რომელიც ყოველი ადამიანის ინტერესებს – ხალხის ინტერესებს ემსახურება, უნდა ეკუთვნოდეს სწორედ ადამიანის ინტერესებს – ხალხის ინტერესებს, და არა კანონს, რამეთუ კანონი უნდა განიხილებოდეს როგორც საშუალება, როგორც სოციალური მიზნის რეალიზაციის ინსტრუმენტი.

უფრო მეტიც, კანონი ნებისმიერ საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივ სისტემაში – არის მხოლოდ მიზნის რეალიზაციის საშუალება ან საშუალებათა ეკონომიკური თვითმიზნის რეალიზაციის საშუალება, ე.ი. ნებისმიერ შემთხვევაში კანონი არის საშუალება.

მიუხედავად ამისა, თანამედროვე ცივილიზებულ სამყაროში კანონის უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში ითვლება საყოველთაოდ მიღებულ და საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპად, რაც წარმოადგენს სიღრმისეულად მცდარ მიდგომას, რამეთუ კანონი უნდა ემსახურებოდეს ადამიანს, და არა ადამიანი – კანონს.

მაშასადამე, თუმცა საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ნორმალური და ეფექტიანი ფუნქციონირება წარმოუდგენელია კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების გამოყენების გარეშე, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ კანონს უნდა ეკუთვნოდეს უზენაესობა ადამიანის მიმართ – ხალხის მიმართ.

ამრიგად, თუმცა კანონის უზენაესობის მომხრეები, ალბათ, გულისხმობენ საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფუნქციონირების სამართლებრივი რეგულირების აუცილებლობას, რაც სრულიად ბუნებრივია და სამართლიანია, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ კანონი შეიძლება დავაყენოთ ადამიანის ინტერესებზე – ხალხის ინტერესებზე – მაღლა” [2, გვ. 113-114].

ამასთანავე, კანონის უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში ნიშნავს სწორედ იმას, რომ თითქოს კანონს აქვს უზენაესობა ადამიანზე – რომ თითქოს კანონს აქვს უზენაესობა ხალხზე (!).

“ხოლო თუ კანონის უზენაესობაში იგულისხმება, რომ კანონი ემსახურება ხალხის ინტერესებს, მაშინ უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ეკუთვნოდეს ადამიანის ინტერესებს – ხალხის ინტერესებს, და არა კანონს, რამეთუ კანონის უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში პირდაპირ და უშუალოდ ნიშნავს კანონის უზენაესობას

ადამიანზე – ნიშნავს კანონის უზენაესობას ხალხზე, რასაც არ შეიძლება ჰქონდეს არავითარი გამართლება.

მაშასადამე, საზოგადოებაში და სახელმწიფოში კანონის უზენაესობის შემთხვევაში, კანონი ბატონობს ადამიანზე – კანონი ბატონობს ხალხზე.

ამასთან, ასეთ შემთხვევაში, ხალხზე ბატონობს სახელმწიფო ხელისუფლებაც, რომელიც ღებულობს კანონებს და სხვა სამართლებრივ აქტებს, და აგრეთვე აკონტროლებს მათ აღსრულებას, და რომელსაც ზოგჯერ შეუძლია მიიღოს ისეთი კანონები, და შეუძლია მოითხოვოს ისეთი კანონების აღსრულება, რომლებიც არა მარტო არ იქნება ხალხის სამსახურში, არამედ გამოყენებული იქნება როგორც ხალხის ძარცვისა და დამონების საშუალება, გამოყენებული იქნება როგორც ხალხის პოლიტიკური, ეკონომიკური და სულიერი გენოციდის საშუალება” [2, 114-115].

აქვე განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნო შემდეგი:

“კანონებს არ შეიძლება ჰქონდეს უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში არა მარტო იმიტომ, რომ ზოგჯერ ღებულობენ და ფუნქციონირებს ისეთი კანონები და სხვა სამართლებრივი აქტები, რომლებიც ლახავს ადამიანის უფლებებს, თავისუფლებებს და ინტერესებს, არამედ უპირველეს ყოვლისა იმიტომ, რომ კანონები იქმნება და ფუნქციონირებს ადამიანისათვის (ხალხისათვის), და არა ადამიანი იბადება და ცხოვრობს კანონებისათვის.

ამასთან, ზემოაღნიშნული შეიძლება გამოხატული იქნეს ჩემს მიერ შემუშავებული შემდეგი ფორმულით:

ადამიანის ინტერესების უზენაესობა:

ა (ადამიანი) – ბ (კანონი) – ა (ადამიანი),

და არა კანონის უზენაესობა:

ბ (კანონი) – ა (ადამიანი) – ბ (კანონი),

რამეთუ კანონი უნდა ემსახურებოდეს ადამიანს,

და არა ადამიანი კანონს.

ზემოთ მოყვანილი ფორმულა თვალნათლივ უჩვენებს, რომ კანონი იქმნება ადამიანის მიერ თვითონ ადამიანის ინტერესების რეალიზაციისათვის, ე.ი. ეს ფორმულა კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ კანონი არის მხოლოდ ადამიანის ინტერესების რეალიზაციის საშუალება, და ამიტომ კანონს არ შეიძლება ჰქონდეს უზენაესობა ადამიანზე.

მაშასადამე, ყველა კანონი და ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი საზოგადოებაში და სახელმწიფოში კიდევაც რომ ემსახურებოდეს ყოველი ადამიანის ინტერესებს – ხალხის ინტერესებს, მაშინაც კი ისინი (კანონები და სხვა სამართლებრივი აქტები) დარჩებოდა მხოლოდ ადამიანის ინტერესების რეალიზაციის საშუალებებად – დარჩებოდა მხოლოდ ხალხის ინტერესების უზენაესობის სამართლებრივი უზრუნველყოფის საშუალებებად” [2, გვ. 161-162].

ამრიგად, “ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია სულაც არ ამართლებს კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებს საზოგადოებაში და სახელმწიფოში.

უფრო მეტიც, ხალხის ინტერესების უზენაესობა უნდა ხორციელდებოდეს კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების – როგორც სოციალური მიზნის რეალიზაციის აუცილებელი საშუალებების – მეშვეობით, რამეთუ უკანონობას არანაირად არ შეუძლია მიგვიყვანოს ხალხის ინტერესების – როგორც ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს უმაღლესი (უზენაესი) მიზნის – რეალიზაციამდე” [2, გვ. 126].

მაშასადამე, “როგორც მეცნიერულ კვლევაში, ისე საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მართვაში, ჩემს მიერ შექმნილი ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიიდან გამომდინარე, აუცილებელია ვხელმძღვანელობდეთ არა კანონის უზენაესობით, არა საშუალებათა უზენაესობით, არამედ მიზნის უზენაესობით – სოციალური მიზნის უზენაესობით, ადამიანის ინტერესების – ხალხის ინტერესების – უზენაესობით” [2, გვ. 152].

* * *

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ არა მარტო არ უნდა ვხელმძღვანელობდეთ კანონის უზენაესობით, არამედ როგორც მე ადრეც ვამახვილებდი ამაზე ყურადღებას, არ უნდა ვხელმძღვანელობდეთ აგრეთვე “სამართლის უზენაესობით, რამეთუ სამართლის უზენაესობა ისევე გაუმართლებელია, როგორც გაუმართლებელია კანონის უზენაესობა, რადგან “სამართალი არის ბუნებით განპირობებული ადამიანთა უფლება-მოვალეობების განმსაზღვრელი ზოგადსავალდებულო ქცევის წესების ერთობლიობა და საზოგადოებრივი ურთიერთობების მოწესრიგების სისტემა, რომელსაც ახასიათებს ნორმატიულობა, ფორმალური განსაზღვრულობა, სისტემურობა და მათი შესრულება სახელმწიფოებრივი ზემოქმედებით არის უზრუნველყოფილი” (სამართალი.

<https://ka.wikipedia.org/wiki/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%97%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%98>),

ხოლო სამართლის უზენაესობა არის “სამართლებრივი დოქტრინა, რომლის თანახმად არავინ არ შეიძლება იყოს კანონზე მაღლა...” (Верховенство права.

<https://go.mail.ru/search?fr=ffhp1.0.4&sbmt=1500408486678&frm=main&gp=818404&q=%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0>),

ანუ სამართლის უზენაესობა – ეს ისევე კანონის (სამართლებრივი ნორმების), ანუ საშუალებათა უზენაესობაა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში.

მაშასადამე, უზენაესობა უნდა ეკუთვნოდეს სწორედ ადამიანის – ხალხის – ინტერესებს, მაგრამ ამ ინტერესების რეალიზაცია უნდა ხორციელდებოდეს არა უბრალოდ კანონის, და არა უბრალოდ სამართლის – სამართლებრივი ნორმების – გამოყენებით, არამედ ეს უნდა ხდებოდეს მხოლოდ სამართლიანი კანონების გამოყენებით, რამეთუ სამართლიანობის დაცვა – ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელი პირობაა.

ამრიგად, ჩემს მიერ შექმნილი ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია არის რევოლუციურად ახალი თეორია, რომელიც რადიკალურად განსხვავდება, როგორც კანონის უზენაესობისგან, ისე სამართლის უზენაესობისგან” [7, გვ. 238].

* * *

რაც შეეხება ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის პრაქტიკულ რეალიზაციას, ის შეუძლებელია სახელმწიფო მართვის სამართლებრივი უზრუნველყოფის გარეშე, მაგრამ ხალხის ინტერესების უზენაესობის რეალიზაციის აუცილებელ თეორიულ-ინტელექტუალურ საფუძველს წარმოადგენს აგრეთვე ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორია [8; 9; და ა.შ.], რომლის საფუძველზეც უნდა შეიქმნას სათანადო სამართლებრივი მექანიზმები, რამეთუ, *წინააღმდეგ შემთხვევაში*, სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება და ხალხის ინტერესების უზენაესობის რეალიზაცია მხოლოდ ცრუ ლოზუნგად დარჩება.

* * *

დასკვნა: ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია წარმოადგენს რევოლუციურად ახალ მეცნიერულ მიმართულებას ფილოსოფიურ, იურიდიულ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სახელმწიფო მართვის მეცნიერებებში, რომელიც გამომდინარეობს ჩემს მიერვე შექმნილი სტრატეგიული მეცნიერული მიმართულებებიდან – მიზნის ფილოსოფიიდან და სოციალური მიზნის ფილოსოფიიდან, და არა ფილოსოფიიდან, რომელსაც მე საშუალებათა ფილოსოფიას ვუწოდებ [5; 6; და სხვა].

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების დიქტატურის თეორია. *ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების განმსაზღვრელი მეცნიერული მიმართულება* (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997. – 76 გვ.
2. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 336 გვ.
3. კურატაშვილი ალფრედ. პოლიტიკური მენეჯმენტის ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძვლები. *მმართველობითი სამართალი და ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის განმსაზღვრელი თეორიული ბაზისი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 720 გვ.
4. Кураташвили Альфред А. *Философско-политэкономические миниатюры. Материалы Республиканской научной конференции: "Актуальные проблемы теории"* (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: "Мецниереба", 1980. – с. 79-104.
5. კურატაშვილი ალფრედ. მიზნის ფილოსოფია – საშუალებათა ფილოსოფიის ალტერნატივა (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997. – 100 გვ.
6. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 352 გვ.
7. კურატაშვილი ალფრედ. ჰუმანოსოციალური სახელმწიფოს და მისი სამართლებრივი სისტემის შექმნისა და ფუნქციონირების თეორიული საფუძვლები. *სახელმწიფო მართვის რევოლუციურად ახალი – სოციალურად გამიზნული ფილოსოფიური, სამართლებრივი და პოლიტიკურ-ეკონომიური მეცნიერული თეორიები* (მონოგრაფია ქართულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2017. – 432 გვ.
8. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირება – საზოგადოების ეფექტიანი ფუნქციონირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორია (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997. – 76 გვ.
9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003. – 256 გვ.

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Член Федерации журналистов

**ЧИСТО ЭКОНОМИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ
ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ СФЕРЫ НАУК
(прежде всего, сферы экономических наук)
И СФЕРЫ ПОЛИТИКИ – ЭТО
«ИНФЕКЦИОННАЯ» «БОЛЕЗНЬ»,
«ОТРАВЛЯЮЩАЯ»
ГОСУДАРСТВЕННУЮ ПОЛИТИКУ И
ОБЩЕСТВЕННУЮ ЖИЗНЬ,
И ПРИВОДЯЩАЯ К СТРАДАНИЯМ
МИЛЛИОНОВ ЛЮДЕЙ (!?)**

**Влияние капитализма –
как проявление
экономического фашизма (!?)**

Чисто экономическое мышление свойственно сущностной природе истинного капитализма, в котором господствуют – деньги, рынок, прибыль, капитал над человеком, в котором господствует экономическая самоцель средств, что является проявлением именно истинного капитализма – как экономического фашизма (!!).

Следовательно, Капитализм – это «уродливое» прошлое человечества, которое еще нужно «преодолеть» (!!).

Хотя вышеотмеченное вовсе не означает, что будто бы я являюсь сторонником так называемого «научного», но на самом деле утопического – явно неосуществимого – марксистско-ленинского «социализма» (!!).

Наоборот, в действительности, я являюсь создателем революционно новых теорий – Теории Истинно человеческого общества и Теории Истинно человеческого государства [1; 2; 3; и др.], я являюсь создателем и сторонником своего собственного «изма» – Альфредизма или Кураташвилизма [4, с. 92; и др.], т.е. являюсь создателем революционно нового научного направления – являюсь создателем революционно новых научных направлений, и являюсь инициатором практического построения на их основе Истинно человеческого общества и государства!!!

«В связи с проблемой “изм”-ов, - как я отмечал и ранее, - следует особо учесть, что необходимо выступать против безоговорочной капитуляции перед каким-либо «изм»-ом, необходимо выступать против монополии одного какого-либо “изм”-а – против господства одного «изм»-а в науке, а не против «изм»-ов вообще, ибо это было бы равнозначно отказу от творческого развития науки, и, соответственно, было бы равнозначно отказу от развития общества и государства [4, с. 93; и др.].

Таким образом, я являюсь автором Теорий общества и государства, служащего не интересам экономической цели – служащего не интересам экономической самоцели средств, а общества и государства, нацеленного на реализацию интересов народа, служащего интересам каждого человека, т.е. служащего социальной – гуманносоциальной – цели, для достижения которой, как я отмечал еще в 1980 году, все пути, формы и методы оправданы, если они исключают антисоциальные, антигуманные, антинравственные явления [5, с. 93; и др.].

Притом, создание и эффективное функционирование Истинно человеческого общества, государства и человечества в целом в интересах каждого Человека, и практическая реализация социальной – гуманносоциальной – цели возможна лишь на основе созданных мной же:

Философии социальной цели [4; и др.], Теории верховенства интересов народа [6; и др.] и Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [7; и др.].

* * *

Что касается политики государства в области экономики, необходимо отметить, что политика государства, служащего интересам народа, должна быть не результатом проявления чисто экономического мышления, должна быть не чисто экономической политикой, подчиненной – деньгам, рынку, прибыли, капиталу, должна быть не проявлением чисто экономической сущностной природы капитализма – как экономического фашизма, а должна быть социально-экономической политикой, должна быть политикой, нацеленной на реализацию социальной – гуманносоциальной – цели, и учитывающей экономические средства ее реализации.

Таким образом, экономическая политика государства должна быть именно социально-экономической политикой, основанной на созданных мной – Философии социальной цели, Теории верховенства интересов народа и Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц.

Принципиально важно отметить, что, по моему глубокому убеждению, экономическую политику государства должны определять не «экономисты» в узком понимании, для которых главным критерием эффективности является получаемый доход, выраженный в экономических показателях – в количестве денег, в прибыли и т.д., а должны и могут определять – политико-экономы (политэкономы), притом должны определять творчески мыслящие политико-экономы – политэкономы, которые по своему мышлению, по своим знаниям и по своей реальной квалификации являются также социальными философами и юристами – являются юристами, прежде всего, в области Теории, в области Конституционного права и в области Прав человека, и деятельность которых посвящена реализации интересов Человека – реализации интересов народа.

Следовательно, экономическую политику государства – так же, как и политику управления обществом и государством – должны определять ученые, для которых главным критерием эффективности экономики, бизнеса и государственного управления – определяющим критерием эффективности в Истинно человеческом обществе и государстве вообще, в соответствии с созданными мной теориями, является реализация социальной цели!!!

* * *

В связи «с порочным» чисто экономическим мышлением некоторых представителей сферы наук (прежде всего, сферы экономических наук) и сферы политики, необходимо отметить, что это именно «инфекционная» «болезнь», «отравляющая» государственную политику и общественную жизнь, и приводящая к страданиям миллионов людей (?!).

Притом, чисто экономическое мышление представляет собой именно проявление сущностной природы капитализма – представляет собой проявление экономического фашизма (?!).

* * *

Чем же является, если не проявлением чисто экономического мышления – если не экономическим фашизмом, *например*, допущение и функционирование в обществе и в государстве азартных «игр» – так называемого «игорного» (явно преступного) бизнеса – ради получения денег, ради получения все большей прибыли, ради достижения чисто экономической цели – за счет мошеннического ограбления и уничтожения огромного количества людей (?!).

Следовательно, в условиях допущения и функционирования в обществе и в государстве азартных так называемых «игр» – в условиях допущения и функционирования в государстве «игорного» бизнеса, являющегося преступлением против человечности, фактически имеет место «пожертвование» людьми ради достижения чисто экономической цели – ради денег, ради прибыли, ради капитала, что, без всякого сомнения, является проявлением истинного капитализма – является проявлением экономического фашизма (?!).

И здесь возникает вопрос:

Неужели можно считать «учеными» тех лиц, которые не только не создали и не могут создать ничего принципиально нового – международно значимого – в науке, но и мозги которых находятся в состоянии «затмения» под влиянием чисто экономического мышления, свойственного сущностной природе истинного капитализма, и приводящего к экономическому фашизму (?!).

И неужели должно быть место в науке подобным «представителям» сферы науки, находящимся в плену чисто экономического мышления, которые «ищут» «оправдание» преступлению против человечности –

«ищут» «оправдание» азартным «играм» в том, что эти так называемые «игры» «пополняют» государственный бюджет (?!).

Удивительно, но факт (?!).

В заключение считаю необходимым отметить, что, по моему глубокому и научно обоснованному убеждению, «творцам» и сторонникам преступных деяний – «творцам» и сторонникам преступлений против человечности, не должно быть место в обществе и в государстве, а тем более, не должно быть место в науке и в политике (?!).

*** * ***

И в конце, в отношении представителей сферы науки, считаю необходимым отметить следующее:

Чтобы иметь моральное право возражать мне и выступать против моих революционно новых теорий, самому надо быть истинным ученым – надо быть создателем международно значимых принципиально новых научных направлений, принципиально новых научных теорий и т.д., а не «интеллектуальным» «импотентом» и «механическим» «пересказчиком» чужих идей.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. Теория истинно человеческого – классического (образцового) – общества. Труды Грузинского технического университета, 1998, №3 (419). Тбилиси: Издательство "Технический университет", 1998.

2. Кураташвили Альфред А. Социально-экономическая теория будущего – истинно человеческого общества. Известия Академии наук Грузии. Серия экономическая. Том 7, 1999, №1-2. Тбилиси: "Мецниереба", 1999.

3. Кураташвили Альфред А. Альтернативное представление об ориентации общества и государства. Bulletin "Medicine, Science, Innovation and Business New" ("Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов США, СНГ и других стран мира"). Volume 6, Number 10 (60), October, 1999. New York, USA.

4. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. *Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках).* Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 352 с.

5. Кураташвили Альфред А. Философско-политэкономические миниатюры. Материалы Республиканской научной конференции: "Актуальные проблемы теории" (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: "Мецниереба", 1980. – с. 79-104.

6. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом (монография на грузинском, английском и русском языках).* Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 336 с.

7. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса (монография на грузинском, английском и русском языках).* Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 256 с.

УДК 332.1

Любовь Ивановна Михайлова (Суммы, Украина)

Доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой менеджмента внешнеэкономической деятельности и евроинтеграции Сумского национального аграрного университета

Андрей Николаевич Михайлов (Суммы, Украина)

Кандидат экономических наук, доцент кафедры менеджмента внешнеэкономической деятельности и евроинтеграции Сумского национального аграрного университета

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ИНСТИТУЦИИ УСТОЙЧИВОГО СЕЛЬСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Для большинства стран мира сельское хозяйство является одним из важнейших составляющих их потенциала. Не является исключением и наша страна. Однако продолжающиеся аграрные трансформации пока не обеспечили улучшение социально-экономического положения развития сельских регионов, а в некоторых из них эта проблема только обострилась. На данный момент в сельской местности Украины проживает около трети населения Украины. По состоянию на 1.01.2017 г. численность населения составляла 42,6 млн. чел., в т.ч. сельское население – 13,1 млн. чел., или 30,8% [1]. Бесспорно, что численность трудно оценить в абсолютных величинах. Но если проводить сравнительный анализ среди всех стран мира (а их 226), то по показателю рождаемости Украина занимает 186 место. Неутешительная статистика и по показателю уровня смертности в Украине, который обеспечил 3-е место среди европейских стран и четвертое место – в общемировом рейтинге. Из европейских стран по уровню смертности еще хуже показатели только в Болгарии и Литве [2].

Отметим, что основная часть сельского населения занята в аграрном секторе. Село не только выполняет функцию продовольственного обеспечения государства, но и остается носителем и продолжателем самобытных материальных, культурных, нравственных достижений и традиций прошлых поколений. Условия жизни на селе требуют пересмотра концептуальных подходов к обеспечению устойчивого сельского развития. Сложность решения поставленной проблемы заключается в том, что факторы влияния на сельское развитие взаимосвязаны и взаимозависимы между собой, а потому нуждаются в урегулировании организационно-правовых институтов, направленных на обеспечение устойчивого сельского развития.

Согласно выводам ученых, направление развития аграрной политики Украины выстраивается в соответствии с глобальными тенденциями аграрного развития, стратегическими направлениями которого должны быть учтены в региональной специфике аграрного производства, в повышении конкурентоспособности сельского хозяйства, в развитии сельских территорий на основе общин [3, с. 43]. Данное утверждение ученых является вполне обоснованным, однако достичь положительных сдвигов по внедрению указанных направлений возможно при условии формирования соответствующего институционального обеспечения для их реализации.

Повышение требований к качеству уровня жизни и необходимость обеспечения продовольственной безопасности вносят новые критерии к формированию организационно-правовых институтов по функционированию стран в части обеспечения устойчивого развития. Учитывая, что одним из ключевых элементов устойчивого развития является продовольственная безопасность, а в целом его концепция формируется исходя из сохранения экосистемы для будущих поколений, на первый план выходит обеспечение качества и безопасности пищевых продуктов. Вполне очевидна прямая связь между качеством продукции и ее конкурентоспособностью на внешних рынках. Обеспечить рост качества продукции с учетом европейских требований возможно при условии улучшения качества сырья и обеспечения соблюдения необходимых норм в процессе производства.

Осознавая важность развития сельских территорий и трансформации аграрного сектора Украины в направлении устойчивого развития, на государственном уровне была разработана Концепция развития сельских территорий [4]. Эта Концепция направлена на подготовку аграрного сектора страны, в том числе и сельских территорий, к условиям функционирования в зоне свободной торговли с Европейским Союзом и имеет долгосрочный характер (период действия до 2025 года). Планом мероприятий по реализации Концепции регламентирован перечень действий, ответственных исполнителей и индикаторы оценки результативности выполнения в разрезе таких направлений: повышение качества жизни сельского населения; охрана и сохранение природных

ресурсов в сельской местности; диверсификация и развитие сельской экономики; совершенствование системы управления сельскими территориями; образование и информационно-консультационное обеспечение [5]. В контексте адаптации украинского законодательства к европейским требованиям стоит отметить разработку Стратегии развития аграрного сектора экономики Украины до 2020 года [6], которая сформировалась под влиянием корректировок аграрной политики ЕС с акцентами на конкурентное производство, поддержку органического производства, развитие сельских территорий, рациональное природопользование. Изменение существующего курса государственной аграрной политики в направлении устойчивого развития нуждается в законодательном регулировании. В соответствии со Стратегией развития аграрного сектора экономики Украины до 2020 года, в пятерку наиболее проблемных вопросов с позиции устойчивого развития следует отнести: незавершенность процессов адаптации к европейским требованиям качества и безопасности пищевых продуктов; низкие темпы технико-технологического обновления производства; наличие рисков увеличения производственных затрат в результате роста уровня изношенности техники, преобладание использования устаревших технологий, увеличение стоимости не возобновляемых природных ресурсов в структуре себестоимости продукции сельского хозяйства; отсутствие у сельскохозяйственных товаропроизводителей мотивации к соблюдению агроэкологических требований; незавершенность земельной реформы [6].

В то же время указанным нормативным документом предусмотрено и последующие стратегические цели развития аграрного сектора: обеспечение продовольственной безопасности государства; обеспечение прогнозируемости развития и долгосрочной устойчивости аграрного сектора; содействие развитию сельских населенных пунктов и формирования среднего класса на селе путем обеспечения занятости сельского населения и повышение уровня доходов; повышение уровня инвестиционной привлекательности отраслей аграрного сектора и финансовой безопасности сельскохозяйственных предприятий; повышение конкурентоспособности продукции, эффективности отраслей, обеспечение стабильности рынков; расширение участия Украины в обеспечении мирового рынка сельскохозяйственной продукцией; рациональное использование земель сельскохозяйственного назначения и уменьшение техногенной нагрузки аграрного сектора на окружающую среду [6].

Стоит заметить, что в последние годы ученые и представители власти уделяют внимание вопросам развития малого и среднего бизнеса в аграрном секторе именно в контексте развития сельских территорий, однако значительных качественных сдвигов в этом направлении не отмечено, хотя есть положительная динамика по сокращению процедур при оформлении бизнеса. Очевидно, что организационно-правовые институции устойчивого сельского развития еще требуют дальнейшего совершенствования.

ЛИТЕРАТУРА

- 1. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2017 року. Державна служба статистики України.** Електронний ресурс. – Режим доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2017/zb_chnn_0117.pdf
- 2.** доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2017/zb_chnn_0117.pdf
- 3. Населення України 2017-2018: кількість, густота.** . Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.yavahitna.com.ua/2017/09/08/naselennya-ukra%D1%97ni-2017-2018-kilkist-gustota/>
- 4. Українська модель аграрного розвитку та її соціоекономічна переорієнтація :** наук. доп. / [О.М.Бородіна, В.М.Геєць, А.О.Гуторов та ін.] ; за ред. ВМ.Гейця, О.М.Бородіної, І.В.Прокопи ; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 56 с.
- 5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення концепції розвитку сільських територій»** від 23 вересня 2015 року № 995-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>. Назва з екрана. Дата звернення 13.10.2017 р.
- 6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій»** від 19 липня 2017 року № 489-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/489-2017-%D1%80> Назва з екрана. Дата звернення 13.10.2017 р.
- 7. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року»** від 17 жовтня 2013 року № 806-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80> Назва з екрана. Дата звернення 13.10.2017 р.

УДК 336.71.025.13:005.582

Елена Александровна Павлюк (Киев, Украина)
докторант кафедры международных финансов Киевского Национального
экономического университета им. В.Гетьмана

К ВОПРОСАМ АКТУАЛЬНОСТИ БАНКОВСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Международный и отечественный опыт свидетельствуют, что факторы финансовой дестабилизации в период экономических кризисов сосредоточены в банковском секторе.

Кризисные процессы в банковской системе можно разделить на две составляющие: это массовый отток депозитов, а также это падение качества активов, или снижение их стоимости. Кризис финансовой системы влияет в целом на состояние экономики и может вызвать экономический кризис, который проявляется в долговом кризисе, в обесценивании национальной валюты.

Авторы Чарльз Киндлбергер, Роберт Алибером в книге "Мировые финансовые кризисы" [1] и Anthony Elson в книге "Global financial crisis in retrospect. Evolution, resolution and lessons for prevention" [2] приходят к одинаковым выводам о том, что финансовые кризисы часто нельзя предотвратить, но к ним можно подготовиться.

Финансовые кризисы, которые коснулись разных стран по всему миру последние пятнадцать лет (например, в Латинской Америке, Юго-Восточной Азии, России, ипотечный кризис США) показали значение анализа кредитного риска, а также важности местной системы финансового регулирования и анализа функционирования местных финансовых рынков. Европейские центральные банки, исследуя опыт преодоления кризисов пришли со значительным набором инициатив и нормативных актов, направленных на смягчение последствий этих кризисов.

В 1988 году под эгидой Базельского комитета по банковскому надзору было заключено "Соглашение о международной унификации расчета капитала и стандартам капитала", которое установило общие критерии достаточности капитала. Это соглашение получило название Базель 1.

Базель1 ввел норму согласно которой собственный (основной и дополнительный) капитал банка с соответствующими вычетами не может быть меньше 8% от активов, взвешенных на соответствующие коэффициенты рисков.

Финансовый кризис 2008 года выявил потребность в совершенствовании практики управления рисками, которые применяются в финансовых учреждениях по всему миру, а также более высокого уровня достаточности капитала. Порядок определения общей суммы регулятивного капитала остался практически без изменений – норматив достаточности капитала определяют так: в числителе сумма капитала банка, а в знаменателе – риски, которым подвергается банк, то есть объем активов, взвешенных по степени риска, предлагается оставить неизменным – 8%:

Регулятивный капитал = Собственный капитал / (Кредитный риск + Операционный риск + Рыночный риск) > = 8%.

Правила Базель II предусматривают комплексный подход к регулированию деятельности банков, то есть предлагается принципиальный переход от расчета исключительно достаточности капитала к оценке его с учетом управления рисками в банках. На сегодняшний день разработаны и применяется ведущими европейскими странами стандарты третьего соглашения – БазельIII, основными характеристиками которого являются: повышение качества капитала, увеличение количества капитала, повышение покрытия краткосрочной ликвидности, повышенное стабильное долгосрочное финансирование, снижение долговой нагрузки вследствие введения ограничительного коэффициента нагрузки (leverage ratio).

Согласно основным положениям, Базель III пытается охватить все возможные банковские риски, которые не отражены в соглашении Базель II (особая роль отводится риску контрагента), а также продолжается процесс совершенствования моделей оценки кредитного риска, таких как IMM (Internal Model Method's) для кризисных периодов и Credit Valuation Adjustments (поправка к оценке кредитных рисков).

Следует заметить, что так называемая «Первая банковская директива» – Директива 77/780 / ЕС была издана в 1970 году [3]. Эта директива больше не функционирует, в ней шла речь о том, что любой банковской деятельности должен предшествовать соответствующее разрешение со стороны компетентного органа, который осуществляет контроль за исполнением определенных соглашений в определенной стране.

Следующая Директива 89/646 / ЕЕС, так называемая Вторая банковская Директива определила, что разрешение, которое предоставляется на банковский бизнес в одном государстве-члене Европейского Союза является достаточным для проведения такого бизнеса в других странах ЕС [4]. Этот принцип в данное время почти неприкосновенным как европейский принцип банковского и финансового права – обычно его называют как "паспортизация".

Одновременно с Базельским соглашением и согласно его рекомендациям в Европейском Союзе была разработана новая Директива по достаточности капитала, так называемая (Capital Adequacy Directive). В отличие от Базеля II, ориентированного главным образом на крупные международные банки эта Директива применяется ко всем кредитным учреждениям и инвестиционным компаниям ЕС. Деятельность банковского союза основывается в основном на двух основных инициативах, едином механизме контроля (Single Supervisory Mechanism) и едином механизме решения (Single Resolution Mechanism), которые, в свою очередь, основаны на общей финансовой нормативной базе [5].

Анализ опыта регулирования мировых банковских систем показывает, что необходимо не только пытаться снижать риски деятельности банков, но и вводить системы эффективного надзора за выполнением требований и нормативов по предотвращению этих рисков. Я считаю, что сегодня это тема является наиболее актуальной среди многих тем экономических исследований.

Литература

1. **Aliber R. Z. Manias, Panics, and Crashes: A History of Financial Crises / R. Z. Aliber , C. P. Kindleberger., 2015. – 250 с. – (7).**
2. **Elson A. The Global Financial Crisis in Retrospect. Evolution, Resolution, and Lessons for Prevention / Anthony Elson., 2017. – 255 с.**
3. **First Council Directive 77/780/EEC of 12 December 1977 on the coordination of the laws, regulations and administrative provisions relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions.** [Электронный ресурс]. Available from: www.eur-lex.europa.eu/legal-content
4. **Second Council Directive 89/646/EEC of 15 December 1989 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions and amending Directive 77/780/EEC.-**[Электронный ресурс].-Available from: www.eur-lex.europa.eu/legal-content
5. **Council Regulation (EU) No 1024/2013 of 15 October 2013 conferring specific tasks on the European Central Bank concerning policies relating to the prudential supervision of credit institutions, OJ L 287.** [Electronic Resource].- Available from: www.ecb.europa.eu/press/key/date

УДК 33

Анна Валерьевна Шестакова (Житомир, Украина)

Кандидат экономических наук, преподаватель
Житомирского филиала ЧВУЗ «Европейский университет»

ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ – КАК ФАКТОРА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТАБИЛИЗАЦИИ

В период активных социально-экономических трансформаций все чаще стоит вопрос о концептуальных основах институционального и законодательного обеспечения проведения реформ в области современных форм занятости.

Притом, занятость – это фундаментальная составляющая обеспечения уровня жизни, а соответственно, и экономического потенциала государства и социальных аспектов экономической безопасности, что является залогом реализации национального трудового потенциала и стратегической конкурентоспособностью государства в условиях глобализации рынков рабочей силы, товаров, услуг и капиталов.

Следует отметить, что **важность вопроса занятости в развитии государства, в соответствии с Философией социальной цели, созданной профессором Альфредом Кураташвили, заключается, прежде всего, в ее социальной направленности, что определяет первоочередность человеческой потребности в обеспечении трудоустройства. А именно, важность отмеченного вопроса заключается в том, чтобы человеческий капитал был не ресурсным придатком в общественно-производственной сфере, а основой для развития экономики государства.**

Данный принципиально новый подход, создан профессором Альфредом Кураташвили и детально изложен именно в его научной теории Философии социальной цели, согласно которой социальная цель служит реализации интересов народа, а экономическая цель – деньгам, рынку, прибыли, капиталу [1, с. 272].

Необходимо здесь же привести научно обоснованное утверждение опять-таки профессора Альфреда Кураташвили о том, что *«исходя из своей сущностной природы, капиталистический строй (если это действительно капиталистический строй, т.е. если его цель – прибыль, деньги, капитал) действительно сводится к рыночной экономике, ибо исходит из экономической самоцели средств, основывается на рынке и руководствуется рынком, т.е. основывается на философии средств и тем самым сводит общественно-государственный строй к рыночной экономике – к господству рынка, прибыли, денег, капитала, что, естественно, глубоко ошибочно как с точки зрения истинно человеческой методологии и теории, так и с практической точки зрения – с точки зрения интересов народа»* [1, с. 316].

Таким образом, **необходимо обратить внимание на недопустимость господства капитала над человеком вообще, и, в частности, в вопросе занятости, когда работодатели видят работников исключительно только как инструмент для собственного обогащения, забывая о социально-гуманном отношении к человеку, что приводит к отсутствию понятия достойного труда и социально-правовой защиты человека.**

Впоследствии характерное экономическое направление в контексте занятости и социальной политики государства может привести, *с одной стороны*, к оттоку занятого населения из формального сектора экономики в неформальный, что подразумевает выбор экономически активного населения работать на себя, а также переход в большинстве случаев на фриланс (нестандартный вид занятости).

А, с другой стороны, это грозит трудовой миграцией населения трудоспособного возраста и квалифицированных кадров из страны, что никак в будущем не будет способствовать демографической обстановке, укреплению производственных мощностей предприятий целых отраслей, наращиванию научного потенциала для развития технического и общественного прогресса. Но главное – не будет способствовать социально-экономическому воспроизводству жизненно необходимых потребностей в качестве отчислений на нужды людей пенсионного возраста, инвалидов, временно безработных.

Поэтому ситуация, сложившаяся на современном рынке труда, характеризуется увеличением численности работников в неформальном секторе экономики, которые нацелены быть занятыми альтернативными видами занятости или самозанятыми. В целом, это приводит к угрозе национальных интересов государства в социально-экономической сфере.

Для современного рынка труда Украины негативными тенденциями остаются слишком низкий уровень занятости населения, неэффективное использование рабочей силы, а также стремительное увеличение уровня длительной безработицы.

Спорность ситуации состоит в том, что скрытая неполная занятость, увеличение уровня неформальной занятости и уровня зарегистрированной безработицы стали чрезвычайно распространёнными явлениями. По оценкам Международной организации труда, Всемирного банка, разных социологических служб, масштаб безработицы в 2017 г. по всему миру достиг значения более 192 млн. людей, а в Украине этот показатель по официальным данным Государственной службы статистики Украины составляет 1678,2 тыс. человек.

Касательно неформальной занятости в Украине в 2016 г., ее уровень составил 24,3 %. Кроме этого, 28,3 % неформально занятого населения имеет высшее образование. Неформальная занятость по видам экономической деятельности наиболее всего представлена сельским, лесным и рыбным хозяйством 40,8 %. Другими распространёнными видами экономической деятельности населения этой категории являются оптовая и розничная торговля (20,9 %) и строительство (15,5 %) [2].

Сегодня в Украине присутствует явление стремительного оттока квалифицированных кадров из формального сектора экономики в неформальный сектор, что вызывает значительные финансовые потери государства, трудовую миграцию, особенно среди молодежи.

Одним из предпосылок такой негативной тенденции является неудовлетворенность населения реальным состоянием рынка труда, что обуславливает в реальности проблему снижения общественной морали и ухудшения благополучия населения, а также неопределенности пенсионного обеспечения в будущем.

Причинами данной ситуации являются низкие доходы от стандартной занятости, снижение спроса на рабочую силу в легальном секторе экономики, увеличение вынужденной неполной занятости. В частности, исследования специалистов Национального института стратегических исследований показывают на такие особенности рынка труда Украины [3, с. 84]:

– наличие предложения нелегальных рабочих мест, как в низко-, так и в средне- и высокооплачиваемых сегментах экономики;

– распространение комбинированных форм оплаты труда, в частности, с ее легальной и нелегальной составляющей.

Как видим, такие тенденции не способствуют экономическому развитию и формированию социальной политики, нацеленной на реализацию интересов народа.

Вместе с тем, социальная политика должна быть, *прежде всего*, нацелена на построение эффективной экономики, в реорганизации которой будет сделан акцент на социальную нацеленность, исходя из вышеупомянутой Теории Философии социальной цели профессора Альфреда Кураташвили [1].

В связи с этим, необходимо серьезно подойти к вопросу регулирования неформального рынка труда. Безусловно, важным звеном и преимуществом в регулировании самозанятости, неформальной занятости должна быть социальная нацеленность.

Притом, **социальная нацеленность должна проявляться, прежде всего, нацеленностью на человека, поскольку человек своим трудом приносит благо в общественную и производственную сферы экономики государства.**

При этом достигнуть регулирования неформальной занятости населения в условиях рыночной экономики необходимо, прежде всего, за счет курса на развитие малого бизнеса, социального предпринимательства, эффективной налоговой системы, что стимулировало бы среду альтернативных видов занятости, содействовало бы созданию новых рабочих мест.

Таким образом, подобные микро предприятия или отдельные физические лица (предприниматели) смогли бы осуществлять свою экономическую деятельность в рамках закона, и при этом соблюдалась бы социально-правовая защита неформально занятого населения.

Одним из успешных примеров проведения реформ в предпринимательской сфере, что способствовало развитию малого бизнеса и занятости населения, является сингапурская система налогообложения.

Ставка налога на прибыль в Сингапуре составляет 17 %, что немного меньше, чем в Украине (18 %), хотя дальнейшее налогообложение капитала акционеров не предусмотрено. В Украине же бизнес платит 18 % налога на прибыль, а потом еще 5 % налога на дивиденды. В Сингапуре нет налога на прирост капитала, а прибыль, полученная от продажи недвижимости, не подлежит налогообложению. В Украине же при продаже недвижимости компании оплачивают 5 % средств, полученных от продажи. В Сингапуре не подлежит налогообложению прибыль от продажи ценных бумаг и финансовых инструментов (эти вложения считаются личными инвестициями).

Также существует территориальный принцип налогообложения, по которому резиденты оплачивают налоги только с доходов от источника в Сингапуре за прогрессивной ставкой от 0 % до 20 % (ставка зависит от суммы дохода). Налог на товары и услуги составляет 7 %, это аналог украинского НДС (20 %). Его введение было частью правительственной реформы, предназначенное изменить прямое налогообложение на систему непрямого налогообложения употребления для того, чтобы повысить международную конкурентоспособность [4].

Еще одним преимуществом является то, что налоговая система на основе употребления создает более стойкую базу в меру старения населения. Рост субсидий и прямых адресных выплат для малообеспеченных слоев населения смягчает последствия роста налоговой нагрузки и негативное восприятие этого налога. Налогообложение малого бизнеса осуществляется так, что физические лица-предприниматели оплачивают за прогрессивной ставкой от 3,5 % до 20 % от дохода, полученного на территории Сингапура. Для содействия развития малого бизнеса существуют льготы в налогообложении вновь созданных компаний на протяжении первых трех лет деятельности [4].

Украине необходимо не уменьшать налоги, а отойти от непрямого налогообложения и предоставить льготы, что поспособствует уменьшению зависимости от непрямого налогообложения переориентироваться на эффективное администрирование прямых налогов, что в дальнейшем поможет не столкнуться с проблемой социальных и пенсионных выплат для обеспечения естественной преемственности поколений.

Таким образом, решение вопроса регулирования занятости напрямую зависит от ключевых индикаторов конкурентоспособности экономики государства.

Поэтому проблему безработицы в стране и минимизации трудовой миграции, возможно, разрешить благодаря эффективному содействию государства и бизнеса, что будет заключаться в логической последовательности создания социально-экономических условий для эффективного управления рынком труда.

А именно решение проблемы безработицы требует разработки и внедрения социально-экономических условий обеспечения занятости населения, что будут способствовать эффективному распределению полученной прибыли на социальные цели:

- 1) развитие малого бизнеса;
- 2) уменьшение зависимости от непрямого налогообложения;
- 3) введение налоговых льгот;
- 4) уменьшение налога на дополнительную стоимость продукции, товаров и услуг за счет налога на прибыль (корпоративный налог);
- 5) гарантированное пополнение доходов государственного бюджета;
- 6) рациональное распределение выплат социальных и пенсионных пособий;
- 7) регулирование уровня занятости на рынке труда, в основе которой должна быть заложена ориентация на социальную направленность.

В то же время для будущих поколений возможность достойного труда будет чрезвычайно важна для удовлетворения не только их материальных потребностей, но и потребностей собственного достоинства, общественного признания, участия в общественно полезной деятельности, культивировании здоровых ценностей морали и чести.

Притом, поскольку человеческий капитал бесценен и играет важнейшую роль в развитии экономики, то размещение акцентов относительно современных форм занятости населения должно исходить из формирования социально нацеленного общества и государства.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. *Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

2. *Офіційні данні Державної служби статистики України.* – [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. **Чернобай А.** Нелегальна зайнятість населення та шляхи її подолання. Вісн. нац. акад. прокуратури України. 2012. – №12. – С. 83–88.

4. **Кушніренко О.** Не знаєте, як зробити податкову реформу? Подивіться на Сінгапур! *Business Views.* – [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://businessviews.com.ua/ru/economy/id/ne-znajete-jak-zrobiti-podatkovu-reformu-podivitsja-na-singapur-962/>

Liudmyla V. Tarasovych (Zhytomyr, Ukraine)

Ph.D. in Economics, associate professor
Zhytomyr National Agroecological University

MODERN MODEL OF DEVELOPING RURAL ECONOMY IN UKRAINE

Active institutional and organizational transformations along with territorial and branch changes in all fields of economic systems caused the change of views on the place, role, opportunities and prospects of forming rural economy and, in particular, agriculture as economic foundation of its growth. The process of rural development is determined by social and economic relations between individual entities aimed at obtaining and distributing certain goods that are produced by rural economy within rural areas based on using local assets combined with external opportunities not only to form high standards of quality of life of rural population but also to ensure food security and social well-being.

Scientific investigations of domestic scientists substantiate the essence of rural development in general and prospects of formation and implementation of its policy as well as rural economy as its economic foundation. A powerful school of thought that deals with investigating the issues of developing rural areas and forming the concept of rural development in Ukraine was formed by the scientists of the Government Entity Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine; works of these scientists are famous not only in Ukraine, but also abroad [1-3]. As results of reviewing academic literature on the issue under study show, for the time being there is a significant number of interpretations of rural development with emphasis on key differences and common features from the point of view of various scientific approaches. The growing amount of scientific research in this direction speaks for topicality of investigating this notion, its complexity and versatility.

Rural economy from the perspective of its multi-functionality should be considered not only as the foundation for improving the quality of life of rural population but also of the whole society. On the one hand, such modification will cause certain changes for the better in economic, social and ecological contexts, i.e. convergence to the balanced rural development will take place. On the other hand, it will actualize the expediency of determining the possibilities for implementation of modern organizational and economic foundations of identification and use of unique features and potential of rural areas (demographic, settlement, natural, resource, industrial, spatial, etc.), which will position them as potentially attractive investment objects to attract investments, including foreign ones.

The results of the retrospective analysis indicate that for a long period of time, domestic rural areas and economics were considered less developed compared to urban areas. Such a stereotype existed for a long time and it was considered that villages are completely dependent on cities in all manifestations of this interpretation. Cities were viewed as the main industrial platform for the formation of an effective national economic system of the country, which objectively indicated that all efforts were directed on their development, while rural areas, because of their significance, were considered only as an agricultural periphery. Such a situation required external intervention and support of rural areas according to the so-called exogenous model of their development, the realization of which at one time was carried out in two stages [2, p. 20].

The transition to the second stage is connected to the fact that the instability of the macroeconomic situation caused a crisis situation with regard to external financing of rural development, and due to the proliferation of non-agricultural employment in rural areas, there were attempts to prevent the development of migration processes.

Endogenous patterns are characterized by the identification of domestic reserves of rural areas and economics in view of the growing external investment crisis, primarily financial. S. Kyryziuk defines the three main determinants of the transition to endogenous models of development, namely: search for mechanisms of reducing the dependence on external financing by local communities; search for directions of development of rural economy on the basis of ecologically and socially safe use of natural and human resources; successful examples of rural areas that did not attract external capital [2, p. 20].

A key role in the formation of endogenous models pertains to the implementation of the concept of balanced development, the theoretical and methodological content of which involves the substantiation of economic, social and environmental components. Decentralization of power authorities in Ukraine determines the autonomy in making managerial decisions on the prospects for implementing modern endogenous models of developing rural economy, and hence the imperatives of its strategic orientation. This issue is extremely important taking into consideration Ukraine's course of integration into the European economic space.

The imperatives of developing rural economy are determined by the creation and implementation of an appropriate mechanism for managing this process, which will necessarily take into account the specialization of particular rural areas, their features, unique resource, production, natural, spatial, human, demographic, settlement, historical, and cultural potentials. The positive feature of the decentralization of power in Ukraine is the fact that the historical, economic, ecological, geographical, demographic features, ethnic and cultural traditions are now taken into account when planning the balanced development of rural areas. The components of such a mechanism should be the integration, investment and innovation components, the configuration of which will ensure the successful implementation of the mechanism, taking into account the course of European integration of Ukraine.

Thus, rural economy is a resource base for local development, an economic component of the modern paradigm of rural development and a strategically important element of the national economic system in the context of the European course of Ukraine. Modern models of rural economy should be based, first of all, on identifying and exploiting the internal (endogenous) reserves of its development.

References

- 1. Implementation of the Ukraine-European Union Association Agreement: economic challenges and new opportunities: scientific report** / under the editorship of V. Geits and T. Ostashko; NASU, government agency Institute for Economics and Forecasting. – K., 2016. – 184 p.
- 2. Policy of rural development on the basis of communities: scientific report** [Electronic source] / under the editorship of O. Borodina, I. Prokopa, O. Popova; government agency NASU Institute for Economics and Forecasting. – K. – 2015. – 70 p. – Available at: <http://ief.org.ua/docs/sr/291.pdf>.
- 3. Rural development on the basis of communities: challenges and possibilities in the context of the reform of self-government** [Electronic source] / Materials of roundtable discussion at NASU Institute for Economics and Forecasting (22nd March, 2016). – Available at: http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2016/03/Круглий-стіл_Сільський-розвиток_огляд.pdf

ანა ტაკაშვილი (თბილისი, საქართველო)

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და
საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის სტუდენტი

**ცალმხრივი გარიგებისა და
ცალმხრივი ხელშეკრულების
სამართლებრივი გამიჯვნა**

იმისათვის, რომ გარიგებისა და ხელშეკრულების არსს კარგად ჩავწვდეთ, საჭიროა მათი წარმოშობის ისტორიის მეცნიერული ანალიზი. ამაში კი ყველაზე უკეთ რომის სამართალი დაგვეხმარება. “contractus” – ასე ეწოდებოდა ვალდებულებების ყველაზე მეტად გავრცელებულ ფორმას, რომელიც, უპირველეს ყოვლისა, სამოქალაქო ურთიერთობის მონაწილეთა თავისუფალი ნების გამოვლენის შედეგსა და ორმხრივ, ცალმხრივ, მრავალმხრივ სამართლებრივ აქტს წარმოადგენდა. თუმცა ყველა შეთანხმება როდი წარმოშობდა სარჩელის წარდგენის უფლებას. ასეთი შეიძლებოდა მხოლოდ ყოფილიყო დადგენილი უფლების მქონე და ქმედუნარიანი, შეთანხმებული ნების გამოხატვა იმ პირობით, რომ შეთანხმება დადებული იქნებოდა კანონით გათვალისწინებული ფორმით და მისი ქმედების საგანი მოექცეოდა ვალდებულებითი სამართლის ჩარჩოებში.

განვიხილოთ ცალმხრივი ხელშეკრულებები, ანუ “contractus unilaterales” რომლებშიც, ერთი მხარე, იყო კრედიტორი, ხოლო მეორე – მოვალე, მათ შორის, მხოლოდ ერთი მოთხოვნა და ერთი ვალი არსებობდა [2, გვ. 277, 300]. რეალურად იმ პერიოდისთვის გამიჯნული სულაც არ იყო გარიგება და ხელშეკრულება ერთმანეთისგან, ისინი საერთო ცნების ქვეშ მოიაზრებოდა. დროთა განმავლობაში კი დადგა ეს საჭიროება.

ასევე ძალიან საინტერესოა ქართული სამართლის ძეგლები თუ სხვა ისტორიული წყაროები, ვინაიდან აქ “გარიგება” გაცილებით ფართო მნიშვნელობით გვხვდება. ამ ცნების ქვეშ იგულისხმებოდა საზოგადოდ მრავალი მნიშვნელობის მოქმედება, მაგალითად, რაიმეს დადგენა, გადაწყვეტილება, მართვა, განსაზღვრა და ა.შ. (მე-15 საუკუნის ქართულ სახელმწიფო-სამართლებრივ ძეგლს “ხელმწიფის კარის გარიგება” ჰქვია.) “გარიგების” ევოლუციური გზა საკმაოდ ხანგრძლივი და მრავალფეროვანი აღმოჩნდა და საბოლოოდ იგი შემდეგი ნორმის სახით ჩამოყალიბდა: [3, გვ. 165]

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 50-ე მუხლში განსაზღვრულია გარიგების ზოგადი ცნება: “გარიგება არის ცალმხრივი, ორმხრივი ან მრავალმხრივი ნების გამოვლენა, რომელიც მიმართულია სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობის, შეცვლის ან შეწყვეტისკენ” [1, მუხლი 50].

ხოლო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 319-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი კი, ხელშეკრულების არსს განსაზღვრავს: “კერძო სამართლის სუბიექტებს შეუძლიათ კანონის ფარგლებში თავისუფლად დადონ ხელშეკრულებები და განსაზღვრონ ამ ხელშეკრულების შინაარსი. მათ შეუძლიათ დადონ ისეთი ხელშეკრულებებიც, რომლებიც კანონით გათვალისწინებული არ არის, მაგრამ არ ეწინააღმდეგება მას. თუ საზოგადოების ან პიროვნების არსებითი ინტერესების დაცვისთვის ხელშეკრულების

ნამდვილობა დამოკიდებულია სახელმწიფოს ნებართვაზე, მაშინ ეს უნდა მოწესრიგდეს ცალკე კანონით” [1, მუხლი 319].

როგორც ვხედავთ ყველა ხელშეკრულება გარიგებაა, ხოლო ყველა გარიგება ხელშეკრულება როდია. კიდევ უფრო რთულია ცალმხრივი ურთიერთობების გამიჯვნა ერთმანეთისგან, ვინაიდან ეს საკმაოდ საკამათო საკითხია.

ნების გამოვლენა ის ფუნდამენტური ნიშანია, რომელიც ამ ორ სამართლებრივ საკითხს აკავშირებს. თუმცა აღსანიშნავია სამოქალაქო კოდექსის 394-ე (დამატებითი ვადის დანიშვნა), 374-ე (შეტყობინება), 379-ე (გაფრთხილება) მუხლები, რომლებიც ასევე ხასითდება მსგავსი ქმედებით, ზნეობრივი ვალდებულებები, მოქმედებები, რომლებიც ადრესატებისთვის სამართლებრივ შედეგებს იწვევენ შეტყობინების გარეშე რეალური აქტებად მიიჩნევა, მაგრამ გარიგებას არ წარმოადგენენ [4, გვ. 296]. ხოლო ანდერძი, ჯილდოს საჯაროდ შეპირება, ჩუქება პირიქით ამის ნათელი მაგალითებია. ისინი ცალმხრივი ნებას გამოხატავენ, ანუ მარტოოდენ ერთი პირის სურვილის გამოვლენაც საკმარისია სამართლებრივი ეფექტის გამოსაწვევად.

ჯილდოს საჯაროდ დაპირება [1, მუხლი 755] ყველაზე კარგად წარმოაჩენს ცალმხრივი გარიგების არსს, იგი გულისხმობს საჯარო მოწვევას, ხელშეკრულების დასადებად მიცემული წინადადებას, რომელიც მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი: ჯილდოს საჯაროდ დაპირების მიზანს წარმოადგენს საზოგადოებისთვის ან კონკრეტული პირისთვის საჭირობოროტო საკითხის ან რაიმე სასარგებლო ამოცანის გადაწყვეტა. იმისთვის, რომ ჯილდოს საჯაროდ დაპირებას ჰქონდეს სამოქალაქო სამართლებრივი გარიგების ძალა საჭიროა იგი შეიცავდეს ქონებრივი ხასიათის ჯილდოს (ფულადი ფორმით ან კონკრეტული ნივთის სახით) და გავრცელდეს როგორც პრესის, ასევე რადიოს, ტელევიზიის და სხვა საშუალებებით [5, გვ. 17]. მაგალითად, ა. გიორგაძემ დაკარგა ძაღლი, ამის შესახებ განაცხადა პრესაში ასევე გაავრცელა განცხადებები საცხოვრებელი სახლის მიმდებარე ტერიტორიაზე და მპოვნელისთვის დააწესა განსაზღვრული თანხა. მისმა მეზობელმა, რომელმაც ამის შესახებ არაფერი იცოდა, შემთხვევით შენიშნა ცხოველი და პატრონს მიუყვანა. მიუხედავად იმისა, რომ მან საქმის სრული გარემოებები არ იცოდა ჯილდოს მიღების უფლება მაინც წარმოემოხა.

რაც შეეხება ცალმხრივ ხელშეკრულებას მის განსახილველად ყველაზე კარგ მაგალითად ჩუქებას [1, მუხლი 524] მივიჩნევთ. ჩუქების ხელშეკრულების მხარეები არიან მჩუქებელი და დასაჩუქრებული. მჩუქებელს აქვს მხოლოდ ნაჩუქარი ნივთის დასაჩუქრებლისთვის გადაცემის ვალდებულება ისე, რომ არ გააჩნია ამის სანაცვლოდ მჩუქებლისგან რაიმე მოქმედების შესრულების ან მოქმედებისაგან თავის შეკავების მოთხოვნის უფლება. თავის მხრივ, დასაჩუქრებულს აქვს ჩუქების საგნის მისთვის გადაცემის მოთხოვნის უფლება ისე, რომ არ გააჩნია მჩუქებლის მიმართ რაიმე სხვა სახის ვალდებულება, ანუ მჩუქებლის მხარეს არის მხოლოდ ვალდებულება, ხოლო დასაჩუქრებულს გააჩნია მხოლოდ მოთხოვნის უფლება. ასეთი ტიპის ხელშეკრულება შინაარსის მიხედვით განიხილება, როგორც ცალმხრივი ხელშეკრულება და მისი ცალმხრივობა განისაზღვრება მის მონაწილე მხარეებზე უფლებებისა და მოვალეობების გადანაწილებით [6, გვ. 98]. საინტერესოა რამდენიმე ასპექტი ამ თემასთან მიმართებაში. ისეთი როგორიცაა ჩუქების დაპირება, საკითხის უკეთ გასაცნობად მოვიხმოდ მაგალითი: დ. ღონლაძე შვილიშვილს დაპირდა, რომ ქორწილის დღეს საჩუქრად გადასცემდა მის საკუთრებაში არსებულ საცხოვრებელ ბინას, რაც ორივე მხარემ სანოტარო წესით დაადასტურა. ამ ფაქტის აღსანიშნავად

მათ საღამოს წვეულება მოაწვევს, სადაც პაპა შეეხუმრა შვილიშვილს, რომელმაც ამის საპასუხოდ სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა მას. ამის გამო დ. ლოლობერიძემ ცალმხრივად გააუქმა ჩუქების დაპირება და უარი განაცხადა სახლის გადაცემაზე, რისი უფლებაც მას ნამდვილად ქონდა 529-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლით [7, გვ. 229].

ერთი შეხედვით ეს ორი სამართლებრივი ქმედება დიდად ბუნებით არ განსხვავდება, თუმცა ეს გასაკვირი არცაა, ვინაიდან, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ყველა ხელშეკრულება თავისმხრივ გარიგებას წარმოადგენს, მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს აქ საუბარი ცალმხრივ ურთიერთობებს შეეხება. ცალმხრივი გარიგება თავისი არსით უფრო შეუზღუდავია, ხოლო ხელშეკრულება პირიქით გარკვეულ ჩარჩოებში მოქცეული, რაც ჩვენს მიერ ზემოთ მოყვანილი მაგალითებითაც დასტურდება.

თუ ვილდოს საჯაროდ დაპირების შემთხვევაში საკმარისია ერთი პირის სურვილი, რომელიც განცხადების მეშვეობით აკეთებს შეთავაზებას, რომლის წყალობითაც გახდება ან ვერ გახდება მისი სურვილის შესრულება შესაძლებელი.

ჩუქების დროს სულ სხვა სამართლებრივ საკითხს ვაწყდებით მჩუქებელი გამოხატავს მზაობას ყოველგვარი ქვენა გრძნობის გარეშე გადასცეს დასაჩუქრებულს გარკვეული ტიპის ნივთი. თუ პირველი შემთხვევა მოითხოვს გარკვეული შრომის გაწევას და უფრო მეტი ლავირების საშუალებას იძლევა, მეორე სწორხაზოვნადაა მიმართული გარკვეული ქმედებისკენ.

დასკვნის სახით კი შეიძლება ითქვას, რომ საკმაოდ რთულია ცალმხრივი გარიგებისა და ცალმხრივი ხელშეკრულების ერთმანეთისგან გამიჯვნა, თუმცა აუცილებელი და მნიშვნელოვანი სამართლებრივი ურთიერთობებისთვის.

ლიტერატურა

1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. თბილისი, ძალაშია 1997 წლის 26 ივნისიდან.
2. გ. ლობჯანიძე. რომის სახელმწიფო და სამართალი II, ქუთაისი, საგამომცემლო ცენტრი, 2009.
3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი. წიგნი პირველი” თბილისი, გამომცემლობა “სამართალი” 2001.
4. ლ. ჭანტურია სამოქალაქო სამართლის ზოგადი ნაწილი. სახელმძღვანელო. თბილისი, 2011.
5. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი. წიგნი მეოთხე. თბილისი, გამომცემლობა „სამართალი“, 2001.
6. ზ. ძლიერიშვილი, გ. ცერცვაძე, ი. რობაქიძე, გ. სვანიძე, ლ. ცერცვაძე, ლ. ჯანაშია. სახელშეკრულებო სამართალი. თბილისი, გამომცემლობა ”პერიდიანი” 2014.
7. ზ. ძლიერიშვილი. ქონების საკუთრებაში გადაცემის ხელშეკრულებათა სამართლებრივი ბუნება. თბილისი, გამომცემლობა “პერიდიანი”, 2011.

შინაარსი CONTENTS СОДЕРЖАНИЕ

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლის პრიმიტიული ქმედების მხილება და საჯაროდ გამოცხადება – დაფიქსირება – უდანაშაულობის პრეზუმციის პრინციპი არ ეწინააღმდეგება ... (!).
 უდანაშაულობის პრეზუმციის პრინციპი არ უნდა გავრცელდეს იმ თანამდებობის პირებზე, რომლებიც კანონსაწინააღმდეგო ქმედებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არ მიეცებიან (!).....3

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ПРИНЦИП ПРЕЗУМЦИИ НЕВИНОВНОСТИ НЕ МОЖЕТ БЫТЬ И НЕ ДОЛЖЕН СТАТЬ ПРЕПЯТСТВИЕМ ДЛЯ «ОБЪЯВЛЕНИЯ» СУДЬИ, ПРИНЯВШЕГО ПРОТИВОЗАКОННОЕ РЕШЕНИЕ – КРИМИНАЛОМ ... (!).
 В условиях действующего законодательства, принцип презумпции невиновности не может подлежать применению к должностным лицам, не подлежащим привлечению к уголовной ответственности за их противозаконные деяния (!).....23

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ТРАНСФОРМАЦИИ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА В РЕАЛЬНЫЙ СУД КОНСТИТУЦИОННОГО КОНТРОЛЯ И НЕОБХОДИМОСТЬ ПРЕДАНИЯ ДАННОМУ СУДУ – ФУНКЦИИ СУДА ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА!!!
 О предоставлении дополнительных прав Судьям Конституционного суда и о новых механизмах их ответственности, сбалансированной с этими правами.....31

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ПОЗОРНАЯ НЕРАЗБЕРИХА В ЮРИСПРУДЕНЦИИ: НЕОСОЗНАНИЕ РАЗНИЦЫ В ПОНЯТИЯХ – НЕКОНСТИТУЦИОННЫЙ ПРАВОВОЙ АКТ И АНТИКОНСТИТУЦИОННЫЙ ПРАВОВОЙ АКТ (!).
 О необходимости признания Конституционным Судом недействительными – не всех неконституционных, а только антиконституционных правовых актов.....39

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – აღვოკატის მიერ მოსამართლის უმცდრომაში უმყვანის მიზნით კანონსაწინააღმდეგო თაღლითური ხმარებით “მანიპულირება” – სისხლის სამართლის დანაშაულია (!).....45

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – რა იწვევს სასამართლო სისტემის დისკრედიტაციას?! მოსამართლის კრიმინალური ქმედებების მხილება – სასამართლო სისტემის ”განწმენდის” გზაა, და არა ამ სისტემის დისკრედიტაცია.....53

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლის უკადროდ დანიშვნა – კონსტიტუციურად “დაკანონებული”, მაგრამ კონსტიტუციის არსის, დანიშნულებისა და პრინციპების საწინააღმდეგო ქმედებაა (!).
 ნუთუ ვერ ხვდებიან სასამართლო სისტემის მაღალ ემელონებში, საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ხელისუფლებაში, რომ მოსამართლის უკადროდ დანიშვნა – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის უხეში დარღვევა და მოსამართლის კრიმინალური ქმედებების მასტიმულირებელი ფაქტორია (!).....55

<p>ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – სახელმწიფოს პრეზიდენტის არჩევის შემდგომ რამდენიმე ვადით – კონსტიტუციით “დაკანონებული” ანტიკონსტიტუციური და დანაშაულებრივი ქმედებაა, რომლითაც ილახება პრეზიდენტის და მილიონობით ადამიანის უფლებები (?). ნუთუ დაცული არ უნდა იქნეს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე?!</p>	61
<p>ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – სახელმწიფო მართვის სამართლებრივი უზრუნველყოფა – ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის პრაქტიკული რეალიზაციის აუცილებელი საშუალებაა!!!</p>	69
<p>Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ЧИСТО ЭКОНОМИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ СФЕРЫ НАУК (прежде всего, сферы экономических наук) И СФЕРЫ ПОЛИТИКИ – ЭТО «ИНФЕКЦИОННАЯ» «БОЛЕЗНЬ», «ОТРАВЛЯЮЩАЯ» ГОСУДАРСТВЕННУЮ ПОЛИТИКУ И ОБЩЕСТВЕННУЮ ЖИЗНЬ, И ПРИВОДЯЩАЯ К СТРАДАНИЯМ МИЛЛИОНОВ ЛЮДЕЙ (?). Влияние капитализма – как проявление экономического фашизма (?).</p>	75
<p>Любовь И. Михайлова (Суммы, Украина), Андрей Н. Михайлов (Суммы, Украина) – ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ИНСТИТУЦИИ УСТОЙЧИВОГО СЕЛЬСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ.</p>	79
<p>Елена А. Павлюк (Киев, Украина) – К ВОПРОСАМ АКТУАЛЬНОСТИ БАНКОВСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ.</p>	81
<p>Анна В. Шестакова (Житомир, Украина) – ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ – КАК ФАКТОРА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТАБИЛИЗАЦИИ.</p>	83
<p>Liudmyla V. Tarasovych (Zhytomyr, Ukraine) – MODERN MODEL OF DEVELOPING RURAL ECONOMY IN UKRAINE.</p>	87
<p>ანა ტაკაშვილი (თბილისი, საქართველო) – ცალმხრივი გარიგებისა და ცალმხრივი ხელშეკრულების სამართლებრივი გაშიჯვნა.</p>	89

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის სამართაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

**სახელმწიფოს ეფექტიანი
მართვის პრობლემები**

**XXIX სამართაშორისო სამეცნიერო
კონფერენციის მასალები**

(22.02.2018)

თბილისი: საქრთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2018.

**PROBLEMS OF EFFECTIVE
MANAGEMENT OF STATE**

***MATERIALS OF XXIX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE***

(22.02.2018)

Tbilisi: International Publishing House “Progress”, 2018.

**ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО
УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ**

***МАТЕРИАЛЫ XXIX МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ***

(22.02.2018)

Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2018.

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 22.02.2018

Authorized for publication 22.10.02.18

Подписано в печать 22.02.2018

ნაბეჭდი თაბახი 11,75

Printed Papers 11,75

Печатных листов 11,75

E-mail: alfredkurat@yahoo.com

Tel.: +995 599 29-46-57; +995 577 477-579

<http://dSPACE.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>